

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 30 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése szeptember végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Fenség!

Budapest, október 5.

Hohenberg Zsófiának, akit máától fogva a fenséges cím illet, ejtsük lábához a magyar nemzet gratulációját, mint egy illatos, asszonynak való virágokrévét. Fenséges asszony — a cím talán nagyobb lett, a hódolat a régi, az már nem lehet nagyobb.

Hiszen még nem ért rá legendává ködleni, az egész mintha csak tegnap történt volna, hogy a magyar parlamentben éppen azok a pártok, amelyek ma uralkonak, magyar lovagi lelkük felháborodásával tiltakoztak az ellen, hogy a magyar nemzet a császári ház külön törvényei miatt kisebbitse azt a nőt, akit a magyar korona jövődől hordozója szívének emberi megmozdulásával párjának választott. A magyar parlamentnek az a karéja, mely ma már az egész parlamentben eluralkodott, már akkor többet kínált önkényt, mint amennyit ma egy királyi elhatározás adományozott Ho-

henberg Zsófiának. Nem fenségnek óhajtott a címezni, hanem idejének érkezésével felségnek. Nem a jövődől király hitvesét, hanem a magyar királynét látta a trónörökös szerelmének választottjában. Hát jelenthet-e ennek a magyar nemzetnek szívében rangemelés a megajánlott nagyobb cím? Nem. Még sokszor kellene emelni ezt a rangot címzésben, hogy ott álljon, ahová a magyar nemzet már a házasság pillanatában helyezte.

Fakadt-e emberi és asszonyi háladatosság Hohenberg Zsófia szívében, mikor a magyar nemzet lovagias érzületében mindjárt királynévá nőtt: nem tudjuk, nem kutatjuk. Ha talán úgy állott férje oldala mellé Hohenberg Zsófia, hogy csak asszony, hitves, szerető feleség akar lenni, akinek egész világát az ő családi hajlékának falai határolják: akkor is gyönyörű lehetett elhatározása s nem férhet hozzá panaszos kritika. De mindaz, amivel a magyar nemzet Hohenberg Zsófiának hódolt, nem kisebb mértékben és talán legelső sorban Ferencz Ferdinándnak is szólott. A magyar nemzet Ferencz Ferdinánd szemével látta Hohenberg Zsófiát, Ferencz Ferdinándra gondolt, mikor szívének asszonyát glóriába vonta. Azt az emberi háladatosságot, a tiszteletnek és hódolatnak visszatükrözését a trónörökösötől is remélhette a magyar nemzet. S a trónörökös, leg-

alább az utolsó években, már nem maradt meg olyan fenséges szfinksnek, akiről sejteni sem lehet, ki lesz, mi lesz, hová fog huzni, merre fog hajlani? A trónörökös az utolsó években kifejtőzött a passzív szemlélődés állapotából s erősen, hajh nagyon is erősen érezte energiáját. És ahhoz a magyar nemzethez hajlott rokonszenvével, mely a trónörökös kritikus korszakában egész szívét, egész hódolatát rakta lábaihoz?

Két irányban mutatja a trónörökös akarat-ingája, hogy merre lendül, kiket keres. Az egyik irányban ez az inga Luegerhez lendül; a másik irányban Kristóffyhoz. Odaát az ő jövődől hajlandóságainak jelzője Lueger, ideát Kristóffy. Ausztriában azok a keresztényszocialisták vallják patrónusuknak, akiknek politikája, jelszava és célja: bemasirozni Magyarországra. Magyarországon azok a lappangó áramlatok félköznek hozzá legközelebb, amelyek, ha csak rajtuk állna, talán bemasiroznának a Reichsrathba. Itt is, ott is a magyarság esküdt ellenségei azok, akik arcukkal úgy fordulnak Ferencz Ferdinánd felé, mint hívő mohamedánusok Mekka felé. S még az optimizmus sem áltathatja magát azzal, hogy Lueger és Kristóffy együtt és külön-külön valami egyoldalú szerelemmel csüggnének a jövődől uralkodó alakján. Oh ez nem egyoldalú, nem reménytelen sze-

Politika nénike.

— A mai ülésekről. —

Politika nénike nem hagyja magát kipurcraoltatni. Elhatározhatta a függetlenségi párt nem egyszer, de százszor, hogy egy hétre kizárja ezt a locsifecsi, ártalmas perszónát a t. Ház üléseiből, Politika nénike nem tűr lakatot a száján s ha nem eresztik be az ajtón, belopja magát az ablakon vagy ha kell, akár a Zboray Miklós széles háta mögött is. De hogy a t. Ház ülést tartson s Politika nénike távozzon: olyan nincs.

Mikor a völgy népesedni kezdett s Justh Gyula keze a csengőn pihent, hogy alkalmas pillanatban megnyissa a politika-mentes ülést, maga a függetlenségi párt konstátálta mindjárt, hogy lehet nikotin-mentes szivar, lehet alkohol-mentes Hopkos, de politika-mentes ülés a t. Házban, legalább a mai időkben, nem lehetséges.

Már az első megjegyzések politikát szimatoltak:

— Nini... Andrassy nem ült a miniszteri székbe! Darányi sem! Az alkotmánypárti miniszterek már csak szimpla képviselőknek érzik magukat. Ez tüntetés.

Tehát tüntetés. Pedig amikor egyes miniszterek tüntetnek, az már politika. Lám, Kossuth halk éljenzésektől kísérvé még fölkeresi

regi bársonyszékét, Apponyi is csak annyit engedett meg magának, hogy nagyon világos szürke ruhában jött el az ülésebe, Zichy Aladár (illik is a király személye köré rendelt miniszterhez) még ma is fölséges Ferencz Józsefkabátban ül a bársonyszékbe — de Andrassy és Darányi már tüntetnek a közlegényi sorokkal s úgy ülnek a hegyen, mintha sohase lett volna közük a piros bársonyszékhez. Ez pedig tüntetés, tehát politika. Az a locsifecsi banya nem hagyta magát párthatározattal kiszoríttatni.

Aztán lassan megindult az ülés s akár milyen szürke jelentéseket morzsol az elnök, a száraz, ártalmatlan és unalmas jelentések mögül olykor-olykor kihangzott a titkon belopódzott Politika nénike csufondáros kacagása.

— Kukk! Itt vagyok!

Justh bemutatta a beérkezett kérvényeket, melyek között — mindég vannak, hát ma sem hiányozhattak — volt néhány kérvény a külön bank dolgában is. Akkor a szélsőbalon megfélekedtek minden fogadalomról és tüntetve éljeneztek. (Kukk, itt vagyok! — kacagott a kipurcraolt banya). Bemutatta a lemondott al-elnökök és jegyzők levelét, mert hiszen ha beérkeztek, hát be is kellett őket mutatni. A függetlenségi párt ujjent megfélekedezett a párthatározatról és mozgolódni kezdett. (Kukk, itt vagyok! — hangzott nyomban az átkozott vén asszony csufolódása). Mikor pedig az elnök

a napirend iránt tett javaslatot és szándékos szárazsággal iparkodott a Ház együttmaradásának politikai élet eltakarni, Politika nénike már ki se jött többé a csufondáros kacagásból. Kukk-kukk, itt vagyok, ott is vagyok, mindenütt vagyok! Mert az elnöki proppozícióra Nagy Gyurkának mindjárt voltak politikai glosszái, a gömbölyű Zboray Miklós pedig, akit a néppárt küldött ki nem hivatalos ugratónak, annyi parázs malicziát rakosgatott ki, hogy Rakovszky kegyelmes ur alig fért a bőrébe a kacagástól. Zboray eltanulta Rakovszkytól, hogy az ember akkor ugrat leghatásosabban, ha sima, ha mézédés, ha csupa mosoly és kedvesség. És ezzel a módszerrel meg tudta szólaltatni Kossuthot is, Apponyit is.

De ekkor már Politika nénike nem is bujkált tovább, hanem gunyos kárörvendéssel mondta:

— Na ugy-e, hogy mégis csak itt vagyok. Lehet ülésezni, ha nincs miniszter, ha nincs napirend, ha husz ember sincs jelen, de olyan ülés, amelyikből én kimaradok, nem volt és nem is lesz sohasem.

Denikve, ha nem is volt napirenden s ha az elnök rá is próbált csöngetni mindenkire, akinek kedve kerekedett politikát emlegetni, az ülés véges-végig politika volt. Politika bujdosott a padközi beszélgetésekben s a folyosói traccokban, politika tombolt a csipkedésekben s a hátmöggi megszólásokban, politika dominált

relem. A magyar nemzet jövőd uralkodója nem is csinál titkot belőle, hogy amikor jövőd népei fölött szemlét tart, kiket szemel ki legkedvesebbeknek ezekből a népekből. Ott Luegert, itt Kristóffy. Amaz neki az igazi osztrák, emez az igazi magyar. Ezeknek tanácsa szerint indul, ezeknek révén adja ki energiáját: S minden nehéz órában éreznünk kell, hogy ahol a magyarság érdekei vannak kockán: a jövőd uralkodó árnyéka azokat fedi, akik a magyarságnak esküdt ellenségei, gonosz megrontói. A fenséges szfinksz nem rejtély: olyan világosan beszél s olyan világosan cselekszik, hogy a nemzet hátán kiüthetne a libabőr, ha ugyan egy nemzet és pláne a magyar nemzet századok óta meg nem szokta volna, hogy csak magában szabad biznia, hogy sohasem szabad megijednie.

Csudálatos jelenség ez. Mintha a trónörökös azt gondolná, hogy a magyar nemzet már akkor meghódolt nekem, mikor legelőször nyílt rá alkalm: ezt a nemzetet tehát nincs okom megnyerni. De Ausztria hideg maradt házasságom alkalmával, egy szóval és egy mozdulattal sem mutatott több vonzódást, mint amennyit kötelességből meg kellett adnia: ezt az Ausztriát tehát mindenáron megnyerem magamnak. S mint sok asszony elhanyagolja az önként meghódolót, de minden kacérságával, hódító erejével, kedvességével és bájjával veti magát a közömbösen viselkedő gavallérra, úgy tünteti ki kegyeivel a trónörökös Ausztriát s úgy fordít hátat Magyarországnak. Sértődve, de még csak fájdalommal nézi ezt a magyarság. És fájdalmas csalódásban jut csak eszébe arra is gondolni, hogy vajjon a lovagias magyarságra való hálás emlékezés sohasem szólaltatja meg a trónörökös oldalán azt a családi életébe gubózott asszonyt, akit máttól fogva fenségnek szólítanak a császárt

az ülés előtt, alatt és után is. Ha tetszik, politika volt még az a gonosz beszéd is, melylyel a fehérfejű Bedőházy János könnyített a lelken a leghátsó sorok publikuma előtt:

— Jaj de örülök, hogy a nemzeti küzdelem idejében nem haltam meg a hazáért! Egy pár bajtársam kegyelmes ur lett, még Justh kegyelmes ur is megvárta előbb a titulust, csak aztán kötötte fel a kurucz fringját, Vison-tai udvari tanácsos lett — és ezért haltam volna én meg?

De ezzel a keserű hangulatával az öreg Bedőházy magára maradt. A nagy negyvennyolczas tábor csupa reménykedés, elszántság és bizalom volt. Felkapta s jelszónak hordozta körül Kossuth mondását, hogy vagy együtt jutnak kormányra, vagy együtt mennek ellenzékbe. Kivált a Justh sleppje adta szájról-szájra ezt a jelszót. És ez a slepp már ekkor azt sem tagadta, hogy hát igenis volt politika a napirenden s igenis politika van a t. Ház pusztá együttmaradásában is.

Az egyik taktikusnak volt a helyzetről anekdotája is.

Azt mondják, hogy a függetlenségi párt határozata taktikai válasz a király halogató álláspontjára. Nem mondom, hogy így van, de nem mondom az ellenkezőjét sem. Eszembe jut az egyszeri parasztbirtokos, akinek manőver idején egy közös kapitányt szállásoltak be s ki nem érezte magát a sárga öldig megtisztelve a kitűnő vendég jelen-

akaratóból, de akit kezdetől fogva többnek czimezett a magyar nemzet? Senki, semmi sem szól abban a magas hajlékban a magyar nemzet mellett, mely tudott szeretetet előlegezni, mikor Ausztria hideg volt és közömbös? Sértődve, de még csak fájdalommal figyel a magyarság. De fut az idő és ahogyan tud érzelmeiket fakasztani, tud érzelmeiket hervasztani is. És a koronák csak akkor nem okoznak fejfájást, ha a népek szeretetével vannak kibéelve.

Budapest, október 5.

A horvát bán a királynál. Báró Rauch Pál horvát bán ma délelőtt megjelent a képviselőházban és Wekerle Sándor miniszterelnökkel, valamint Josipovich Géza horvát miniszterrel hosszasabban tanácskozott. A bán ma este Bécsbe utazott s két napig fog ott időzni. A bán csütörtökn, e hó 7-én, kihallgatáson jelenik meg a királynál, hogy a horvátországi politikai helyzetről és a legutóbbi eseményekről jelentést tegyen a királynak. Bécsből a bán Budapestre tér vissza s a fővárosban való rövid tartózkodás után elutazik Zágrábba.

Kossuth és Darányi diszpolgársága. Bács-Gyula-falva község diszpolgárává választotta Kossuth Ferencz kereskedelemügyi és Darányi Ignác földművelésügyi minisztert. Az erről szóló diszoklevelet ma egy népes küldöttség adta át a minisztereknek a képviselőházi társalgóban. A küldöttséget Fernbach Károly orsz. képviselő vezette. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Holló Lajos társaságában fogadta a küldöttséget. Székely jegyző üdvözölte a minisztert és beszédében hangoztatta, hogy a magyar nép a legnagyobb ragaszkodással és feltétlen bizalommal követi Kossuth Ferenczet egy a kormányhatalomra, mint az ellenzékre.

A miniszter átvéve a diszoklevelet mindenekelőtt köszönetének adott kifejezést az őt ért kitüntetésért, majd ezeket mondta:

— Mindaz, amit tesztek és tehetek az ország érdekében, onnan meríti erejét és jelentőségét, hogy azok az eszmék, amelyeket képviselek, a magyar nép szívében élnek, mélyen be vannak vésvé minden magyar lelkébe. Kérem önöket, ápolják továbbra is ezt a hazafiságot. (Lelkes éljenzés.) Legyenek mellettem, amikor küzdeni kell és legyek mellettem akkor is, ha alkotni fogunk.

Ezután a küldöttség Darányi Ignácnál tisztelt. Fernbach képviselő beszédében kiemelte a miniszternek a kisemberek érdekében való működ-

lététől. A kapitány csak elnézte délelőtt, hogy a parasztbirtokos csöppet sem alázatos, csöppet sem hajbókoló. Hát hogy nagyobb legyen a respektus, délebedhez ülven, kihuzta a kardját s odatette a terítke mellé, mintha kés volna. A paraszt csak nézte kisvártáig, mi az ördögöt is jelentsen ez a furcsa kés, aztán egyet gondolt, kiment az udvarra, behozott egy nagy vasvillát s ő meg azt rakta a terítke mellé, mintha villa volna. A kapitány felugrott: „mi ez?” Mire a paraszt nyugodtan azt felelte: „Tudom én, hogy mi az uri tempó. Az olyan kés mellé ilyen villa dukál”. Hát én is csak azt mondom, hogy a Ház együttmaradása talán nem éppen a legszelidebb s legilledelemesebb tempó, de az is bizonyos, hogy a halogatás se a legalkotmányosabb manőver. S az olyan kés mellé ilyen villa dukál.

Látnivaló, hogy még az anekdota mögül is kivigyorgott Politika néni csufondáros arca. S akármint csinált a t. Ház, ezt a banyát se kidobni, se elnémitani nem tudta. Sőt amikor azt határozta, hogy október hatodikán és hetedikén egyáltalán nem lesz ülés, valahonnan a Nagy Gyurka háta mögül erre is csufolódott Politika néni:

— Az, hogy az aradi napon nem tartotok még az is politika. Nem lehet énnékkülem semmit se csinálni.

Amiben hát igaza is van a vén csoroszlyapolitikának...

dését s azokat a nagy eredményeket, melyeket a magyarság felvirágoztatása körül a miniszter által felkarolt telepítési akció által elértünk. A miniszter meghatóltan köszönte meg a kitüntetést s szavait a küldöttség zajos ovációja követte.

A végtelen válság.

— A színtelen kormány kinevezése. —

A képviselőház együttmaradásának hatása.

Budapest, október 5.

A képviselőház a függetlenségi párt tegnapi megállapodása szerint úgy határozott, hogy üléseit nem napolja el, azonban a válsággal összefüggő kérdéseket tíz napig nem teszi vita tárgyává. Bécsi körökben a függetlenségi pártnak ehhez a határozatához, amelyet Justh Gyulának azzal az indokolásával fogadtak el, hogy ez az utolsó terminus, amely után az erélyes akció ideje következik, igen súlyos magyarázatokkal kísérik. Ezek szerint a helyzet a Justh-csapatnak mai állásfoglalásával, amely azt mondja, hogy a terminus lejártá után a bankbizottság jelentését tűzik a napirendre, még jobban kiéleződött. A korona nem várhat ugyanis arra, hogy a bankkérdésben határozatot provokáljon a függetlenségi párt, mert ez a határozat a házsbályok értelmében ebben az országgyűlési ciklusban többé nem változtatható meg, s így nem fog egyéb hátra maradni — miután engedékenységről tudni sem akarnak — a képviselőház feloszlataánál. Ezt megelőzőleg azonban a király még egyszer megkísérti a kibontakozási tárgyalásokat, s ezért színtelen átmeneti kormányt nevez ki, amely a törvényhozás elnapolását ellenjegyzi és azután megindítja a kibontakozásra irányuló tárgyalásokat. Ennek a kormánynak elnöke az egyik híresztelés szerint báró Burján közös pénzügyminiszter, báró Fejérváry volt miniszterelnök veje lenne, míg egy másik verzió gróf Forgách belgrádi követet jelöli. A kabinet már azzal is mutatná célját, hogy az összes tárcák vezetésével ideiglenesen a megfelelő adminisztratív államtitkárok bizatnának meg.

A függetlenségi pártban, bár Kossuth Ferencz ismétellen kijelentette, hogy a helyzet olyan súlyos, hogy a békés megoldás reménye alig van meg, mégis feltűnő optimizmussal várják a függetlenségi kabinet kinevezését. Fordulat azonban most csak Wekerle Sándor legközelebbi audienciáján várható, mert ekkor fog kiderülni, hogy mire határozta el magát a felség.

A miniszterelnök bécsi útja.

Az a hír, hogy dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a délután folyamán Bécsbe utazik, tévedesen alapul. A miniszterelnök a kérdés-ködknek kijelentette, hogy csak akkor utazik Bécsbe, ha meghívást kap audienciára. A képviselőház mai ülése után a kormány tagjai mindenesetre tanácskozásra jöttek össze a miniszterelnök fogadótermében s megbeszélték az utolsó diszpozíciókat arra az esetre, ha Wekerle esetleg holnap Bécsbe utaznék.

A pártkörökből.

A függetlenségi pártkörben ma este nagy örömmel konstatálták, hogy a párt egysége a képviselőház mai ülésén milyen impozánsan nyilvánult meg. Főképpen a Justh-csoport tagjai voltak a Klubban, akik aztán a délelőtti tanácskozás tárgyairól beszélgettek. A báró Burján miniszterelnökségéről szóló híresztelések nem keltettek nagyobb érdeklődést, mert ezzel szemben határozottan beszéltek, hogy csütörtökn Kossuth Ferencz ismét Bécsbe utazik és pénteken újból audiencián jelenik meg a királynál. Ez a hír is még megerősítésre szorult

Az alkotmánypártkörben ma este rendkívül nagy számmal voltak együtt a párt tagjai. Hosszabb ideig fent volt a pártkörben *Wekerle* Sándor miniszterelnök is. Azután a Hungáriába mentek pártvacsorára, amelyen jelen voltak: *Szell* Kálmán, a párt elnöke, gróf *Andrássy* Gyula, a párt vezére, *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf *Hadik* János, *Szerényi* József és *Bolgár* Ferencz államtitkárok és igen sokan a párt tagjai közül. A beszélgetés főképpen a képviselőház mai ülésén történt események közül forgott és általában helytelenítették azt a határozatot, hogy ilyen körülmények között a képviselőház együtt marad. Igaz ugyan, hogy a kormányt még nem mentették föl, de azért még sem alkalmas arra, hogy a parlament tanácskozásait vezesse. Ebből is azt a következtetést vonták le, hogy a kormány fölmentésének minél hamarabb meg kell történnie, különösen azért is, mert az év vége felé járunk és a helyzetet ez is napról-napra nehezíti.

A Justh-csoport taktikája.

A képviselőház mai ülése után körülbelül negyven függetlenségi képviselő, valamennyi a bankcsoport tagja, gyűlt össze az elnök fogadótermében, ahol körülbelül egy óra hosszat tanácskoztak a Ház elnökével.

Az értekezlet három tárgyról tárgyalt különösen. Mindenekelőtt megállapodtak a megjelentek abban, hogy az agitációt a vidéken az önálló magyar nemzeti bank érdekében folytatni fogják. Ebből a célból a vidéken újabb meg újabb népgyűléseket rendeznek és ezeken testületileg jelennek meg.

A másik tárgyat a képviselőházban megüresedett alelnöki és jegyzői állások betöltésének kérdése képezte. Arra hivatkozással, hogy a függetlenségi párt már 1905-ben állást foglalt az alelnökök fizetése ellen, ezuttal is azon az állásponton kell a függetlenségi pártot maradnia, hogy az alelnöki állások fizetésele- nek legyenek. A függetlenségi párt mint kisebbség alelnöki állást követelt a többségtől. Most tehát, amikor az alelnöki állás fölött a függetlenségi párt rendelkezik, kötelessége, hogy az egyik ilyen állást a kisebbségnek ajánlja fel. A vita folyamán valaki felemlítette, hogy ebben az ülészakban a Házban történt már ilyen előterjesztés, hogy az alelnöki fizetések töröltesse. Ha ez így áll, akkor ebben az ülészakban ehhez hasonló indítvány nem tehető. *Bozóky* Árpádról állították, hogy tett ilyen indítványt, azonban ezt a kérdést nem döntötték el, minthogy eltérők voltak a nézetek abban a tekintetben, vajjon *Bozóky* formális indítványt tett-e annak idején és határozott-e a Ház róla, vagy sem. A képviselőház naplóinak megtekintése után határoznak majd a dologról.

Az általános politikai helyzetre terelődött át a beszélgetés. Pozitívumokat senki sem tudott. Valaki felemlítette, hogy Bécsben most *Burián* István báró közös pénzügyminiszterrel fognak próbálkozni és ha a kísérlet eredménytelen marad, térnek vissza a függetlenségi párt. A beszélgetés során rátértek a bankbizottsági jelentés képviselőházi tárgyalásának dolgára. A követendő taktikára nézve úgy állapodtak meg, hogy abban az esetben, ha a képviselőház tíz-tizenkét nap múlva letárgyalná a megállapított munkarendet és kilátás nyílnék arra, hogy a megoldás hamarosan elkövetkezik, akkor néhány napra még elnapolják az üléseket. Ha ellenben a válság elposványosodnék, akkor e hónap végén okvetlenül tárgyalni fogják a bankbizottság jelentését. A tanácskozás után *Justh* Gyula több barátjával együtt a Royal-szállóba ment ebédelni.

Apponyi a függetlenségi párt egységéről.

Gróf *Apponyi* Albertet a függetlenségi párt tegnapi értekezletén, amikor *Justh* Gyula után szó- lásra emelkedett, — mint megirtuk — igen türel- metlenül fogadták, mert azt hitték, hogy *Justh* ellen fog beszélni. *Apponyi* ezért ma publikáltatta az elnökség tegnapi tanácskozásán mondott fel- szólalását, amelyben többek között a következő kijelentést tette:

— Meg kell vallanom, hogy sok tekintetben nem tartottam helyesnek a harcot, amelyet tisztelt barátaim a bank-agitációban követtek, de ki kell jelentenem, hogy ma már ezek a dolgok mind túlhaladtak. Együtt kell, hogy legyünk és ma már együtt vagyunk valamennyien és én a magam erejét és támogatását teljes erővel latba vetem a függetlenségi párt tömör egységének megőrzésére és pártunk jogosult törekvéseinek érvényesítésére.

A boszniai alkotmány életbeléptetése.

Bécsből jelentik, hogy a boszniai alkotmány életbeléptetését el kellett halasztani, noha a két kormány között az alkotmánytervezet- dolgában teljes egyetértés jött létre. Az elha- lasztás azért történt, mert *Wekerle* miniszter- elnök arra való tekintettel, hogy kormánya le- mondott, nem járult hozzá a kihirdetéshez. Ilyen körülmények közt az alkotmány életbe- léptetése akkor fog bekövetkezni, ha meglesz az új kormány.

Együtt marad a képviselőház.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 5.

A függetlenségi párt tegnapi határozatához híven a képviselőház ma úgy határozott, hogy holnap és holnapután a vértanuk emlékünnepe alkalmából szünetel, pénteken azonban ülést tart, amelyen a kivándorlási tanács négy tag- ját választja meg. Politikáról, válságról, kibon- takozásról tehát nem fog szó esni, bármennyi- nyire kívánta is *Nagy* György, hogy már a legközelebbi ülés napirendjére a bank-bizottság jelentése tűzessék és bármennyire kifogásolta is a néppárt részéről *Zboray* Miklós a függet- lenségi párt állásfoglalását. *Kossuth* Ferencz és gróf *Apponyi* Albert egészen röviden feleltek *Zboray*nak, amíg *Farkasházy* Zsigmond az el- nök napirendjavaslata mellett foglalt állást.

Az ülésről, amely alig egy óra hosszat tartott, részletes tudósításunk itt következik:

Justh Gyula elnök az ülést tíz órakor nyitotta meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bejelentette a Háznak *Vrbancics* Ferencz horvátországi képviselő halálát. A Ház jegyzőkönyvében ad a haláleseten érzelt részvété- nek kifejezést. Bejelentette az elnök *Návay* Lajos és *Rakovszky* István alelnököknek, *Szmrecsányi* György, *Raisz* Aladár és gróf *Thorotzkay* Miklós jegyzőknél lemondását.

A Ház a lemondásokat vita nélkül tudomásul vette. Az elnök közölte a Házzal, hogy *Thaly* Kál- mán temetésén a Ház képviselteséről gondosko- dított s a koporsóra koszorút tételett. A Thaly ha- lálával megüresedett debreczeni választókerületben intézkedett az új választás előkészítéséről. *Gün- ther* Antal igazságügyminiszter a Kuria elnökévé történt kinevezetése folytán lemondott képviselői mandátumáról s az elnök az így megüresedett iglói választókerületben is megtekte az új választáshoz szükséges intézkedéseket.

Fenyvessy Soma és *Pap* Béla a mentelmi bi- zottság jelentéseit terjesztették a Ház elé. A Ház a jelentéseket annak idején napirendre tűzi.

Az elnök ezután javasolta a Háznak, hogy ok- tóber hatodikán és hetedikén a nemzeti gyászün- nepre való tekintettel ne tartson ülést. Indítvá- nyozta, hogy a legközelebbi ülés október nyolczadi- kán legyen s annak napirendjére tűzzék ki a kivándorlási bizottságnak négy új taggal való ki- egészítését.

Nagy György: Hozzájárul az elnök indítvá- nyának ahhoz a részéhez, mely az október ható- diki szünetre vonatkozik. Azt kívánja azonban, hogy az október nyolczadiki ülés napirendjére tűzzék ki a bankbizottság jelentésének tárgyalását. Elszomorított dolognak mondja, hogy a Háznak szabad ugyan üléseket tartani, de politizálni tilos. Állást kell foglalnia végre az országgyűlésnek is az önálló bank mellett.

Zboray Miklós: Nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a Ház a mostani viszonyok között üléseket tartson. Ő és pártja csak a lapokból értesülhetett a többség tegnapi határozatáról, amely nem felel meg a parlamentáris jogelveknek, mert ez idő szerint nincsen felelős kormánya a Háznak, mely a tárgyalásokat vezethesse. Nem is tudja, mit akar a többség tulajdonképpen tárgyalni, ha politikai kérdésekkel nem akar foglalkozni. *Apponyi* Albert gróf a függetlenségi párt tegnapi értekezletén úgy

nyilatkozott, hogy egyes interpellációkra vála- szolni fog, másokra azonban nem. Mit értett a miniszter ez alatt a megkülönböztetés alatt. *Kossuth* Ferencznek, mint a többség vezérének köte- lessége tájékoztatni a Házat, hogy a kilencz napra tervezett ülészakban miről fog tárgyalni anélkül, hogy politikai kérdéseket érintene.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy ha a Ház ki- lencz napig csak belső ügyekkel foglalkozik, ezzel a parlamentáris jogelvet nem sérti meg. Ez külön- ben is nem először történik így. Hasonló volt a helyzet gróf *Tisza* István lemondása után is. (He- lyeslés).

Apponyi Albert gróf: Nem azt mondotta a tegnapi pártértekezleten, amit *Zboray* értett. Azt jelentette ki, hogy intézhetnek hozzá interpellá- cziókat, tudomása is van ilyenekről. Ő ezek közül azokra, amelyek alkotmányjogi kérdéseket nem érintenek, s amelyekkel nem lesz közérdek a mi- niszteri fölvilágosítás, válaszolni fog, de csak a Ház előzetesen kikért engedelmével. (Helyeslés).

Farkasházy Zsigmond: Ha *Zboray* erővel po- litizálni szeretne, jelölje meg, milyen politikai kér- déseket kíván napirendre tüzetni. Talán az ön- álló bank ügyét? Ideje is volna, hogy a néppárt ebben a kérdésben az ország színe előtt nyíltan állást foglaljon. Hozzájárul az elnök által indítvá- nyozott napirendhez azzal a hozzájárulással, hogy a bankbizottság jelentése a legközelebbi ülések egyikének napirendjére tűzessék.

Zboray Miklós személyes megtámadtatás czi- mén kijelenti, hogy a néppárt programjáról ak- kor fog majd nyilatkozni, ha ő lesz a néppártnak, mint többségnek vezére. (Derűtlenség.)

A Ház ezután elfogadja az elnök által indít- ványozott napirendet. Az elnök indítványa felett a függetlenségi párt és a balpártiak szavaztak. Az alkotmánypárt, néppárt, a horvátok és nemzetisé- giek ülve maradtak.

Az elnök az ülést tizenegy órakor berekesztette.

Budapest, október 5.

A debreczeni képviselő-választás. Debreczenből táviratozzák a Hajdu vármegye központi választ- mánya a debreczeni első kerületi képviselőválaszt- ás napját október hó huszadikára tűzte ki. Vá- lasztási elnök *Kiss* József, küldöttségi elnök *Sinkai* Sándor. A kerület választó polgársága nagy lelkesedéssel foglalt állást dr. *Tüdös* János jelölt- sége mellett s megválasztása előreláthatóan egy- hangú lesz.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bi- zottsága ma délután ülést tartott, amelyen elhatá- rozták, hogy *Sándor* Pál és *Szilassy* Zoltán men- telmi joga felfüggesztetik, *Hebrony* József men- telmi joga nem függesztetik fel, *Melczér* Géza mentelmi jogát felfüggesztik. *Vlász* Aurél és *Szentiványi* Gábor ügyében a bizottság még nem állapította meg a mentelmi jog meg- sértését. *Benedek* János mentelmi joga nem füg- gesztetik fel. *Székcsák* Ferencz mentelmi jogának megsértése még nem állapítottat meg. *Pribicevics* Szvetozár, *Budiszávjevics* Bude és *Banjanin* János mentelmi ügyében a bizottság elhatározta, hogy az előnyomozati iratoknak hiteles másolatai magyar fordításban beszereztesse.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Krassó-Szörény vármegye törvényhatósága ma tartotta meg őszi közgyűlését *Fialka* Károly főispán elnöklésével. Az ó-szabadelvűek élén *Jakabfy* volt államtitkár fiával és a nemzetiségiek ez alkalommal erős támadást intéztek a vármegye vezetősége és *Burdia* Szilárd orsz. képviselő ellen, kinek hazafi- as politikáját erős támadásban részesítette *Csope* Aurél nemzetiségi agitator. *Csope* a *Benastária* című lap ellen indított sajtóperből ki- folyólag azt akarta bizonyítani, hogy *Burdia* strohmann állításával *Janeskut* az eliteléstől meg- mentette, ami igazolja, hogy *Janesku* és *Burdia* között érekközösség áll fenn. A támadásokra az alispán felett és visszautasította a *Burdia* ellen szórt vádakát, egyben kijelentette, hogy a köz- gyűlés termét nem tartja arravalónak, hogy ilyen kicsinyes személyeskedő dolgokkal hozakodjanak elő. A közgyűlés *Burdia*t élénk ovációban része- sítette.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta *Ugron* Akos főispán elnöklésével őszi közgyűlését. A kormányrendeletek letárgyalása után a tisztii ügyészi állásra *Hinleder* Akos ügyvédet választották meg. A közigazgatási bizottságban megüresedett helyre *Könczy* Lajos kollégiumi igaz- gatót választották meg. Megállapították a jövő évi

költségvetést, amelynek keretében Parajdon új szolgabírói hivatalt létesítenek. A tisztí főügyész magánügyködését megtöltő indítványt a közgyűlés elvetette.

Baja város köztörvényhatósága ma *Ambro-zovics* Lajos főispán elnöklésével közgyűlést tartott. A napirend előtt a főispán meleg szavakban emlékezett meg *Thaly* Kálmán hazafias érzelmeiről és a közgyűlés elhatározta, hogy jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét az elhunyt hazafi halála felett. A közgyűlés elhatározta, hogy a baja-báttaszéki áthidalás létesítése körül szerzett érdemeinek elismerésül *Kossuth* Ferencz, *Ambro-zovics* főispán, *Rajk* Aladár orsz. képviselő és *Lemberger* Armin szerkesztő érdemeit jegyzőkönyvben megörökíti.

Spanyolország veszedelme.

Budapest, október 5.

A melillai harctérről legutóbb érkezett győzelmi hírek azt a látszatot keltették, mintha a riff törzsek ellen vezetett büntető expedíció gyors befejezéshez közelednék. Különösen a Gurugu hegy elfoglalása után látszott valószínűnek e következtetés, mert a mókrok e hegylánczolatnál a legerősebb támpontjukat veszítették el. Az utóbbi napokban azonban feltűnt a spanyol hadvezetőségnek, hogy a riff törzsek szétszórta hadereje ismét tömörült és újabb kísérletet tett a spanyol csapatok visszaszorítására. A spanyolok ugyan mindannyiszor visszaverték a mókrok támadását, de pozíciójukat csak nagy áldozatok árán bírták megtartani. Igen valószínűnek látszik az a feltevés, hogy a riff törzsek jelentékeny támogatást kapnak Marokkó szultánjától, *Mulej Hafid*től. Csak így képzelhető, hogy a kabilok újult erővel és kifogástalan fegyverzettel állanak ismét csatasorba a spanyolok ellen.

Spanyolországban természetesen nagyon elkeseredettek *Mulej Hafid* ellen és már annak a lehetőségéről beszélnek, hogy Spanyolország kénytelen lesz a szultán ellen fordulni. Ha ez az eshetőség bekövetkeznék, akkor Spanyolország nagyon súlyos napok előtt áll. Már a riff törzsek ellen viselt hadjárat is nagy áldozatot követelt az országtól. Elképzelhető, hogy *Mulej Hafid* ellen mekkora haderőt kellene mozgósítani. És hogy e haderőnek nagyon hosszú ideig kellene harcban állni az összmarokkói törzsekkel, ezt a multak tapasztalatai bizonyítják. A nagy vér- és pénzáldozatokat amellest Spanyolország minden haszon nélkül hozná. Már a riff kabilok ellen vezetett büntető expedíció felköltötte a többi érdekelt hatalom féltékenykedését. *Marina* tábornok erélyesebb akciója részben éppen a hatalmak közbelépése folytán késedelmezett. A spanyol kormány csak akkor nyert szabad kezét, amikor biztosítékot adott, hogy *Marina* tábornok rögtön visszavonja csapatait a riff területről, ha a büntető expedíció megfelel céljának. Ily körülmények között a spanyol kormány nagyon megfontolja a dolgot, mielőtt *Mulej Hafid* ellen a cselekvés terére lépne.

Mai híreink a következők:

A diplomáciai körök azt hiszik, hogy a spanyol kormánynak nagy nehézségekkel kell majd megküzdenie, hogy a Marokkóval való háborút elkerülje. A rif-kabilok folytonosan kapnak erősítéseket s általánosan azt hiszik, hogy *Mulej Hafid* küldi nekik az erősítő csapatokat. A legutóbbi napok győzelmi öröme után a Melillából legújában érkezett rossz hírek rendkívül fölzgatják a spanyol lakosságot. Általánosan azt hiszik, hogy a háború most már nagyobb terjedelmet fog ölteni és senki sincs tisztában azzal, hogy ennek a hadjáratnak mi a célja. Higgadtabb politikusok is meg vannak róla győződve, hogy Spanyolország-nak háborút kell majd viselnie *Mulej Hafid* ellen. Tegnap az a hír volt elterjedve, hogy a spanyol kormány a marokkói speciális küldöttségnek visszaküldte utleveleit. Ezek a hírek ma már határozott formát öltöttek. Tangerből azt jelentik, hogy *Fez* lakossága rendkívül izgatott. A spanyol kormány siet mindezeket a híreket megcáfolni s azt állítja, hogy Spanyolország békében akar élni Marokkóval és hogy a rif-kabilokkal folytatott háborút nem változtathatja meg a spanyoloknak a szultánnal

való viszonyát. Marokkó belső helyzete ma még olyan válságos, hogy valószínűtlen, hogy *Mulej Hafid* háborúra gondoljon s követőinek hangja is oly meleg és engesztelékeny, hogy a háború veszedelme nagyon valószínűtlen.

Párisban még e héten minisztertanács lesz, amely *Liautey* tábornok jelentései alapján dönteni fog a fölött, vajjon a Marokkóban levő francia csapatok hadműveleteit az eddigi kereteken túl kiterjeszsek-e és újabb segédcapatokat küldjenek Marokkóba. A madridi francia nagykövet, aki már a napokban visszatér állomáshelyére, fontos utasításokat visz magával. A francia kormány nem akarja Spanyolországot kétségben hagyni azírt, hogy Franciaország Marokkóban semmiesetre sem hajlandó Spanyolországnak átengedni bárhol is kivitt előjogát, amelyeket nagy áldozatok árán szerzett meg és amelyeket a nagyhatalmak elismertek.

KÜLFÖLD.

Az annexió évfordulója. A mai és holnapi nap két nevezetes világtörténelmi esemény évfordulója. Ma, október 5-én volt egy esztendeje annak, hogy *Ferdinánd* király titokban Románián keresztül *Tirnovóba*, a régi bolgár csárok koronázó városába érkezett és délelőtt kikiáltották Bulgáriának Törökországtól való függetlenségét, egyszersmind proklamálták a bolgár királyságot. Másnap jelentek meg a magyar és osztrák miniszterelnökökhöz, a közös pénzügyminiszterhez és az okkupált tartományok lakosságához intézett királyi kéziratok, amelyekben a király proklamálta az annexiót.

Tirnovóból jelentik: A miniszterek és hatóságok fejei tegnap ide érkeztek. A város ünnepe diszt öltött. Este fényes kivilágítás volt. Ma reggel érkeztek meg *Ferdinánd* király és *Eleonóra* királyné. Fogadásukra megjelentek a pályaudvaron az összes miniszterek és ezekre menő tömeg, kinek élénk éljenése közben a régi királyi kastélyba vonultak. Este újból kivilágították a várost.

Hilmi basa lemondása. Szalonikiból jelentik, hogy az ifju-török központi bizottság körében a legnagyobb határozottsággal beszélnek, hogy a nagyvezér, *Hilmi basa* legközelebb benyújtja lemondását. A lemondás oka, hogy a központi bizottságban az ő centralisztikus politikája miatt szakadás állott be.

Bolgár-török határviszály. A bolgár követségnek a határrendezéssel összefüggő vitás kérdések rendezése ügyében tett lépéseire vegyes katonai bizottságot alakítottak Szoghudsak stratégiai határhely szabályozására. Bolgár információk szerint a bizottság munkálatai nem haladnak előre, mert török részről csak alsóbrangú tisztet, bolgár részről ellenben egy tábornokot küldtek ki. Azt hiszik, hogy a bizottság munkálatainak gyorsítása céljából Törökország is nagyobbbrangu tisztet fog kiküldeni.

A spanyol alkotmányos garanciák. A liberálisok és a republikánusok vezérei *Maura* miniszterelnökhöz közös jegyzéket intéztek, amelyben követelik, hogy Barcelona és Gerona tartományokban haldéktalanul állítsák helyre az alkotmányos garanciákat.

Zavarok Törökországban. Már is kitört az első konfliktus Törökország és a nagyhatalmak között a kapitulációk elörlése körül. Több nagyhatalom ugyanis kifogást emelt az ellen, hogy a porta a csavargókról szóló új törvényt külföldiekre is alkalmazza, mire a porta fenhájázon azt válaszolta, hogy Törökország olyan törvényeket hoz, amelyek kedvére valók. A nagyhatalmak erre azt felelték, hogy egy olyan törvény, amely életre kelti a botbüntetést, az érvényben lévő szerződésekkkel ellentétben áll, tehát elfogadhatatlan.

AZ EGYETERTÉS

Szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Günther a Kurián.

— Günther Antal eskütétele. —

Budapest, október 5.

Günther Antal, a Kuria új elnöke ünnepies keretben, a Kuria teljes ülésű tanácsa előtt ma tette le a hivatalos esküt. Az ünnepélyes beigtatásra, mely a Kuria dísztermében foly le, a termet zsúfolásig megtöltötték a felső bíróság, koronaügyészség és főügyészség tagjai.

Az ünnepségről tudósításunk a következő:

Az elnöki asztalnál a Kuria tanácselnökei foglaltak helyet. Közvetlenül az elnöki szék mellett, melyet az új elnöknek tartottak fenn, *Bernáth* Géza helyettes elnök ült, aki pontban tíz órakor megnyitotta az ülést. Jelentette, hogy az újonnan kinevezett elnök arról értesítette, hogy ma kívánja letenni az esküt. Ezért hívta össze a teljes ülést, melynek egyetlen tárgya az elnök eskütétele.

A helyettes elnök fölkérésére *Somogyi* Mihály kuriai bíró előbb fölolvasta a volt igazságügyminiszternek átíratát, melyben értesíti a Kuriát, hogy igazságügyminiszteri állásától megvált, s köszönetet mond a Kuriának azért a buzgó támogatásért, melyben öt miniszteri állásában részesítette. Majd fölolvasta az új elnök kinevezéséről szóló királyi kéziratot, melyet a bírák megélték.

Végi Mór vezetésével ezután küldöttség ment az új elnökért, aki hivatalos szobájában várta a fölavatását. A küldöttség tagjai *Pechata* Endre és *Illés* Jenő kuriai bírák voltak. Pár perc múlva megérkezett szalonruhában a küldöttség kíséretében az új elnök, akit a teljes ülés tagjai lelkes éljenzéssel fogadtak. *Günther* Antal egyenesen az elnöki emelvényre ment s *Bernáth* Géza helyettes elnök előtt megállott. A helyettes elnök fölolvasta az eskümintát, mire az új elnök letette az esküt. Az esküt letétele után *Bernáth* Géza melegen üdvözölte az új elnököt.

Exczellenziád, ugymond, hosszú jogászai pályája, ő felsége a királynak és a m. kir. kormánynak e kinevezésben megnyilatkozott bizalma biztosíték a jövőnd működésére nézve. De e mellett biztosíték az is, hogy Exczellenziád előbbi munkakörében, mint a magyar igazságügy főfelügyelője, közvetlen tapasztalatot szerzett a kir. Kuriáról, ennek szervezetéről, régi és értékes hagyományairól. De reménységgel is néz a kir. Kuria Nagyméltóságod működésére; igazságügyminiszteriségenek kezdete ugyanis összeesik azzal a korszakkal, a mikor a bíróság roskadt a régi hátralék sulya alatt és e mellett a törvényhozás még újabb törvények végrehajtásával, vagyis újabb terhekkel bízta meg. Am, igaz, hogy ugyancsak a törvényhozás bölcsesége, éppen Exczellenziád kezdeményezése alapján sok terhet vett le a bíróság vállairól, ebből merítjük azt a reménységet, hogy Nagyméltóságod a testületet bizalmában, méltánylásában és jóakarátában részesítendő. Midőn ezt a Kuria részéről ismételve kérem, kívánok Nagyméltóságodnak erőt, egészséget és sok sikert új, magas állásában.

Az egybegyűlték a másodelnök beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. Az üdvözlésre *Günther* Antal hosszabb beszéddel válaszolt, melyben főképen a jó igazságszolgáltatás két legfontosabb kellékével: a közvetlenséggel s a bírói szabad mérlegeléssel foglalkozott.

Ez a kettő az, ugymond, a második még inkább, mint az első, melylyel a hivatása magaslatán álló bíró a maga judikaturai munkájában behatolhat a társadalom legbenső lelki világába, megértvén annak igazi bajait és megértvén azzal a jog alkalmazásának egész igazságát, amivel nevelő, jogérzetében erősítő és bírói hivatása terén magához csatolja azt. Mindentitt a világon, ahol ezt a lehetőséget a bírótól elvonta a törvényhozás, beállottak ennek a helyzetnek elmaradhatatlan következtetései. A bírói testület elzárta, az élet valóságával semmi közösségben nem álló hivatalnoki kasztá lett; a törvény legüdvösebb rendelkezései csenyvedtek a betű szolgálatának gépies judikaturája alatt; a társadalomban pedig megindult ugyancsak a formák keresésének egy veszedelmes áramlata: a csalárdság és megtévesztés ösztöne szintén jogi kategóriákba bujt a vagyoni forgalom ügyletéi terén, amivel nemcsak az igazságnak törvénykezési diadalát gátolta meg, de megsemmisítette a társadalom jogérzetét.

Nálunk ezek az állapotok nem mutatkoznak olyan nagy mértékben, mint korábban egyéb államokban, ahol a bírói munkát szintén elzárták az élettől. Emellett az újabb időben a közvetlenség nagyobb területet hódított s a bírói szabad mérlegelést mind nagyobb körben igyekszik érvénye-

síteni a
térfoglat
bíró bel
hogy is
puszta f
lésével
remélem
legmaga
lyével k
ntját kü
magánjo
soká vár

Bíró
és haszn
a bírósá
lyével k
megterem
anyagi s
readjénel
mény, m
én mond
főbb bír
eddiginél
másodeln
melegen
amelylyel
mondók
lyet eddi
veszem.

Gün
ket és m
ülést ber

A tel
nácseleml
ügyészség
tilég tiszt
tanácsjeg
kezelősz
sével jár

Száz

ítéletre
zagrabi p
fegyházak
nyakába.
rályügylet
kötelet és
az ő szig
nyhének
nem ezen
hogy a k
hogy jóté
kesztőség
odiosus p

Tudó
vetkező:

Ma re

rabi hazaá
vics testvé
huszonkét
évi börtön
terjesztett
csendőrség
déseket fog
lehetett sen
épület elö
szintén és
jelen, amél
tárgyalását.

Röggel
teremben.
hogy veze
fegyelmi u
gyelmezett
denféle véle
jelentette, h
hogy nem a

Az elnö
telmében jo
elővezette

Müntán
vádoltak vé
az ítélet föl
törvény 18.

és elítélték
Próbics
súlyos börtö
Vázát öt évi

síteni a törvényhozás. Ennek az iránynak további terfoglalásától várom mindenekelőtt azt, hogy a bíróság belemarkolhasson az élet egész forgatagába, hogy így jobban megismerje, vezethesse és a pusztán formalizmus békítőitől mentesített mérlegelésével a jogrendnek medrébe tereihesse azt. De remélem azt is, hogy már ezt megelőzőleg ez a legmagasabb bírói fórum a maga nagy tekintélyével képes lesz megnyitni és megalapozni az utját különösen annak a nagy reformnak, mely a magánjog birodalmában alaki és anyagi téren nem-soká várathat magára.

Bírói szervezetünk nagy tradícióinak ápolása és hasznosítása modern eszközök segítségével és a bíróság kebelében hatalmas testületi szellem megeremítése, mely a nemzeti élet ciklusi és anyagi szükségének átérésével a társadalom jogrendjének szabályozója legyen: ez volt az eszmény, melyet mindig meleg szívvel ápoltam. És én mondhatom, hogy ezen a téren az ország leg-főbb bíróságának útmutató tekintélyével még az eddigénél is nagyobb eredményeket érhetünk el. A másodelnök ur Onagyméltóságának pedig, akül melegen üdvözlök azért a méltó kitüntetésért, amellyel Öfelsége érdemeit jutalmazta, köszönetet mondok azért az eredményteljes működésért, melyet eddig kifejtett s a Kuria vezetését ezennel át-veszem. (Lelkes eljenzés.)

Günther Antal ezzel elfoglalta az elnöki szék-et és mivel a teljes ülésnek tárgya nem volt, az ülést berekesztette.

A teljes ülés után a Kuria összes tanácsai tanácselnökeinek vezetésével, valamint a korona-ügyészség tagjai Székely Ferencz vezetésével testü-leileg tisztelgtek az új elnöknek. Utána a kir. Kuria tanácsjegyzői Zaienka Lajos törvényszéki bíró és a kezelőszemélyzet Szende Alajos főigazgató vezeté-sével járult az új elnök elé.

A nagy pör vége.

— Ítélet a zágrábi pörben. —

Budapest, október 5.

Százötven tárgyalási nap után ma végre ítéletre érett meg a végtelenbe húzódtó zágrábi pör. És az ítélet öttől tizenkét évi fegyházak egész záporát zúdította a vádlottak nyakába. Igaz, hogy Accurti ur, a buzgó királyügyész olyan súlyosnak látta a bünt, hogy kötelei és akasztófát mert indítványozni s hogy az ő szigorúságához mérten ez az ítélet még enyhének is látszik. A közvélemény azonban nem ezen a nézetben van, amit bizonyít az is, hogy a királyi kegyelmezési jogától várják azt, hogy jóteknony pertörléssel mossa el azt a sok keserűséget és gyűlölködést, mely ennek az odliózus politikai pernek a nyomában támadt.

Tudósításunk a mai ítélet-hirdetésről a kö-vetkező:

Ma reggel nyolcz órakor hirdették ki a zágrábi hazaárulási pörben az ítéletet. A *Prbicevics testvéreket 12 évi súlyos börtönmre ítélték, huszonkét vádlottat fölmentettek, a többieket 7-4 évi börtönbüntetésre ítélték.* Bár riasztó híreket terjesztettek arról, hogy óriási tömegben fognak csendőrséget fölvonultatni és különleges intézke-déseket fognak tenni a városban, ezeknek nem lehetett semmiféle nyomát látni. A törvényszéki épület előtt rendez volt a helyzet. Az épületben szintén és a karzatokon ugyanaz a közönség volt jelen, amely rendszeresen látogatni szokta a pör tárgyalását.

Reggel nyolcz órakor telent meg a tanács a teremben. Az elnök utasította a fogházfelügyelőt, hogy vezettesse elő azokat a vádlottakat, akiket fegyelmi aton nem büntettek meg. Az elnök figyelmzettette a közönséget, hogy tartózkodjék min-denféle véleménynyilvánítástól. A fogházfelügyelő jelentette, hogy az összes vádlottak kijelentették, hogy nem akarnak megjelenni.

Az elnök: A büntetőeljárás 265. szakasza értelmében jogom volna a vádlottakat erőszakkal elővezettetni, de nem akarom tenni.

Mintán az elnök konstatalta, hogy az összes vádlottak védők által helyettesítve vannak, áttért az ítélet fölolvasására, mely szerint a büntető-törvény 18. szakasza értelmében bűnösnek találták és elítélték a következő vádlottakat:

Prbicevics Adámot és Valériánt tizenkét évi súlyos börtönmre, *Orescanin* Jócót két évi, *Lukács* Vázát öt évi, *Zsifkovics* Gájót öt évi, *Petrovics*

Péiert hét évi, *Malobics* Radovánt öt évi, *Jovano-vics* Györgyöt öt évi, *Boroevicz* Milánt hat évi, *Rebracs* Miklóst öt évi, *Rebracs* Sztankót öt évi, *Koncsár* Györgyöt öt évi, *Koncsár* Istvánt öt évi, *Bekics* Perót nyolcz évi, *Zsifkovics* Simont hat évi, *Oblakovics* Atanást hat évi, *Kacsár* Sztévót öt évi, *Csorics* Milánt öt évi, *Ma-tiasevics* Pált öt évi, *Radovanovics* Sztévót öt évi, *Hrvacsanin* Mójót hét évi, *Hrvacsanin* Dmi-tárt öt évi, *Erak* Györgyöt hat évi, *Kalenber* Sztévót öt évi, *Gjurits* Sándor dr.-t hat évi, *Ba-csics* Lázárt öt évi, *Vukdragovics* Vásót öt évi, *Mitrics* Milet öt évi, *Pudonovic* Dánielt öt évi, *Jagnics* Györgyöt öt évi és *Vukelics* Milánt öt évi súlyos börtönmre ítélték. A többi huszonkét vádlottat a büntető-törvénykönyv 250. szakasza szerint fölmentették.

Az ítélet fölolvasása után tíz percnyi szünet volt. A közönség elhagyta a termet. Szünet után az ítélet megokolását olvasta fel *Pavesics* szavazó-bíró. Az ítélet megokolásának fölolvasása után *Hin-kovics* dr. védő az összes elítéltek nevében föleb-bezést jelentett be az ítélet marasztaló része ellen, s az elítéltek azonnal való szabadonbocsátását kérte.

Accurti ügyész fölebbezett az ítélet fölmentő része ellen, a marasztaló részben azonban meg-nyugodott.

Az elnök kijelentette, hogy a bíróság a sza-bályok szerint fog eljárni s a tárgyalást bezárta.

A horvát képviselők állásfoglalása.

A horvát országgyűlési képviselők a Ház ülése után *Medakovics* Bogdán elnöklésével értekezletre gyűltek össze, melyen a felségárulási perben ma kihirdetett ítéletet vitatták meg. Többek hozzászó-lása után az értekezlet a következő határozatot fo-gadta el:

A közös országgyűlésen megjelent horvát képvise-lők ezen ítélet után is abban a meggyőződés-ben vannak, hogy az egész per nem egyéb, mint alaptalan, hazug és megrendelt vallomások alap-ján ad hoc megindított politikai és rendőri ak-czió, melynek első sorban az a célja, hogy a horvátok és szerbek közötti egyetértést megbontsa és hogy ezzel kapcsolatosan elnémítsa a horvát királyság jogainak törvényes védőit, mely ország már két év óta a legsúlyosabb abszolútizmus alatt nyög, mivel törvényes jogairól lemondani nem akar.

A horvát képviselők az elítéltekben csak hazaias vertanukat és ártatlan áldozatokat látnak, kiket csakis e szent és törvényes nemzeti jogok védelme miatt üldöztek és a képviselők azon meggyőződésben élnek, hogy az elítéltek súlyos testi és lelki szenvedései a nemzeti ügynek és a horvát királyságnak hasznára lesznek.

A horvát klub egyidejűleg meleg háláját fe-jezi ki mindazoknak, kik a kulturális Európában az igazságért és az igazságosságért együtt küzdöt-tek és akik ethikai és emberbaráti érzelmeikben megsértve, nyilvánosan felemelték szavukat, hogy e per feletti utálatuknak kifejezést adjanak. Külö-nösen hálás köszönetet mond a klub valamennyi nemzet független sajtójának, mely egyértelműleg és az ezen perrel elkövetett bírói erőszak súlyá-nak megfelelő komolysággal az ártatlan áldozatok érdekében szavát felemelte.

A klub egyuttal foglalkozott a dalmát tarto-mánygyűlés legutóbb egyhangulag elfogadott tiltá-kozó határozatával és elhatározta, hogy a dalmát tartománygyűléshez köszönő táviratot intéz. A táv-irat szövege a következő:

Nagyságos dr. *Vicko Ivcevic* urnak,
a tartománygyűlés elnökének

Zára

A horvát királyságnak a közös országgyű-lésre küldött képviselőinek köre mélyen meg-hatva az egész dalmát tartománygyűlés és a testvér dalmát királyság ott egybegyűlt képvise-lőinek azon testvéri egyetértésétől, melylyel a zágrábi per ellen tiltakozó szavát felemelte és azzal tanujelét adta annak, hogy megérti Horvátország jogaiért folytatott nehéz nemzeti küzdelmüket és hogy e per a legelrettetőbb jelenséget képezi: kitejezik a tartománygyűlésnek kollegiális és testvé-ri köszönetüket és most csak kifejezést adnak a feletti sajnálkozásuknak, hogy az abszolútista álla-potok, melyek most Horvátországban fennállanak, ez idő szerint lehetetlenné teszik, hogy köszönetük-nek a horvát országgyűlés útján kifejezést ad-hassanak.

Aláírva: *Medakovics, Macutanics.*

A dalmát tartománygyűlés.

A dalmát tartománygyűlésen mindjárt a mai ülés megnyitása után dr. *Trubics* (horvát párti) szólásra emelkedett és felszólította a képviselőket, hogy a Zágrábban hazaárulás miatt elítélt szerbek iránti részvét feléül a mai ülést ne tartsák meg. A képviselők erre elhagyták a termet.

*

Belgrádból jelentik, hogy a zágrábi ítélet, amelyet ott feszült izgatottsággal vártak és a lapok külön kiadásai adták a közönség tudtára, kezdetben meglepéssel találkozott, mert egyetlen egy vádlottat sem ítétek halálra. Annyibizonyos, hogy a szerb főváros közvéleménye sokkal enyhébb ítéletet várt. Az az általános feltezés, hogy ezzel az íté-lettel Rauch bán politikája vereséget szenvedett. A pör csak arra volt jó, hogy Ausztria-Magyar-országot csúfá tegye a civilizált Európa előtt, de a helyett hogy szétrobbantotta volna a szerb-horvát koalíciót, még inkább megszilárdította azt.

TÁVIRATOK.

Ostromállapot Montenegroban.

Belgrád, október 5. A „Dnevni List“ szerint Montenegroban a helyzet annyira válságos, hogy *Nikita* fejedelem az ostromállapot kihirdetésének eszméjével foglalkozik.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tősszék sárlatai.

New-York.

	okt. 2.	okt. 4.	okt. 5.
Buza decemberre	107 ³ / ₄	107 ³ / ₄	109 ⁵ / ₂
májusra	108 ⁷ / ₈	108 ⁷ / ₈	109 ³ / ₄
Tengeri decemberre	69 ¹ / ₂	69 ¹ / ₂	69 ¹ / ₂

Chicago.

	okt. 2.	okt. 4.	okt. 5.
Buza májusra	102 ¹ / ₂	102 ¹ / ₂	103 ³ / ₈
decemberre	100 ¹ / ₄	99 ³ / ₈	101—
Tengeri decemberre	57 ³ / ₈	57—	57 ³ / ₈

Newyork okt. 5. Gyapot Newyorkban helyben 13.40 (13.60 tegnap), gyapot nov. 13.02 (13.24), gyapot januárra 13.12 (13.32), gyapot Neworleansban helyben 13³/₁₆ (13³/₁₆), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsír Western steam 12.75 (12.80), Zsír Roho és Brothers 13.— (13.15).

Chicago, okt. 5. (Zárlat.) Zsír decz-re 12.25 tegnap (12.32), zsír októberre 11.65 (11.80), szalonna short clear 12.43 (12.43), sertéshus okt.-re — (24.25).

Előfizetési felhívás.

Az *Egyetértés* negyvennegyedik évfo-lyamát futja most meg, negyvennégy esz-tendő óta szolgálja ez az újság a magyar kultúra ügyét. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasói-nak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak leg-erősebb tényezője is volt.

Az *Egyetértés* múltja egyuttal a jelen programja és a jövő mértéke. S ahogy a múltban, úgy a jövőben is pillanatig sem szüntünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az *Egyetértés* hírszolgálatát elsöran-gu, mert ugy a hazai, mint a külföldi hírfor-rásokkal való összeköttetése révén a leg-bővebben s a legnagyobb változatossá-gal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveik és változatosak, közgazdasági, szin-házi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas szin-vonalon állanak.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos szép és érdekes reprodukcióval tarkított gazdag mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket és háztartási tanácsokat.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 » — »
Félévre	14 » — »
Egész évre.	28 » — »

UJDONSÁGOK.

A nagyroczei igazgató.

* * *

A budapesti törvényszék tegnap elítelt egy tanárt, aki fegyelmi följelentést tett a kultuszminiszternél, mint fegyelmi hatóságánál, a nagyroczei kereskedelmi iskola igazgatója, Gyulay Sándor ellen.

A fegyelmi följelentés olyan vádakkal illetve Gyulay igazgatót, hogy a kultuszminiszter bíróság elé utasította az ügyet a vádak tisztázására.

A bíróság ma rágalmazas miatt elítélte a följelentő tanárt. Az ítéletet királyi bíróság hozta, azt tehát bíráltnak nem lehet szándékunkban. Meg kell azonban említenünk, hogy az elmarasztalt tanár megfölebbezte az ítéletet azon a czimen, hogy ő nem rágalmazott, csupán csak fölöttes hatóságának hozott tudomására olyan dolgokat, amelyeket egy kulturintézmény élén álló férfi magánéletében megtűrni nem szabad.

Hogy micsoda ítéletet hoz majd ebben a pörben a felebbezési bíróság, azt nem tudjuk, nem is kívánunk a jogerős ítéletnek prejudikálni, végre az az érdekelt tanár tudja, hogy van-e elég jogalapja azt remélhetni, hogy a felsőbb bíróság közérdekből folyónak fogja följelentését minősíteni, és hogy fölmenti-e őt a rágalmazás odiuma alól.

Ez a bíróság és az érdekelt tanár dolga. Van azonban valami ebben az affairben, amihez már a nyilvánosságnak is van némi köze. Annak a nyilvánosságnak, amely előtt ez a vaskos részletben bővelkedő, csunya pör lefolyt.

Az a kérdés mindenekelőtt, hogy a kultuszminisztérium végleg elintézték tartja-e most, a följelentő tanár elítélésével, ezt az ügyet?

Az a kérdés, hogy teljesen kielégítőnek tartja-e a miniszter a nagyroczei kereskedelmi akadémia igazgatójára nézve a pörben lefolytatott bizonyító eljárás eredményét?

Az a kérdés, hogy olyan tanuvallomások hangzottak-e el ebben a pörben a törvényszék előtt, amelyek egytől-egyig és föltétlenül a megérálmazott igazgató feddhetlenségét bizonyították? Egybehangzóan és egyértelműen valamennyi tanu azt bizonyította-e, hogy az a följelentő tanár egy fenkölt gondolkodású, példás magánéletű embert hitványan rágalmazott? Azt bizonyítják-e a tanuvallomások, hogy a nagyroczei kereskedelmi akadémia megvádolt igazgatója exponált állásában követendő példái szolgálhat a vezetésére bizott ifjuság előtt?

Ismételjük, hogy a bíróság ítéletét fölülbíráltnak nem áll szándékunkban. Távol áll fölünk az a szándék is, hogy az elítelt tanár vádjait a magunkévá tegyük s azokat megismételjük.

A bíróság bizonyára alaposan mérlegelte a fölvonultatott bizonyítékokat és pártatlan meggyőződése szerint mondott ítéletet.

Végleg elintézték azonban, és végleg befejezték mi még sem tarthatjuk ezt az ügyet. Legalább a közönség és a kultuszminisztérium számára nem. Akkor, ha a törvényszéki tárgyalás triumfáló szatizfakciót szolgáltatott volna Gyulay igazgatónak, akkor igenis elintézték és végleg befejezték volna az ügy mindenki

sámára. Azon a tárgyaláson azonban éppen-séggel nem voltak ilyen egybehangzó tanuvallomások. Sőt! Azoknak a vallomásoknak egyike-másika, enyhén szólva is, gondolkodóba ejtő. Az a nyugtalanító kérdés maradt meg mindenki számára, aki ennek a pörnek a fázisait végigfigyelte, hogy helyén van-e az a férfi egy kulturintézmény élén, akinek magánéletéről tanuk bíróság előtt, eskü alatt, ilyen súlyosan terhelő tanuságokat tesznek? Hát helyén van-e, maradhat-e Gyulay Sándor igazgató a nagyroczei kereskedelmi iskola élén?

Szabad-e annak ott maradnia, aki a vezetésére bizott intézet jó hírét ilyen botránypör esélyeinek kiteszi?

Ez az a kérdés, ami a mai törvényszéki ítélet után is válaszra vár még a közvélemény előtt; s amire a nagyközönségnek egységezdül csak a kultuszminiszter adhatja meg a megnyugtató választ.

NAPIREND. Naptár. Kedd október 6. — Róm. kath.: Bruno. — Prot.: Csaba. — Görög-orosz: szept. 23. Sz. Iván fog. — Zsidó: Tisri 21, Hosan. — A nap két reggel 6 óra 6 perczkor, nyugszik este 5 óra 29 perczkor. — A hold két este 10 óra 29 perczkor, nyugszik délután 2 óra 14 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A főváros közgyűlése d. u. 4 órakor. — Az aradi vértanuk emlékére gyászistentisztelet az Egyetemi templomban d. e. 10 órakor. — A református teológia önképzőkörének gyászsünnepje d. u. 6 órakor a református főgimnázium disztermében. — Az egyetemi egyesületek emlékünnepe a Vigadóban fél 11 órakor. — A Vértanuk Emléket Ország Szövetség emlékünnepe a Tavaszmező-utca 8. szám alatti vendéglőben este 8 órakor. — A köbányai függetlenségi és 48-as kör ünnepje este 7 órakor. — Luxuslovásár a Tattersallban. — Az osztályversajáték húzása d. e. fél 9 órakor. — A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépő-díj 1 korona. — A gödöllői kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9 órától este 5 óráig. Belépő-díj 1 korona. — A „Könyves Kálmán” Nagymező-utcai művészeti szalonja rendezés miatt zárva. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Gulácsy Lajos kiállítása az Uránia kigyóteri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10 órától 1 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — A Közlekedési Múzeum 2-6-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9 órától fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-6-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 8-6-ig.

— A beteg czárné. A Daily Mailnek táviratozák Pétervárról, hogy a czárné fölött orvosi konzilium volt. Az orvosok megvizsgálták a czárnét és azt találták, hogy régi idegbaja tért vissza, de a fordulat nem aggasztó. A czárnénak, aki csak nagy kimerültségről panaszkodik, feltétlen nyugalmat ajánlottak az orvosok s erre való tekintettel a czár végleg leteit külföldi utitervéről.

— Angol író a képviselőházban. Knackbull-Hugson kiváló angol író Budapestre érkezett. Knackbull-Hugson már régebben is többször fölött hosszabb időt Magyarországon, megtanult magyarul s Magyarországról kétkötetes munkát írt. A vendég ma délielőtt ellátogatott a képviselőházba s bemutatkozott Wekerle Sándor miniszterelnöknek, aki hosszabb ideig társalgott vele. A képviselőházban dr. Bárczy István, Wekerle miniszterelnök titkára kalauzolta. Knackbull-Hugson ezuttal hosszabb időt szándékszik Magyarországon töltetni.

— Arzén hercege apanázsa. Belgrádból írják a következő pikantiat: Karagyorgyevics Arzén herceg, a király öccse kijelentette, hogy ha a szkupstina György herceg részére évi apanázst szavaz meg, akkor ő is ugyanazzal a joggal fog élni és mint a királyi család tagja, másfél millió dinár apanázst fog követelni.

— Merényi Miksa szász herceg ellen. Cettin-jéből jelentik, hogy Miksa szász herceg a napokban látogatóban volt Nikifá fejedelemnél. Amikor automobilon Kattaró felé visszatért, egyik talu mellett revolverből kétszer rálőttek az automobillra. A bennülőknél semmi baja sem történt, de azért szigorú vizsgálatot indítottak.

— A trónörökös feleségének rangemelése. Bécsből jelentik, hogy a király a trónörökös nejének, Hohenberg Zsófia hercegnőnek rangemelését adományozott. A rangemelés abból áll, hogy a hercegnőt ezentul a Herzogin czim és a fenség (Hoheit) predikátum illeti meg. Eddig a hercegnő Fürstin volt. A „N. Fr. Pr.” a rangemeléshez mai esti lapjában a következőket írja: Ferencz Ferdinánd czime császári és királyi fenség. Minthogy nejét most szintén fenségesnek fogják nevezni, ezzel a rang és állásbeli különbséget, legalább külsőleg valamennyire kiegyenlítették. Ha azonban a jövő, amelyik a főherceget az államjog értelmében a trónöröklésre jelöli ki, beteljesedik, neje nem fog ezután fenség maradni. A magyar államjog legjobb ismerőinek a felfogása szerint a trónörökös lemondásának a trónutódlásáról gyermekei részére az a pragmatica sanctio által biztosított következménye van, hogy utódai, miután nem főhercegek, osztrák császárok és magyar királyok sem lehetnek. Ennek a ténynek azonban a magyar államjogászok véleménye szerint egyáltalán nem következménye az, hogy Hohenberg hercegnőt, mint a megkoronázott király nejét, nem fogja egykoron a magyar királyné rangja és czime megilletni. A magyar államjog a nem egyenrangú házasság fogalmát nem ismeri, miért is a megkoronázott magyar király neje királyné és egykoron Ferencz Ferdinánd főherceg mellett, amikor Magyarország primása ennek a fejét Szent István koronájával felékesíti, mint ilyen fog állani.

— Ulászló király sirja. Dr. Ranzi konzul, a várnai császári és királyi konzulátus vezetője, terjedelmes jelentést küldött be a külügyminisztériumhoz, amelyben Ulászló király nemrég felfedezett sírjáról küld terjedelmes értesítést. A jelentésben megírja a konzul, hogy a várna-dobritschki országot mentén több sír van, amelyek egyikéről az a hír van elterjedve, hogy abban nagymennyiségű kincsek vannak felhalmozva. Ezek a hírek nem hagytak nyugtot néhány ottani munkásembernek, akik is egy éjjel megrohanták a sír óráit, megköztözték és erőszakkal behatoltak a sírba. Itt azonban nagy meglepetés várt rájuk. A találni vélt kincsek helyett csak néhány csont volt a sírban, aranyak, drágaköveknek híre sem volt. A felnyitott sírt otthagyták ezután a rablók és ekkor a régészek figyelme fordult a sír felé. Az ott talált csontokból megállapították, hogy azok egy koponya nélküli emberi holttest maradványai és hamarosan arra a konkluzióra jutottak, hogy ezek a csontok nem lehetnek mások, mint a Jagello-házból származó I. Ulászló magyar király maradványai. Ezzel szemben a Hermenegild testvérek, valamint Karel Skorpil hírneves régészek, valamint a várnai archeologiai egyesület is azt a véleményt hangoztatja, hogy ugy a sír építése, mint az abban lelt maradványok elene mondanak annak, mintha a nevezett sír „királysír” volna. A régészek és történészek között most folyik erről a vita és ott a közelben most nagyobbyszerű ásatásokat fognak végezni, a miből esetleg a szerencsétlen véget ért király sírjára vonatkozólag is kerülnek elő újabb bizonyítékok.

— Az Újságírók Egyesületéből. A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya a nyári szünet után ma délután tartotta első ülését. Herceg Ferencz elnök kegyelettel emlékezett meg Lóránt Dezső haláláról, akinek emlékét a választmány jegyzőkönyvben örökölte meg. Pajtesz Lajos főtitkár bejelentette, hogy a segítőalap igazgató-tanácsa a betegpénztár előkészítési munkálatait már befejezte, úgy hogy a betegpénztár rövid időn belül megalakítható. Széchi Artur pénztárnok jelentését a választmány tudomásul vette. A választmány elhatározta, hogy a klub helyiségét alaposan renováltatja. Több folyó ügy elintézése után Bakesy Kornélt és Kemény Ferenczet az egyesület rendes tagjai sorába felvették.

— A Nemzeti Múzeumból. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter dr. Mahler Ede czimzetes nyilvános rendkívüli egyetemi tanár, magyar nemzeti muzeumi segédőt magyar nemzeti muzeumi őrré nevezte ki.

— Október hatodika. Az aradi gyászünnepre Lembergől jövő előkelő lengyelekből álló küldöttséget a sátorlajuhelyi pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. A vonat beérkezésekor a gyári dalárda a lengyel himnuszt énekelte, majd *Matolay* Elele nyug. alispán francia nyelven üdvözölte a vendégeket, kifejtve, hogy a lengyeleket és magyarokat régóta szoros barátság köti egymáshoz. Az üdvözlés után *Sramirovsky Taddeli Géza*, a lengbergi magyar-lengyel klub elnöke válaszolt lengyelül, biztosítva a régi barátság fejlesztését. Ezután a zenekar a Rákóczi-indulót játszotta, mire a pályaudvaron megjelent nagyszámú közönség lelkes ovációi közben késéssel elindult a vonat.

Hatvanban érkezett lengyel küldöttséget a pályaudvaron *Csepán Géza* orsz. képviselő fogadta és üdvözölte a város előjáróságának és nagyszámú közönség jelenlétében. *Csepán* üdvözlő beszédére *Kutovszky* lengbergi alpolgármester, a küldöttség vezetője válaszolt, megköszönve a fogadtatást, majd azután *Farkas* városi főjegyző és *Wagner* Károly a Turul-szövetség alelnöke üdvözölték a küldöttséget, míg *Hatvan* hölgyei virágokkal kedveskedtek a küldöttségben résztvevő hölgyeknek. A város a vasúti vendéglőben megvendégelte a küldöttséget, mely fél 8 órakor a megjelentek ovációja közben tovább utazott.

Az egyetemi ifjuság holnapi ünnepélye iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Az ünnepélyen meg fog jelenni dr. *Sághy* Gyula rektor az egyetemi tanácsossal, továbbá közéletünk számos kiválósága. Ünnepi beszédet mond dr. *Baltagi* Aladár, országgyűlési képviselő, egyetemi tanár, az ifjuság részéről pedig *Tóth* László, az egyetemi kör alelnöke és *Sulyok* István. Jászai Mari asszony helyett, aki közbejött betegsége miatt kénytelen volt lemondani, a rendezőség *S. Fáy* Szeréna asszonyt, a Nemzeti Színház kiváló művésznőjét nyerte meg. Kivüle még *Bakó* László, a Nemzeti Színház kiváló művésze működik közre, míg *Kóczi* Antal hírneves cigányprimás zenekarával magyar dalokat ad elő. Az ünnepély 10 órakor kezdődik. Belépődij nincs.

— Az elkergetett püspök. Megittuk annak idején, hogy az adriai püspököt hívei elkergették. Most azt jelentik Rómából, hogy az elkergetett püspök még mindig beteg fekszik Rovigóban. Ő maga elmondta, hogy titkárával együtt négy rendőr fedezete alatt ment a pályaudvarra, mert azt hitte, hogy ott biztonságban lesz. De már az uton valóságos közönséget indítottak ellene s a püspök fején több kötél veszedelmesen megsérült. Ha a rendőrök nem támogatták volna, a csöcselék valószínűen agyonütötte volna. Ezek a jó emberek, így folytatta a püspök szomorú mosolygással, csak irántam való nagy szeretetből bántak el így velem; Adria lakossága nem akar más püspököt s az ellen is titkalkozik, hogy engem Rovigóba helyezzenek át; így történt, hogy erőszakkal akart engem visszatartani. Adria művelt lakossága általánosan helyteleníti a püspök ellen intézett támadást. A városba csapatok érkeztek, hogy újabb zavargásnak elejét vegyék. A templomok be vannak zárva és az összes harangok hallgatnak.

— A Cunard elnöke meghalt. A Cunard-társaság elnöke, William Watson, tegnap Liverpoolban meghalt. Watson amerikai származású volt, de már ifjú korában Angliába költözött, ahol a bizottságterén csakhamar előkelő szerephez jutott és több nagy társulatnál töltött be magas állásokat. Lord Inverelyde halála után Watsonot választották a Cunard-társaság elnökévé, amely társulatnak alelnöke volt. Watson intenzív és sikeres tevékenységet fejtett ki a Cunard Line ügyeinek vezetésében és az ő elnöksége alatt hódította vissza a Cunard Németországától az Óceán két szalagját a Mauretania és Lusitania turbinás gőzöskel. Az Adria m. kir. tengerhajózási r. t. által képviselt Cunard magyar-amerikai vonal ügyeiben Watson több ízben folytatott tárgyalásokat magyar kormányférfiakkal, e miatt többször időzött Magyarországon s hazánkban mindig őszinte igaz barátja volt.

— Kísiklott mozdony. Nagykőrösön a terméskövet szállító vonat mozdonya kísiklott és a pályatestet súlyosan megrongálta. Sérülés nem történt. A személyforgalmat estig átszállással bonyolítják le.

— A főváros küldöttsége Boszniában. A szerajevói ünnepségek után a társaság ma reggel Travnikba utazott. A travnikai állomáson nagy néptömeg várta a küldöttséget, amelyet rendkívül zajos lelkesedéssel fogadtak. Az állomáson megjelentek az összes katonatisztek Schubert őrnagy vezetése alatt. A polgármester szíves szavakban üdvözölte a vendégeket a város nevében. Fülepp Kálmán főpolgármester megköszönte a szíves fogadtatást, utána Piperkovic Bátor tanácsos tolmácsolta bosnyák nyelven a főpolgármester szavait. A városi szálló előtt hatalmas, magyar nemzeti és Budapest székesfővárosi színekkel gazdagon ékesített diadalkapu emelkedett ezzel a felirattal: „Isten hozott!” A szálló gyönyörűen díszített nagytermében ünnepi lakoma volt, amely alatt a polgári zenekar magyar dalokat játszott. A lakoma alatt folyton dörögtek a mozsarak. Igen kellemesen érintette a társaságot, hogy a lakomán az egész tisztikar résztvevő Padic polgármester első felköszöntőjével a királyt ünnepeite. Rukavina kerületi főnök szíves Isten-hozottat mondott a vendégeknek. Az üdvözlést Fülepp Kálmán főpolgármester köszönte meg; különös lelkesedést keltett beszédének a része, amelyben a magyar-bosnyák barátság szükségességét hangoztatta. Marich járási főnök lendületes magyar beszédben köszöntötte honfitársait, a lakosság nevében is. Az elutazás alkalmával a város egész lakossága az állomáshoz kísérte a vendégeket és a vonat indulásakor a legmelegebb ovációban részesítette őket. A társaság különvonata fél kettőkor érkezett Jajcebe. A vendégeket a lakosság szívélyesen üdvözölte. Kulenovic polgármester és báró Benkó a kirándulókat a híres nagyszerű vízeséshez és a Coroin Mátyás által megostromolt várhoz vezette. Este diszebed volt, amelyen számos fölköszöntőt mondtak.

— A vidéki hírlapírás köréből. E hónap elején a vidéki hírlapírás ismét erősödött új lapok alakulásával. Debreczenben politikai napilap indult meg *Debreczeni Hírlap* címen, feldős szerkesztője *Szathmáry* Zoltán; Békéscsabán *Békéscsaba és Vidéke* címen hetilap indult meg, melynek felelős szerkesztője *Bihari* Sándor; Ujvidéken is alakult új lap *Ujvidéki Napló* címen; a társadalmi hetilap felelős szerkesztője *Tibor* Dezső dr. szerkesztője *Csernyei* Mór; Temesváron változás állott be a *Neue Temesvarer Zeitung* politikai napilap szerkesztőségében, amennyiben a lap felelős szerkesztője *Lovas* Antal lett, míg az eddigi felelős szerkesztő, *Dévény* Ferencz, mint főszerkesztő maradt meg a szerkesztőség kötelékében.

— A Ferenczrendiek jubileuma. Rómából jelentik, hogy a Szent Ferenczről nevezett szerzet 700 éves jubileuma alkalmából a pápa apostoli levelet bocsátott ki, amely rámutat a rend érdemeire és kijelenti, hogy a fratres minores cím nemcsak a szabályok szigorú megtartására kötelezett minoritákat (minorites strictae observantiae), hanem a konventualisokat és kapuczinusokat is megilleti. A levél kimondja, hogy a szabályok szigorú megtartására kötelezett minoritákat ezenfelül XIII. Leó egyesüléséhez tartozó minoritáknak fogják nevezni.

— Magyar kutató Afrikában. *Katona* Kálmán tanár még a múlt év végén a Hazai Zoologiai Laboratorium megbízásából Közép-Afrikába a Viktorina-Nyanza tó vidékére utazott, ahova szerencsésen meg is érkezett és ott állattani gyűjtéseit megkezdte. Már eddig is nagyszámú ott gyűjtött állatot küldött Budapestre, de egy nagy szállítmány madár, rovar és emlős, közöttük sok szép és ritka antilop, most van utban s rövid idő múlva megérkezik.

— Százkilométeres repülőverseny. A zürichi nemzetközi léghajóegyesület elhatározta, hogy 1910-ben a Gordon-Bennet-díjért ismét repülőgépversenyt rendez. A verseny legalább öt kilométer hosszú zárt pályán fog lefolyni és a versenyzőknek száz kilométernyi utat kell megszakítani nélkül megtenniük.

— Testvérgyilkos regruta. *Zwaller* János soproni gazdalegény, akinek ma kellett volna a katonasághoz bevonulnia, ücsöcsével, *Zwaller* Mihályval mulatott és mulatozás közben összeveszett. *Zwaller* János kést rántott és ücsöcsét agyonszúrta. A testvérgyilkost elfogták.

— A mecklenburgi hercegnő Montenegróban. A mecklenburg-strelitzi nagyhercegnő, akit Czetinyében nagy ovációkkal fogadtak, tegnap a trónörökös párral Niksicsbe ment, hogy az ott tartózkodó fejedelmi családjánál látogatást tegyen. Nagy diszszal fogadták és nagy embertömeg lelkesedéssel üdvözölte a vendégeket. Egy napi tartózkodás után a nagyhercegnő Krusevácba ment Mirkó herceg nyaralójába, ahol ma estig fog tartózkodni, mint Mirkó herceg és nejének vendége.

— Egy argentinai dragonyos ezred Franciaországban. Párisból jelentik, hogy e hónap 24-én Boulogne-sur-Merben leleplezik Argentína függetlensége kivívójának és legnagyobb hőisének, San Martin tábornoknak lovasszobrát. A fényes ünnepséggel egybekötött leleplezésre Argentína, a francia kormány engedelmével elküldi az egész San Martin dragonyos ezredet, mely az argentinai lovaságnak a szemefénye. A dragonyos ezred teljes felszerelésben vesz részt az ünnepen és elvonul a francia hadügyminiszter előtt. Ott tartózkodása alatt az ezred a francia kormány vendége lesz.

— Peary bizonyítékai. Newyorkból jelentik, hogy az Arctic Club tegnap fogott hozzá Peary bizonyítékainak megvizsgálásához. Azt hiszik, hogy a klub ezt a munkáját még e hét folyamán be fogja végezni.

— Idegen rendjelek. A király megengedte, hogy *Molnár* Viktor vallás- és közoktatásügyi minisztériumi államtitkár a bolgár polgári érdemrend nagy tiszti keresztjét; *Horváth* Emil belügyminisztériumi miniszteri tanácsos a bolgár polgári érdemrend nagy tiszti keresztjét; *Szabó* László belügyminisztériumi miniszteri tanácsos a bolgár polgári érdemrend nagy tiszti keresztjét; *Telcsky* János dr. pénzügyminisztériumi miniszteri tanácsos a porosz vörös sas-rend II. osztályát; *Dollinger* Gyula dr. m. kir. udvari tanácsos, egyetemi nyilvános rendes tanár, a szerb Szent Száva-rend III. osztályát; *Várpalotai Palotay* Odön kereskedelmi tanácsos, részvénytársasági igazgató a bolgár Szent Sándor-rend tiszti keresztjét; *Planner* Gyula, az Osztrák-Magyar Bank felügyelője, a pozsonyi fióktintézet főnöke a porosz korona-rend III. osztályát; *Fischer* Miksa budapesti illetőségű, galatzi gyáros, a román korona-rend tiszti keresztjét; *Diamant* Berthold, a „Mürtzthaler Holzstoff et Papierfabriken vorm. M. Diamant et Comp.“ cég társtulajdonosa, brucki lakos a török Medjidé-rend lovagkeresztjét és *Somoskeöy* János, a herceg Liechtenstein-féle agyagáru gyár intézője a Liechtenstein hercegi jubileumi érmét; *Pápay* István udvari titkár és kabineti fogalmazó a bolgár királyi polgári érdemrend középkeresztjét elfogadják és viselik.

— A leánykereskedés ellen. Bécsből jelentik, hogy a kereskedelmi kamara üléstermében ma kezdődött a leánykereskedés leküzdésére irányuló, három napra tervezett nemzetközi konferencia. Képviselve van Olaszország, Belgium, Németország, Franciaország, Görögország, Németalföld, Norvégia, Ausztria, Magyarország, Svédország. Jelen vannak továbbá a helytartóság és a rendőrfőnökség képviselői. Magyarországból jelen van báró *Vay* Péter pápai prelátus, *Fest* belügyminisztériumi titkár és dr. *Schreiber* Emil budapesti kerületi rendőrkapitány. Számos állam fiókbizottsága képviseltette magát. A magyar nemzeti fiókbizottságot *Galloich* tanár képviselte. A magyar női szövetsége nevében *Rosenberg* Augusztia jelent meg. A leánykereskedés leküzdésének eszközei címén az első előadást *Gärtner* bécsi mérnök tartotta. Jelentést tett a javaslatokról, amelyeket a nemzeti fiókbizottságok a madridi nemzetközi kongresszus napirendjéhez beadtak. A tervezet hét csoportra osztja a kérdéseket és pedig a leánykereskedés fogalmának körvonalozása törvényhozási és adminisztratív intézkedések, az anyagi eszközök előteremtése és a leánykereskedésről szóló törvények gyűjtése. Az előadó behatóan megokolta a javaslatokat.

A leánykereskedés elleni kongresszus tagjait ma Bécs város vendégelte meg. A banketen *Lueger* polgármester a kongresszuson képviselt államok uralkodóira mondott felköszöntőt, gróf *Harrach*, a kongresszus elnöke, Bécs városát és annak képviselőit köszöntötte fel, *Béranger* szenátor, a francia kormány megbízottja pedig a külföldi delegátusok nevében mondott felköszöntőt, megköszönve a fényes fogadtatást. *Dirksen* német delegátus *Lueger*-re mondott tiszteletet.

— **Meglétselt család.** Szörnyű népitélet hírével vesszük a vidékről. Nagyváradról jelentik, hogy *Gaborján* községben kigyuladt *Szabó Lajosné* özvegyasszony háza. Oltás közben valaki azt kiáltotta, hogy a házat bizonyára felgyújtották és a gyújtogató nem lehet más, csak a szomszédban lakó *Dudás Nagy Sándor*. Erre a tömeg megáldta a szomszédos házat, amelynek lakóit az egész falu gyűlölte és csákánnyal bontogatni kezdte a házat. A lakók megriadva ki akartak menekülni, de a tömeg utjukat állta: A gazdát, *Dudás Nagy Sándort* a kapuhoz szoritották és agyonverték. Feleségét a falu végén érték utól, ahol agyontaposták; felnőtt leányuk, *Zsuzsanna*, a szántóföldre menekült, a tömeg azonban utána ment és ott a szerencsétlen leányt is agyonverték. A rettenetes esetről értesítették a berettyóújfalusi csendőrséget és a vizsgálóbíró Nagyváradról *Gaborján* községbe ment, ahová két járás csendőrségét vezényelték ki. A kihallgatás egyre tart és már több embert letartóztattak. A gyanu azért hárult *Dudásra*, mert a minap összeveszett *Szabónéval* és úgy megverte, hogy hat hétig feküdt. *Dudás* felesége községi szülésznő volt és őt is úgy gyűlölték, hogy az egész község elhelyezését kérte az alispántól, de a kérést nem teljesítették.

— **A suffragettek pártfogói.** Két neves angol újságíró, a *Daily News* munkatársai odahagyták állásaikat, hogy ezzel tiltakozzanak a suffragettek kegyetlen bánásmódja ellen, akiknek éhségstrájkját tudvalevőleg a börtönben úgy hiúsították meg, hogy mesterséges módon etetik őket. A két hírlapíró ezzel az eljárásával egyben tüntetni akar a liberális *Daily News* ellen.

— **A U. számú belklinikai új intézete.** A II. sz. belklinikai új intézetében (VIII. ker., *Ludoviczeu-utca 2. sz.*), ahová az *Üllői-ut 26. szám* alatt volt klinika a minap költözött át, ma kezdte meg dr. *Jendrassik Ernő* egyetemi tanár a rendszeres előadásokat. A bevezető- és avató-előadás egyrésze foglalkozott a belorvostani haladás történeti áttekintésével, a második rész a nagyszabású új intézetet ismertette. A II. sz. belklinikai új épülete 3000 négyzetméteres területen épült. Frontja több mint 80 méter. Az intézet négyemeletes és 163 szoba van. Két egymástól elkülönített, tag rendelőhelyiségben, amelyeknek külön bejárata van, reggelenkint nyilvános rendelést tartanak bejáró szegény belső- és idegbajos betegek számára. A tanterem tágas, háromszáz ülőhelye van és akusztikája kifűnő. Főkéssége a klinikának a legteljesebb egészségi berendezésű kórtermeken kívül az egységesen elhelyezett és gazdagon felszerelt laboratóriumok sorozata, amelynek révén ez az intézet ma Európában a legjobban felszerelt belklinikai. A betegápolást vöröskeresztes nének végzik. A klinika mintegy másfélmillió koronába került.

— **Pulitzer végrendelete.** Bécsben ma bonították föl az öngyilkos Pulitzernek végrendeletét dr. *Neuda Miksa* ügyvéd irodájában. Az öngyilkosnak bátyja, *Pulitzer József* helyett, aki betegesen fekszik Berlinben, titkára jelent meg a végrendelet kihirdetésén. Pulitzer a bécsi önkéntes mentőegyesületre hagyta vagyonát, néhány tekintélyes hagyomány kikötésével. Még megközelítőleg sem lehet megállapítani a hagyaték nagyságát, mert a vagyon státusza még nincs összeállítva. Mindenesetre tekintélyes lesz az összeg, amelyet a mentőegyesület örökölni fog. Pulitzer holnap délelőtt fogják Bécsben eltemetni.

— **Újabb Wahrmond-ügy.** Ausztriában a *Wahrmond-ügy* újra feltámadt. *Wahrmond* esete ismeretes. *Wahrmond* volt innsbrucki egyetemi tanár erősen liberális szellemű teológiai előadásai miatt kénytelen volt az innsbrucki egyetemet elhagyni. *Maichel* volt az osztrák kultuszminiszter, nehogy a kormányban ebben a dologban állást kelljen foglalnia, *Wahrmondot* saját belecgyezésével a prágai egyetemre helyezte át. Ezzel azonban az osztrák kultuszminiszter az ügyet csak ideiglenesen oldotta meg, amennyiben *Wahrmond* a múlt egyetemi év első felében, amikor áthelyezése megtörtént, már nem tarthatott előadást, a második félévre pedig szabadságot kapott. Most kezdődik azonban az új félév s *Wahrmond* előadást is hirdett már az egyházjogból. A prágai egyetemen azonban az egyházjognak van tanára, aki már évek óta tart előadásokat. Ilyen körülmények között a kultuszminisztérium főladata, hogy *Wahrmond* és a másik tanár között megegyezést hozzon létre. De ezzel ismét napirendre kerül a *Wahrmond-ügy* s újból elsőrendű politikai kérdéssé lehet, ha ugyanis az osztrák katolikusok folytatják az akciókat *Wahrmond* ellen.

— **Munkások tanulmányi kirándulása.** A Szabad Lyceum vezetősége figyelemreméltó törekvései között célul tűzte ki a munkások szemléltető oktatását is, melyet tanulmányi kirándulásokkal óhajtanak elérni. Legutóbb a Máv. északi főműhelyének öiven munkása tett tanulmányi kirándulást *Balázs István dr.* főgimnáziumi tanár vezetésével a Törley-pezsőgyárba. A munkások Budafokon a gyár előtt gyülekeztek, ahol *Balázs István dr.* nagy figyelem között tartott előadást a pezsőgyártásról. Majd *Pfender Emil* gyárigazgató kaulozolása mellett megtekintették az egész pezsőgyárat. A gyárvezetőség végül megvendégelte a munkásokat, kiknek nevében *Perl Gyula* mondott köszönetet az adott felvilágosításokért. A munkások ezután a budafoki földalatti munkásházakat tekintették meg.

— **Elfogott kivándorlási ügynök.** Fiuméből jelentik, hogy az *Austro-Americana* hajótársaságnak cantridai kivándorlási ügynökségének vezetőjét, *Abrahamovics Miklós* tengerészkapitányt ma a rendőrség, mikor a vasúti pénztárnál 50 darab *Trieszbe* szóló vasúti jegyet akart váltani, letartóztatta. Megmotozásakor több, kivándorlásra csábító levelet találtak nála. *Abrahamovicsot* az ügyészségre szállították. Letartóztatásakor 10.000 korona kaucziót ajánlott fel a törvényszéknek szabadlábra helyezése ellenében. Az ügyészség *Abrahamovics* ellen, ki hírhedt ügynök, az új törvény legszigorúbb büntetése alkalmazását fogja indítványozni.

— **Sztrájk a trainingtelepeken.** A budapesti versenytéri istállóknak még mindig rendőrök őrködnek azon, hogy a sztrájkolók valami erőszakosságot el ne kövessenek. Közbelépésükre azonban eddig nem volt szükség s valószínűleg nem is lesz, mert a hangulat teljesen nyugodt. Ma reggel báró *Üchtritz Zsigmond* istállószemélyzete csatlakozott a sztrájkolókhöz.

A sztrájkoló alkalmazottak ma délután gyűlést tartottak a sztrájkotányán. A gyűlésen résztvett a tatabányai munkások küldötte is, aki bejelentette, hogy ők ma délután megkezdtek a munkát, mert ígéretet kaptak, hogy szombati ügyüket elintézik. A gyűlés küldöttségét választott, amely ma délután tárgyal az igazgatósággal. A munkások követeléseit ezek: 30 kor. helyett 45 kor. bér, a mozgalomból kénytelenek lenni el nem bocsájtatható és az egyes istállók 2-3 gyermeknél többet ne alkalmazzanak. Érdekes, hogy a tárgyalások folyamán az igazgatóság már hetek előtt kijelentette, hogy a munkások követeléseit jogosnak és méltányosnak tartja, de előbb tárgyalnia kell az osztrák lovaregylettel, mert addig nem intézkedhetik.

— **Nagy vasúti katasztrófa Olaszországban.** Bresciából távirják, hogy Reverato közelében a napokban nagy vasúti szerencsétlenség történt. Egy Milanból jövő, utasokkal megtömött személyvonat, hibás váltóállítást következtében nekiszaladt egy, az állomáson kívül álló vonatnak. Az összeközlés oly heves volt, hogy a személyvonat több kocsija teljesen porrá zúzódott, az utasok közül többen meghaltak és nagyon sokan súlyos sérüléseket szenvedtek. A vasúti kocsik romhalmaza rettenetes látványt nyújtott s a borzalmat még csak fokozta a romok alatt eltemetett szerencsétlen emberek jankiáltása. Bárha rögtön segítség érkezett, mégis órákig tartott, míg a szerencsétleneket kiszabadították a romok alól s még így is többen maradtak az összezúzódott vasúti kocsik alatt. A mentési munkálatok több napig tartottak. Husz halottat húztak ki és még sokkal több sebesültet ápolnak a várótermekben, amelyek most valóságos tábori kórházhoz hasonlítanak. A halottak és sebesültek összes számát eddig még nem sikerült megállapítani, mert a romok alól még mindig kerülnek elő megcsontított testek. A vizsgálatot megindították.

— **Meghíusult betörés.** Vakmerő betörés hiúsult meg az éjszaka. A betörők gróf *Károlyi László* Múzeum-utca 11. számú palotáját látogatták meg. Az utcai földszintes erkélyajtót már felfeszítették, próbálkoztak a belső ajtóval is, ezzel azonban nem boldogultak s abba hagyták a sikertelen munkát. Valószínű, hogy az arra czirkáló rendőrszem zavarta meg a betörők munkáját.

— **Egy plébános halálos balesete.** Amidőn ma reggel *Palombi apát*, a római *Santa-Maria-Bazilika-Maggiore* plébánosa a *San-Pantelcon-téren* kiszállott egy villamos kocsiból, a földre esett. Ugyanakkor egy téglával megrakott teherkocsi haladt el arra és bár a kocsi igyekezett kocsiját megállítani, ez nem sikerült neki és a kocsi kerekei keresztülmentek *Msgré Palombi* nyakán, úgy, hogy az azonnal meghalt.

— **Világ legfiatalabb városa.** Az északamerikai Egyesült-Államoknak veszedelmes konkurrenciájára kezd válni Kanada, amelynek rohamos fejlődéséről csodákat regél *F. A. Mac Kenzie* angol író. A gyors fejlődésről szemléltető képet nyújt *Melville* városának a keletkezése, amelynek két évvel ezelőtt még nyoma sem volt. Ez a város már a magas északon fekszik és a világ legfiatalabb városa. 1907. szeptember 9-én a kultura egyik uttörője megállapodott a vég nélküli prairie ama helyén, ahol most *Melville* városa épült, sátoztott és letelepedett. Tette ezt azért, mivel tudta, hogy az épülő *Grand Trunk-pacific* vonal arra fog vezetni és hogy a közel jövőben északi irányban is fog vasút épülni, amelynek szintén azon a helyen kell majd keresztül mennie. Feltevésében nem csalódott és egy hónap múlva már egy tucat másik család osztotta meg vele a magányosságát. Apró kunyhókat építettek maguknak és valahogy áttelelték a hosszú hideg évszakot. *Melville* keletkezésének ez a története. Amikor ismét elkövetkezett a tavasz, a vasut is elkészült és most már van operaháza, lapja, két szállodája, három temploma, szép nagy iskolája és tűzoltósága. A lakossága kozmopolita jellegű. Az iskolában két nyelven folyik a tanítás és az idej évszázó vizsgán egy skót, egy magyar, egy svéd és egy német gyermek kapott jutalmat. A városba érkező idegen, aki primitív életformákat vár, meglepődik azon a kényelmen, amit a városka szállodái nyújtanak. Igaz, hogy az utcák még közvetlenek és a házak előtt hatalmas szemétdombok élkenekednek, az operaháznak pedig csak a neve opera, voltaképpen kinematográf-előadásokat tartanak benne. De a szállodák, amelyek közül az egyikben 60, a másikban 40 vendégszoba van, nagyvárosi kényelmet nyújtanak és a város büszkesége lesz a harmadik szálloda, amely most közeledik befejezéséhez és amely már teljesen kőből épült és 65 vendégszobát fog az odaérkező idegeneknek rendelkezésre bocsáthatni. A szálloda építéséhez szükséges kő- és téglanyagot 225 angol mérföldnyire távolságból szállították *Melville*-be. A városnak villamos világítása is van. Eddig még csak az evangélikus, az anglikán és a katolikus egyháznak a templomai épültek fel teljesen, a baptisták, a metodisták és a presbiterianusok pedig együttesen egy unio-templomot építettek.

— **Szerencsétlenség egy temetőben.** Különös szerencsétlenség hírének jelentik Münchenből. A szerencsétlenség tegnap délután egy temetőben történt. A halottat nem az udvaron, hanem a szobában szellették be. A gyásznap olyan nagy számban jelent meg a beszentelésen, hogy a halottaszoba padlója a megterhelés következtében leszakadt. Husz ember esett le a pinczébe. Három rögtön meghalt, a többi veszedelmesen megsebesült.

— **Házasság.** *Roboz Aladár* e hó 17-én tartja esküvőjét *Kohuték* Mariskával. *Lipsey Tamás* eljegyezte sarkadi *Nagy Katalint*. *Fehérvári Debalta Gyrgy*, takarékpénztári igazgató és neje szül. *Lumbeck Mária* fia, *fehérvári Debalta György* vácszilóhadnagy, e hó 2-án vezette oltárhoz az erzsébetvárosi plébánián *Müller Margitát*, *Müller J. L.* csász. és kir. udv. szállító, és neje szül. pesti *Pesthy Irma* leányát.

Pfannl Jenő tűzérőhadnagy eljegyezte *Müller J. L.* csász. és kir. udv. szállító, gyáros és neje, sz. pesti *Pesthy Irma* leányát, *Müller Irénkét*. E hó 2-án tartotta esküvőjét dr. *Morvay Zsigmond*, Ugocsa vármegye tiszántúli járásának főszolgabírája alovízitli *Czáró Fogarassy Blankával* Tiszafarkasfalván. A polgári kötetet *Bersky Emil* alispán, az egyházi esketést dr. *Boromisza Tibor*, szatmári püspök végezte a házi kápolnában. Tanúk voltak: a menyasszony részéről gróf *Hessenstein Károly* földbíró, a vőlegény részéről ifj. dr. *Ugron Gábor* főispán.

— **Házajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műtörés ókszerkeletében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. l. em. szerkezetek be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Letartóztatott csalónő.** A soproni rendőrség ma letartóztatta *Turczu Laterku Olgát*, egy romániai származású, előkelőnek látszó urat, aki egy bécsi orvos felesége s akit már család miatt a soproni rendőrség egy ízben letartóztatott. A mostani letartóztatás a pilseni hatóság távirati megkeresésére történt. *Turczu Laterku Olga*, aki csak néhány nap óta tartózkodik Sopronban, ártatlanságát hangoztatja, de egyelőre fogságban marad.

— **Czápa Fiumében.** A Zengg melletti Lukovoban tinhalászok egy hat méter hosszú czápát fogtak, amelynek sulya tizennyolc mázsa volt. A czápát az Ungaro-Croata Hivat nevl gőzösön Fiuméba hozták. *Garády* Viktor, az aquárium vezetője preparálni fogja és azután Budapestre fogják szállítani, ahol kiállítják. A kifogott czápa egyike a legnagyobbaknak, amelyet a Ouarnero-öbölben évek óta találtak.

— **Orsini leánya.** Párisból jelentik, hogy a III. Napoleon elleni merénylete révén híressé vált *Orsini* grófnak egyetlen életben levő leánya, *Orsini* Ernesztin asszony a francia miniszterelnökhöz kérvényt intézett, amelyben atyja elkobzott vagyonát, mint jogos örökségét, a maga számára visszaköveteli. *Orsini* letartóztatásakor 16.000 frankot találtak és ő ezt az összeget végrendeletileg *Ida* és *Ernesztin* nevl leányaira hagyta, akik akkor egy asszonynál voltak teljes ellátáson. Mivel azonban *Orsini* a császár ellen követett el merényletet, a francia törvények értelmében vagyonát az állam lefoglalta. *Orsini* Ernesztin már most a francia köztársaságtól visszaköveteli a 16.000 frankot a kamatokkal együtt. Jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a követelés sorsának eldöntését.

— **A halálraítelt dumaképvisele.** Szentpétervárról jelentik, hogy a kurski katonai törvényszék által június 28-án a scsigrii forradalmi mozgalom miatt halálra ítélt 9 vádlott, akik között ott van *Janich* képvisele, a második дума tagja is, tegnap kegyelmet kapott.

— **Tolvaj kibicsek.** A Hajós-utcában levő *Figaró-kávéház* arról híres, hogy a notórius kártyások és a sipisták itt adnak találkozt egy-másnak. *Juricza* László fényképész segéd betévedt ebbe a kávéháza és kedvet kapott a játékra. Be is állt a társaságba s hamarosan három kibicz is mellé telepedett. *Juricza* természetesen nem kedvezett a szerencse s így folyton vesztett. A játék végén fizetni akart s ekkor észrevette, hogy a nadrágja hátsó zsebében levő pénztárcája, amelyben 150 korona volt, eltűnt. De eltűnt mellőle a három kibicz is. Kétségtelen, hogy a három kibicz lopja el a pénztárcáját. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

— **Kobolt rablótámadás.** *Likovszky* József kocsis, aki a budapesti jégművek szolgálatában áll, a minap bejelentette a rendőrségen, hogy megrabolták. Gazdája megbízásából 60 koronát szedett be s amikor este a Ránolder-utcában hazafelé igyekezett, két ember felugrott a kocsijára, bottal fejbeverték, hogy az eszméletét elveszítette, azután elrabolták a kabátját és a 60 koronát. *Likovszky* a mentők térítették eszméltre. A rendőrség ennek dacára gyanusnak találta a dolgot s a vizsgálat során kiderült, hogy *Likovszky* nagyon ügyesen szimulálta az ájult embert. A rablótámadás egyáltalán nem történt meg, *Likovszky* csak azért eszelte ki a mesét, mert a 60 koronát magának akarta megtartani. A detektívek a furfangos kocsis *Bokréta*-utcai lakásán megtalálták a pénzt is, a kabátot is. *Likovszky* ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Baleset vagy öngyilkosság.** Az éjszaka a Kálmán-téri rendőrszem revolverlovást hallott, oda-sietett s a Kálmán-tér és Ráday-utca sarkán különös jelenet tárult elé. A földön hevert egy fiatal ember, aki a halántékán vértelt, egy másik siránkozva borult rá s többen körülállották a két embert. A rendőr megállapította, hogy a vérző ember *Bolicsán* Dezső 24 éves bérkocsis segéd, aki pedig ráborult, *Kabók* Antal 23 éves villanyszerelő. *Bolicsán* tegnap Elek nevl bátyjával, *Kabók* Antallal s többekkel egyik társukat bucsuzlatták, aki katonának vonul be. Egész éjszaka mulattak. Hajnal-tájban hazafelé mentek s mikor a Kálmán-térre értek, *Bolicsán* elkérte *Kabók* revolverét. *Kabók* nem akarta átadni, de *Bolicsán* erőszakkal elvette tőle. Dulakodás közben a revolverből kihullottak a fölények. Egyet *Bolicsán* fölkapott s míg társai a többi fölényt keresték, *Bolicsán* félrevonult a revolverrel s pár pillanat múlva lövés dördült el. *Bolicsán* ösz-szesedett. Nagyon valószínű, hogy a bérkocsis öngyilkos akart lenni. A súlyosan sebesült embert bevitték a második számú sebészeti klinikára, ahol reggelre meghalt.

— **Betörés Zsombolyán.** Zsombolyán Weil Emánuel fakereskedő és Wildermuth Sándor mézszáros üzletébe az elmúlt éjjel betörték és a fiókokból a pénzt elvitték. A tetteseket nyomozzák.

A vasutkirály mint regényhős. Hogy a jelenkor társadalmának kimagasló alakjai nagy és termékenyítő befolyással vannak a költők képzeletére, az nem csoda. Így Mann Tamás német regényíró „Királyi fenség” című új regényében Harrymannak, a napokban elhunyt vasutkirálynak, az alakját örökölte meg. A szerző ügyesen rajzolta meg a gyomorhajos milliárdos alakját, aki egy kis német rezidenciában telepedik le és megvásárolja a hercegegyik kastélyát. Elvonultan, remeteéletet él itt, bár a kíváncsi emberek örökösen zaklatják. A hercegi család azonban a milliós tiszteletére be-rátságot tart fenn vele s ő az ifjú hercegi sarjakat bizalmasan fiamnak szólíthatja. A herceg fegedősebb fia, a hercegi birtok örököse, meg éppen meg is kéri a milliomos leányát, aki azonban csak úgy hajlandó hozzámenni feleségül, ha valóságos hercegnői címet kap. Viszontszolgálat fejében a milliomos apa 150 millióval járul hozzá a herceg pénzviszonyainak a rendezéséhez. A valóság adataiból így szövű a költő meséjét és bepillantást enged az életnek minden téren, a társadalom minden körében megnyilvánuló realizmusába.

— **Életuntak.** Tegnap este a Városligetben, az Iparcsarnok mögött egy 35-40 év körüli iparos külsejű férfi föbelötte magát. Nyomban meghalt. Kiletét nem tudták megállapítani. Papirlapot találtak nála, amelyre ez volt felírva: „*Hegedűs* *András*, Hungária-körut”. A halottat a bonczitani intézetbe vitték. — *Kiss* Ferencz 19 éves köml-veességét ma reggel Német-utca 11. számú lakásán föbe lötte magát és azonnal meghalt. Hátra-hagyott levelében azt írja, hogy életunt volt s kéri a rendőrséget, közölje öngyilkosságát a lapokkal, mert így akar bucsuzni hozzátartozóitól. — *Ehrlich* Emil hivatalnok Ó-utca 40. számú ház második emeletéről az udvarra ugrott. Súlyos sérülé-sével a Rókus-kórházban ápolják. Tettének oka ismeretlen. — *Csatos* Erzsébet 19 éves rendőri felügyelet alatt álló leány Nagydófa-utca 26. számú lakásán denaturált szeszt ivott, hogy megmérgezze magát. A Rókus-kórházba vitték. — Tegnap már jelentettük, hogy az úpesti temető-ben egy munkáskülsejű ember felakasztotta magát. A halottban hozzátartozói *Bencsik* László nagy-peleskei szülötű 40 éves kazánkovácsot ismer-ték fel. — Az éjjel megszorodott az öngyilkosok listája. *Kerekgárdó* Teréz 23 éves cseléd a Francia-ut 11. szám alatt lévő szolgálati helyén mellbe lötte magát. Tettének oka szerelmi bánat. — A Rác-fürdő mellett levő „Newyork” garni-szállóban *Dollinger* László asztalos előbb a mel-lébe azután a szájába lött. Az öngyi kóst, aki azonnal meghalt, a bonczitani intézetbe szállították. — Az Üllői-ut 61. sz. a lakásán *Fábán* Ferencz 45 éves munkásnő ismeretlen okból megmér-gesztte magát. Előbb karbolsavat azután arzéniku-mot ivott. A szerencsétlen asszonyt haldokolva vitték a Réczy-klinikára, ahol meghalt. — *Müller* Lajos asztalos huszonnégy éves felesége, szülötű *Klatschil* Anna Újpesten, az Anonymus-ut 11. szám alatt lévő lakásán föbelötte magát. Holttestét a bonczitani intézetbe vitték. — A rákoskereszturi temetőben ma este egy 70-75 év körüli öreg ur fölakasztotta magát. Levelét hagyott hátra, amely-ben a nevé nem mondja meg, de temetési köl-tiségeire ötven koronát mellékel.

— **Az áruházak tolvaja.** A berlini rendőrség tegnap letartóztatott egy tolvaj nőt, aki *Szudroki* Helén, magyar születésű, huszonnégy éves varrólálynak mondotta magát. *Szudroki* különösen a nagy berlini áruházakat kereste fel előszeretettel. Letartóztatása alkalmával több selyemdarabot találtak nála, lakásán pedig több száz márka értékű lopott holmi volt. A tolvajleány kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy Magyarországon nem kapott munkát és álláskeresés végett jött Berlinbe.

— **A Gyógyszerészségődek Országos Szövetségének választmánya** október hó 11-én, hétfőn este 9 órakor a Báthori-kávéház külön helyiségében ülést tart. Ugyanezkor ülésezik a Szövetség rendelkezési alapkezelő és utalványozási bizottsága is.

— **Birkózások.** A Beketow-cirkuszban ma este folytatták a tegnap megkezdett mitchokat. Az érdeklődés központját a Weiss-Rossof mérkőzés képezte, mely 2 perc alatt a folyton hevesen támadó Weiss győzelmével végződött. A többi mérkőzésről megemlékezni fölösleges, mivel ezek mint köztudomásu, csak arra való, hogy a hozzá nem értő és nem beavatott közönség érdeklődését fölkeltsék s a kiszabott előadási időt kitöltsék. Sportszerűség vagy technikai ügyesség szempont-jából azonban nem méltók figyelemre s inkább nevezhetők dulakodásnak, mint birkózásnak.

— **Szivenszurt vőlegény.** Toulonban tegnap egy esküvőn véres tragédia történt. *Garmat* ügyvéd-jelölt ment esküdni a templomba nagy nászszéppel, mikor a templom ajtajában megszólította őt egy leány. A vőlegény, hogy elkérülje a boitrányt, a leánnyal néhány lépésre eltávozott. Egyszerre csak rémülten látták, hogy az ügyvédjelölt össze-rogyott. A leány törrel szivenszurta a vőlegényt, aki szörnyei halt. A rendőrségen azt vallotta a gyilkos leány, hogy boszút akart állani rajta, mert hűtlenül elhagyta.

— **Az En Ujságom.** A kiténő magyar gyermeklap új évfolyamát kezdett októberben. Az új évfolyam első száma gazdag tartalommal jelent meg. Eredeti gyermekregénye a szinponpás keleten játszódik. A gyerekek régi barátja, a Tányértalpu Barnabás megkezdte ismét világraszóló utazásait. Ez-uttal a repülőgépek iránt érdeklődik és kiváló eredményekkel gazdagítja a magyar repülőgár-dáját. Lathammal átrepül a La-Manche csatornán, ezután Zeppelinnel elmegy Berlinbe és a német császárt mármárosi birtokára hívja meg. Bleriot az ő hívására jön Budapestre, ahol együtt nagyszerű repülőversenyt rendeznek. Egyszóval *Az En Ujságom* a legkedvesebb és legmulatságosabb for-mában bővíti a gyermekek ösmereteit és egyszerre tanít és mulattat. Az En Ujságom előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámot kívánatra szívesen küld *Az En Ujságom* kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

— **Rendőri hírek.** *Tolvaj a szállodában.* Tegnap az Angol királyné-szálloda egyik földszinti helyiségéből ismeretlen tettesek ellopták az ös-szes szőnyegeket. A kár 200 korona. — *Lopás a fürdőben.* *Kalkóczy* Nándor orvostanhallgató följe-lentést tett a rendőrségen, hogy a Rudas-fürdő uszodájában ellopták a pénztárcáját, amelyben nagyobb összegű pénz volt. A tolvajt nyomozza a rendőrség. — *Életunt leány.* *Dudás* Júlia 22 éves kávéházi felírónő ma reggel Fráter-utca 4. számú lakásán marólugot ivott. A Rókus-kórházban ápolják. Tettének oka szerelmi bánat. — *Elgázolás.* *Gál* István napszámos ma reggel a József-köruton a villamos vágányokat tisztogatta. Közben a 35. számú ház előtt nekiment a 460. számú vá-rosi villamos és elgázolta. A súlyosan sebesült embert a Rókus-kórházba vitték.

— **Halálozások.** *Hart* Károly építész, aki Temesvár város számos középületét építette, 54 éves korában Temesváron meghalt.

Karczag Gusztáv ügyvéd, 58 éves korában, Munkácsen meghalt.

Kassai Gusztáv dr. kir. tanácsos, nyug. főgimná-ziumi tanár, egyet. magántanár hunyt el élete 68-ik évében. Az elhunyt a bécsi egyetemen töltött négy év s pár évi vidéki tanárkodás után az V. ker. főgimná-ziumhoz került és miközben egyetemi magántanári grádust szerzett és a tanárképző intézet rendes taná-rává is kinevezetett, 1893-ig itt szolgált. Szakjának, a klasszika filológiának érdemes és eredményes művelője volt. E körből több értekezése és műve jelent meg. Temetése holnap délután négy órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából.

Morwitz Henrik igazgató, a róla elnevezett ismert berlini néponerai vállalat igazgatója mult éjjel Israel tanár klinikáján meghalt.

Gross bécsi színész, amidőn a drezdai Amalien-gasse-n áthaladt, szívszélhűdés érte és azonnal meghalt.

x Szép a bajusz *Hajdusági* pedróvel.

x *Fodor-féle* vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x *Bob* hashajtó a legkollembosabb, 10 fillér.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Opera.** *Anthes* György, Operánk kiváló hőstenorja, hosszabb szabadság és betegség után ma este ismét megjelent az Opera szin-padán. Lohengrint énekelte az ő ismert tőkéletes stílusában, harsogóan csengő, tiszta, fénylő hanggal. A viszontlátás ünnepére a közönség teljesen megtöltötte a színházat és a felvonások befejeztével tomboló ovációkban részesítette a kiténő művészt, akit különösen az első felvonás után legalább huszszor szólított a lámpák elé. A többi szereplők közül *Mede* Anna mint *Elza* elég figyelmet érdemel. *Flattné* drámai Ortrudja, *Ney* Bernát mint király és *Mihályi* művészileg kicsiszolt *Telramundja* érdemeinek említését. Külön figyelemre méltó *Kerner* Istvan mesteri vezénylete.

e. a.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával oldódi áldás gyomorhajosok-nak és székazorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

(*) **A tomesvári színház megnyitó előadása.** Szombaton este kezdte meg Krecsányi társulata Temesvárot a téli szezon. Megnyitó előadásul „Himfy dalai” került színre. A közönség igen meleg fogadtásban részesítette a visszatérő társulatot és különösen melegen fogadta *Haraszthy* Miczit, kinek Szegedy Róza szerepében a fővárosban is jelentős sikere volt. Vasárnap az „Iglói diákok”-nak volt premierje, amelyben *Fóthy* Frida betegsége után először lépett fel, nagy tetszést aratva a tanárleányának szerepében.

(*) **As Operaházban** holnap, szerdán, október 6-án ingyenes előadást tartanak, mely alkalommal gróf *Zichy Géza* „Nemő” című magyar történelmi tárgyú dalművét adják. Zrinyi Ilonát ezen az estén először játssza *Beris Mimi*. A címszerepet *Arányi Dezső*, *Rákóczi Takács* éneklé, a többi szerepekben *Ambrusné*, *Flattné*, *Payer*, *Palócziné*, *Szendri*, *Mihályi*, *Pichler*, *Váradi*, *Kertész*, *Dalnoki*, *Venczell*, *Ney B.*, *Déry*, *Hegedűs*, *Kárpát* és *Juhász* lépnek fel. Erre az előadásra a jegyeket a kerületi elüljáróságok osztották szét. (Bérletszűnet 16.) Csütörtökön a „Hegyek alján” kerül színre a főszerepekben *Szamosi*, *Szojyer*, *Környe*, *Szemere* és *Venczell* fellépésével. (Évi bérlet 106.) Az előadás jövődelmért részben a Magyar Iskolaegyesület javára fordítják.

(*) **A Győztesek.** Ez a címe a Nemzeti Színház jövő héten pénteken színre kerülő újdonságának, amelyet „Les Vincieurs” címmel 1908. november hó 24-én először mutattak be a Theater Antoineben és azóta állandóan műsoron van. Szerzője *Emile Fabre*, magyarra pedig *Gábor Andor* fordította. Az újdonságban *K. Hegyesi Mari*, *Szacsavayné*, *V. Molnár Rózsi*, *Gál*, *Odry*, *Mihályi*, *Gyenes*, *Pethes*, *Horváth Zoltán*, *Bartos*, *Hajdu* és *Bónis* játszanak.

(*) **A nyiregyházi Bencsur-ünnep.** A nyiregyházi Bencsur-ünnep mindinkább hatalmas arányokat kezd ölteni. A rendezés élén áll *Bessenyei Kőr* meghívta arra az összes művészeti, tudományos és irodalmi intézményt, amelyre valamennyien elküldik képviselőiket. A művészek rendkívül nagy számmal jelennek meg az ünnepre s hivatalosan képviseltek magát a Magyar Képzőművészek Egyesülete, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat és a Nemzeti Szalon.

(*) **Vigszínház.** A Vigszínházban holnap, szerdán az „Ocskay brigadéros” előadásával ülik meg október hatodikának évfordulóját. *Herczeg Ferencz* történelmi színművének hőseit *Fenyvesi Emil* játssza. Az estét ünnepi nyitány vezeti be, amely után *Győző Lajos* elmondja *Ábrányi Emil* „Október hatodikán” című költeményét. Holnapután, csütörtökön, mutatják be a „*Buridán szamarát*”, *Flers* és *Caillavet* új vigjátékát, amelynek előkészületeit már befejezték.

(*) **Tornai-kiállítás.** A városligeti múcsarnokban rendkívül szorgosan folyik a munkálat a jeles orientálista festőművész: *Tornai Gyula* kollektív kiállításának a rendezése körül. A kiállítást a sajtó képviselőinek 8-án, pénteken mutatják be, míg az ünnepélyesen 9-én, szombaton délután öt órakor nyílik meg. Az ünnepélyes megnyitáson a társulat tagjai tagsági jegyeikkel teljesen díjmentesen vehetnek részt. A megnyitásra meghívták a társulat védőjét *József főherceget*, gróf *Apponyi Albert* és gróf *Andrássy Gyula* minisztereket és a művészvilág összes vezetőférfiit.

(*) **Farkas Imre dalosjátéka.** A kolozsvári nemzeti színházban november hó folyamán érdekes premér lesz. *Farkas Imre* dr.-nak, egész estét betöltő, háromfelvonásos dalosjátéka, a „*Szentgalleni kaland*” kerül bemutatásra, amelynek szövegét és zenéjét is ő írta. A darabot, amely a színház egész operette személyzetét foglalkoztatni fogja, maga dr. *Janovics Jenő* igazgató tanítja be.

(*) **„Tilos a csók” főpróbája.** *Pásztor József* és *Vincze Zsigmond* operettjének, melynek pénteken, e hónap 8-án lesz a bemutató előadása, csütörtökön, e hónap 7-én délelőtt 11 órakor tartják meg a sajtó meghívott képviselői előtt a jelmezes főpróbáját. A „*Tilos a csók*” bemutatójáig holnap, szerdán a „*Jánoskát*” adják 90-edszer. *Fényes*

Annuskával és *Lakos Vilával* a két főszerepben. Csütörtökön *Fall Leó* gyönyörű zenéjű operettje, az „*Elvált asszony*” kerül színre.

(*) **A „Tanítónő” Németországban.** *Bródy Sándor* nagyszerű falusi életképét, a „*Tanítónő*”-t, most kezdik játszani a német színpadokon. Legújabbban a következő városokban szerezték meg a „*Tanítónő*” (*Die Lehrerin*) előadási jogát: München, Frankfurt, Düsseldorf, Köln, Nürnberg, Crefeld, Strassburg, Würzburg, Mannheim és Breslau.

(*) **S. Fáy Szeréna vendégszeroplése.** *Szlágyi* Dezső színtársulatánál, — mint Nagyszébenből jelentik — nagy sikerrel vendégszeropelt három estén át *S. Fáy Szeréna*, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője. A *Magdolna*, *Remény* és *Medea* című darabok női főszerepét játszotta a művésznő. A színházat teljesen megtöltötte a város és a környék intelligens közönsége és szép ünneplésben részesítette a vendégszeropelő művésznőt.

(*) **Az amerikai magyarok Kossuth emlékének.** Az amerikai magyarok értesültek arról, hogy a Kossuth-mauzóleum elkészült s ifj. *Madarász József* képviselő útján azzal a kéréssel fordultak dr. *Vasziilevits* János alpolgármesterhez, hogy engedje meg nekik a főváros, hogy a mauzóleum szarkofágján megörökíthessék azokat az emlékezetes napokat, amelyeket *Kossuth Lajos* 1850-ben Amerika földjén töltött. Az alpolgármester őszinte sajnálatára a szarkofágon való megörökítést nem engedhette meg, miután annak a stíljén változtatást tenni már nem lehet; ellenben úgy intézkedett, hogy azt az ezüst koszorút, amelyet a kérés kapcsán küldtek az amerikai magyarok, helyezték el olyanformán, hogy az az amerikai magyarok megemlékezéseképpen állandóan látható legyen s mellette Amerika czimeres lobogója is lengjen.

(*) **Az „Erdészlány” 75-ik előadása.** A Városligeti színház páratlan sikert aratott operettje, az „*Erdészlány*” pénteken éri el harmadik jubileumát. Az igazgatóság a pénteki előadásra ezer művészi kivitelű arcképet osztogat emlékül a közönségnek, amely képeken *Küry Klára* özikéjével van megörökítve. A jubilaris előadás alkalmával *Küry Klárát*, a címszerep diadalmias kreálóját, a színre léptekor nagy óváczióban részesítik.

(*) **A soproni postapalota.** A soproni postapalota terveinek beszerzésére pályázatot hirdetett a kormány. Tizenegy pályamű érkezett be és a zsűri, — amelynek elnöke *Nagy Virgil* műegyetemi tanár — előadója *Bobula János* építőművész és tagjai: *Berezik Gyula* min. tanácsos, *Kolosváry Endre*, *Schrimpf Zsigmond* postafőigazgatók, *Sipos Kálmán*, a soproni posta igazgatója és *Walder József* Sopron városának főmérnöke voltak, — meghozta ítéletét. Az I-ső díjat: 2700 koronát *Orth* Ambrus és *Somló Emil* építészek, a II-ik díjat: 1800 koronát *Balázs Ernő* építész, a III-ik díjat: 900 koronát *Hofstüdtler K.* és *Opaterny F.* pozsonyi építészek nyerték, míg 500—500 koronával *Bernthaler Adolf* és *Ray Rezső* építészek terveit vásárolta meg a kereskedelemügyi miniszterium számára a zsűri. A terveket a Mérnök- és Építészegylet helyiségében közszemlélre állítják s holnaptól kezdve ott megtekinthetők.

Nyílt-tér.

(A rovatban közöltékért sem vállal felelősséget s szerkesztőség)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

ROHITSCHI javítja az étvágyat, könnyíti az emésztést, **Tempel-forrás** szabályozza az anyagcserét
Nagybani raktár Budapesten: **HOFFMANN JÓZSEF**, V. ker., **Báthory-utca 9. szám.**

A WETTENSTEIN-Ambulatorium és a Dr. Wettenstein-Sanatorium-Részvény társaság irodája

Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5.

(Déli-bah-utca 23. sarok) van. Ezen új ambulatorium, amelyben a tüdőbajosok és egyéb tuberkulotikus betegek a *Wettenstein József* dr. által feltalált gyógy-móddal nyernék kezelést, a Városi villamos-vasút, a *Ferencz József-földalatti* vasút és az omnibusz-válalat *Aréna-uti* állomásának szomszédságában van.

FŐVÁROS.

(*) **Kislakások a Tattersall-telken.** A Budapesti Tattersall Részvénytársaság átiratot intézett a főváros tanácsához, amelyben kijelentette, hogy a bérletét képező telekből ez év október 31-én a főváros részére mintegy 10.000 négyszögméternyi területet minden kártérítési igény nélkül visszabocsát a főváros rendelkezésére abból a célból, hogy ott a főváros kislakásokat építsen. A tanács a részvénytársaság igazgatójának ezért a szives-ségéért, amelyvel fontos szociális érdekeket támogat, köszönetét fejezte ki, egyszersmind kijelentette, hogy a felajánlott területből egyszerre csak 5000 négyszögméternyi területsávot óhajt igénybe venni az építkezés céljaira.

(*) **Bérbeadó telkek.** A VI. kerületi elüljáróság közhírré teszi, hogy a főváros tulajdonában levő a *Váci-ut* és a *Frangepán-utca* sarkán fekvő 475, a *Frangepán-utca* sarkán levő 300 és 400, végül az *Angyal-föld-utca* és a *Taksony-utca* sarkán levő 600 négyszögöl területű telket 1909 november 1-től kezdve bérbeadja. Az ajánlatot október 15-én déli tizenkét óráig kell beadni a VI. kerületi elüljáróságnál. Az ajánlatban meg kell jelölni a bérösszeget és azt, hogy milyen célra kívánják a telket használni.

(*) **Az egyesületi szubvencziók.** A tanács igen érdekes ügy kutatásába kezdett. Tudomására jött már régebben, hogy a különböző kulturális és jótékony egyesületek nemcsak a fővárostól, hanem más testületektől is a legváltozatosabb címeken szereznek szubvencziókat, amelyeknek összege jóval felülmúlja az illető egyesületek működésével járó kiadásokat. A tanács tisztába akarja hozni ezt a nem éppen természetes állapotot s elhatározta, hogy valamennyi egyesületre, amely a fővárostól segítséget kap, megállapítja, hogy honnan, milyen czímen, mennyi szubvencziót kap, hogy így módon leszállíthassa azoknak az egyesületeknek a segélyezésére kiutalt összeget, amelyek nagyon is merészen veszik igénybe a hatóságok és testületek adakozó készségét.

EGYESÜLETEK.

(—) **Magyar ügyvédjelöltek Bécsben.** Az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete az osztrákok hasonló célú egyesületének tavalyi budapesti látogatását tegnap küldöttségileg viszonzta, melyet dr. *Császár Elemér* elnök vezetett. Bécsbe érkezéskor hivatalosan fogadták a küldöttséget. Este felolvasó-ülés volt a *Juridisch-Politischen Verein*-ben, amelyen dr. *Magyary Agoston*, a magyar alkotmány és közjog, valamint Ausztriával való viszonyunkat tárgyalta. Továbbá dr. *Petrik Aladár* ügyvéd a hazai bíróságok szervezetét és jogintézményeinket ismertette. A felolvasást a nagyszámú jogász-közönség, mely nagyobbára bírák s ügyvédekkel állott, nagy figyelemmel hallgatta meg. A magyarokat dr. *Ritter von Feistmantel* ügyvédi kamarai elnök külön fogadta és üdvözölte. Este lakoma volt, melyen a felköszöntök sorát dr. *Geyerhan bécsi ügyvéd* nyitotta meg. Másnap *Erzsébet királyné* sírjára helyeztek egy hatalmas babérszörut. A küldöttséget elkísérte útjában dr. *Zsembery István* ügyvéd, az egyesület tiszteletbeli tagja.

(—) **Az Evangélikus Családi-Kör** a nyári szünet után ismét megkezdte működését és október hó 30-án, a reformáció emlékünnepe alkalmából válogatott műsorú hangversenyt fog tartani a protestáns tanoncz-otthon javára a *Deákteri* ev. épület dísztermében. Az irodalmi osztály, a vegyes énekkar és angolnyelvi tanfolyam ez idén is megalkulnak. Évi tagsági díj személyenként 2 korona, amely a kör által rendezett összes estélyeken való részvételre jogosít fel.

TÉLIKABÁT 35, selyem vagy angol, 45, prima ölt. vagy átmeneti kabát, 30 frt. Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben. Angol készpénzrendszerű nriszabótermek **ZÉLINGER SAMU** Budapest, IV., Belváros. Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 116-58.

(—) **Az Otthon-Körből.** Az Otthon Irók és Hírlapírók Körének választmánya ma délután tartotta meg októberi ülését Rákosi Jenő elnöklésével. A választmány elintézte a folyó ügyeket és aztán a tagfelvételi kérdésekről határozott. Az Otthon új tagjai lettek: dr. Antal Sándor, dr. Balázs Pál, Braun Lajos, Csontos Gyula, dr. Fuchs Elemér, dr. Gruber Károly, Hervay Frigyes, Horovitz Gyula, Ellis Lajos, dr. Kovács Pál (Kecskemét), Paulini Béla, Resch Ferencz, Ribári Mór, Ribári Dániel, Sztudinka Ferencz (Losoncz), Vajda László, dr. Váry Albert és dr. Weisz Gyula.

(—) **A Magyar Mérnök-Egylet Pozsonyban.** A Magyar Mérnök és Építész-Egylet pozsonyi osztálya e hó 10-én, vasárnap avató közgyűlést tart, amelyen az egyesület vezetősége is részt vesz. Az egylet tagjai Budapestről e hó 9-én, délután 5 óra 15 perczkor indulnak a nyugati-pályaudvarról. Este 9 órakor ismerkedési estély a pozsonyi Liget-kávéházban. Az estélyen Pozsony szab. kir. város fogadja a vendégeket és tiszteletükre vacsorát ad. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor avató közgyűlés lesz a Városháza nagytermében. Az avató közgyűlés után délután 1 órakor díszbeidő lesz a Magyar Király szállóban. Délután kirándulás a Vödricz-völgybe, este színházi előadás. Hétfőn a város középületeinek, műszaki intézményeinek és legkülönbözőbb ipartelepeinek megtekintése. A kiránduláson való részvétel legkésőbb e hó 6-ig jelentendő be a pozsonyi osztály titkárának, Geissler Ernő mérnöknek (Pozsony, Mérnök-Egylet). Bejelentéseket az egylet irodája is közvetíti.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A tiltott operáció.** Csonka Julia cselédleány a múlt év február havában a Holló-utca 12. sz. házban szolgált. Szolgálati helyén csakhamar szerelmi viszonyba keveredett Frankfurter Samu kereskedőnissal. Ennek a viszonynak nemsokára következményei mutatkoztak s Csonka Julia mindenáron szabadulni akart szegényének gyűlöletétől s ezért márczius 19-én ott hagyta szolgálati helyét. Nővérével, Feuerbach Györgyné, szül. Csonka Annával együtt elhatározták, hogy olyan szülészint keresnek, aki Csonka Julián tiltott operációt végez. Először a Holló-utca 13. sz. alatt lakó szülészint keresték fel, de ez nem vállalkozott a veszélyes műtetre. Ezután Horváth Ferenczné, szül. Szabó Mária, Visegrád-utca 19. sz. alatt lakó szülészinthez mentek, aki 50 koronáért márczius 20-án végre is hajtotta a műtétet. A budapesti büntető törvényszék ma vonta felelősségre Csonka Juliát a Btkv. 235. §-ába ütköző büntetést, Feuerbach Györgynét ugyanezen büntettségben való bűnrészesség miatt, Horváth Ferencznét pedig mint ennek a büntettség másik tettesét. A tárgyaláson a vádlottak közül csakis Csonka Julia és Feuerbach Györgyné tettek beismerő vallomást, a szülészint ellenben tagadta a vádbeli cselekményt. A bíróság dr. Biró kir. ügyész védelőterjesztése, dr. Gál Jenő védő meghallgatása után Csonka Juliát hat havi börtönre, Feuerbach Györgynét két hónapi fogházra és Horváth Ferencznét 10 hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen az összes vádlottak felebbezést jelentettek be.

§ **Csendélet a Józsefvárosban.** Ez év április 25-én éjjel a nagyfuváros-utcai Kisvigadó vendéglőben Horváth Antal 19 éves, lopás miatt négyszer büntetett csavargó, Szepesi János 18 éves napszamos, Brandl István lopás miatt kétszer büntetett 18 éves napszamos és a vele egykoru Patonai Árpád mázolósegéd észrevették, hogy Borbély József iparos részeg fővel távozik a vendéglőből. A társaság elhatározta, hogy Borbély Józsefet utközben kifosztják. A Fecske-utczában Brandl István pénzváltás ürügye alatt utját állotta a kiszemelt áldozatnak, akit aztán Horváth Antal, Szepesi János és Patonai Árpád megfosztottak 8 korona készpénztől és két zálogcédulájától. A kifosztott Borbély József segélykiáltásaira előkerült rendőr a támadók közül Horváth Antalt elfogta, társait pedig a rendőrség később kerítette kézre. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa Mikovics bíró elnöklése alatt ma vonta felelősségre a támadókat rablás büntetéseért. A tárgyaláson, melyen a vádat dr. Timkó kir. ügyész képviselte, a vádlottak beismerő vallomást tettek. Az esküdtek a lefolytatott tárgyalás után meghallgatva dr.

Török Sándor, dr. Tompa Antal és dr. Fodor Károly védőket, bűnösöknek mondták ki a vádlottakat a rablás büntettségben s ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság Horváth Antalt két és fél évi, Szepesi Jánost 1 évi, Brandl Istvánt egy és fél évi, Patonai Árpádot pedig két évi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Apagyilkosok.** Uj-Kécske községben ez év április 15-én, Baranyó Imre 61 éves jómodu gazdát fia, Baranyó Károly és Baranyó Balázs a tanjáruk istállójában megfojtották, majd a szőlőben elásták. A gyilkosok négy nap mult kiemelték atyjuk holttestét azt hazavitték, a kementében elégették és a hamvakat a trágyagödörben összekeverték és hajnalban a dohányföldön beszántották. Ma tárgyalta a kecskeméti esküdtszék a két apagyilkos bűnperét, kik tettüket beismerték és atyjuk szigorúságával védekeztek. Az esküdtszék Baranyó Károlyt és Baranyó Balázst a szándékos emberölés büntettségben mondta ki bűnösnek s ezért a bíróság mindkettőt 15-15 évi fegyházbüntetésre ítélte. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben.

§ **A szabaddal gyilkosság.** A Haverda-ügyben az ügyészi vádiratra beadott kifogásokat október tizenkettedikén fogja tárgyalni a törvényszék vádtanácsa s csak ezután lehet szó a fő tárgyalás napjának kitűzéséről. Salánky József törvényszéki bíró, az esküdtszék elnöke, egy újságíró előtt kijelentette, hogy ha a vádtanács a vádat valamennyi terheléssel szemben főtartja, a tárgyalás november elsején kezdődik. Ekkor, jóllehet ünnepnap lesz, kisorsolják az esküdteket, s az érdemleges tárgyalás november másodikán kezdődik.

§ **Széllámos ügynök.** Schwartz Dávid csavargó ügynök ez év augusztus 11-én délután beállított a Vajda Dezso utóda cég Fehérvári-ut 16. sz. alatti divatru üzletébe, arra kérte a cég egyik tulajdonosát, Goldberger Edét, hogy bocsásson a rendelkezésre két vég lepedővásznat és két vég chiffont, mert erre biztos vevői vannak. Goldberger az árukat Schlézinger Oszkár nevű segédével rendelkezésre adta Schwartznak, aki aztán Schlézingerrel együtt kiment Budafokra s itt egy őrizetlen pillanatban megszökött kíséreléssel. A két vég vásznat nyomban eladta 64 koronáért. A károsult cég feljelentése a büntető törvényszék ma csalás büntetéseért hat havi börtönre ítélte e széllámos ügynököt. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

§ **Elitelt vasúti ör.** A mult évben Pécskán történt vasúti szerencsétlenségért, melynél hat személy meghalt, Szabó Márton váltóórát vádolta meg az ügyészség gondatlanságból történt katasztrófia címén. Szabó ügyét ma tárgyalta az aradi bíróság. A tárgyalás során szánios tanut hallgattak ki, kik valamennyien Szabó Mihály ellen vallottak, bár ez mindvégig tagadott. A bíróság Szabót négy évi fogházbüntetéssel sújtotta.

Rendelészerűen készült mindenfajta

**felöltő,
téli kabát,
városi bunda,
gazdasági bunda,
gyászruha,
szalonruha**

a legjobb angol kelmékből, divatos szabásban, jutányos árak mellett állandóan van raktárunkon, nagy választékban.

Deutsch F. Károly és Tsa

térfiruha-szabók
IV., Ferencziek-tere 2. sz.

SPORT.

o) **Walker ajándéka Simonnak.** A vasárnapi királydíj döntőjében, pillanatnyi indispozíció következtében Walker, a délafrikai világrekorder tudvalevőleg rövid mellszélességgel második lett a remekül végspurtoló Simon mögött. A közönségnek rakoncátlanul elfogult vagy a rendező klub iránt rosszulállattal viselkedő részbe bírói tévedésnek mondta, sőt némelyek egyenesen pártoskodó ítéletnek deklarálták ezt. Ezeknek a feketemájú embereknek szól Walkernek a vasárnapi esti lakomán mondott következő beszéde:

„Boldognak érzem magam, hogy sorsom Magyarországra is elvezetett, mert itt egy új népet tanulmányoztam. Ritkán éreztem magam oly kellemesen, mint itt Budapesten. Miután azonban előreláthatólag több oldalról fogják kommentálni vereségemet, nyíltan ki akarom jelenteni, hogy — habár baleset folytán állott be — vereségemet teljesen reálisnak ismerem el. Barátom, V. Duncker, már levélben meg is írta a Reuter-ügynökségnek, amelynek révén az egész világon meg fogják tudni, hogy én Budapesten a legkorrektebb módon vereséget szenvedtem. Remélem azonban, hogy hétfőn revanche-ot vehetek, de ígérem, hogy jövőben is vissza fogok térni még s azzal fogom meghálálni a szeretetreméltó fogadtatást, hogy formám tetőpontján fogok starthoz állani.”

Ezt a nyilatkozatát elutazása előtt egy tette erősítette meg, mely a világhírű athletának valódi amateur-gentleman felfogását jellemzi, vasárnapi legyőzőjének ugyanis emlékül és elismerésként azt a tiszteletdíjat ajánlotta fel, melyet Transvaal bajnokságában nyert. Ez egy színaranyból készített aranyéremtartó. Simon e kiltintető ajándékért felajánlotta a királydíjban nyert Mac. monogrammos aranylánczát.

Budapesti őszi meeting.

— Nyolczadik nap. —

Rossz nap járt ma a favoritokra, mert a két első futam kivételével outsiders haladtak át mint győztesek a célkarikán. Természetesen ilyen körülmények között a publikum letörve hagyta el a versenytér s csak azon tűnődött, hogy egyes lovak egy-két nap alatt mennyire elromlanak, míg olyanok, melyek eddig még jóformán helyre sem tudtak jutni, könnyedén győznek.

Legnagyobb csalódást a nap főszámát képező Oszti díj hozta, ahol a most nagy formában levő Lángoló volt a favorit. Mellette fogadták még Gracieuset is, azonban a benfentesek Palma győzelmére helyezték el tekintélyes összegeket. És ami már megszokott dolog, nem az a ló győzött, amelynek a papíron esélye van, hanem a beavatóltak jelöltje. A verseny lefolyása ez volt: Sikerrült start után Duhaj veszi át a kalauz szerepét, utána Mausefalle, harmadik Vörös király. Azután Gracieuse, Boncompagno, Palma, Lángoló a sorrend. A rövid oldalon alig változik a helyzet, csak Lángoló javít némileg helyzetén. Az egyenesbe még mindig Duhaj fordul be elsőnek, de már erősen kell lovagolni. Jóval a táv előtt Vöröskirály színei látszanak elől, majd Gracieuse és Lángoló szöknek az élre és fej-fej mellett haladva, heves finish fejlődik ki köztük s már-már ugylátszik, hogy a két telivér közt dül el a verseny, midőn közvetlen a táv előtt lovasa erőyes felszólítására Palma hatalmas szökésekkel igyekszik a két vezető után és a célban fejhoszszal előzi meg Gracieuset, melyet nyakhoszszal harmadiknak Lángoló követ, Boncompagno nyakhoszszal negyedik, Vöröskirály ötödik, a német Mausefalle hatodik, Duhaj utolsó.

Az Angyaljöldi díjban csak két ló indult és Tulipán starttól kezdve uralva a helyzetet, könnyen nyeri a versenyt Denise ellen.

A napot bezáró Kétévesek versenyében a tízennyolcz indulásra jogosult közül csak három youngster vette fel a küzdelmet. A német Damascener lett reás favorit, míg a nagy hírű Welcome igen hosszan volt kapható. Hamarosan sikerült start után Rascal szökik az élre és egész uton hosszzakkal halad két riválisa előtt és végeredményben igen könnyen tíz hosz-

szal nyeri a versenyt *Damascener* ellen, melyhez öt hosszal hátrább volt *Welcome* harmadik.

Részletes eredmény a következő:

I. Angyalföldi díj. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gróf Pálffy J. 3é pk Tulipán 52 kg (Cockeram). 2. Geist G. 3é szk Denise 53 és fél kg (Baumgartner). Egy hosszal nyerve. Tot: 10:14. Könyvfogadások 1 és fél reá Tulipán, 1 Denise.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Egyedi L. 4é sk Viganó 57 és fél kg (Miles). 2. Szemere M. 3é sm Palatinszki 51 kg (Dyck). 3. Negropontes Gy. 4é pm Munster 60 kg (Janek). Futottak még: Napagedl (Pretzner), Avar (Carlslake), Titi II. (Baumgartner), Fortunatus (Vivian), Rosebud (Gulyás), Virginia (Peschka). Két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot: 10:28, 20:31, 47, 45. Könyvfogadások: 2 Viganó, 4 Palatinszki, 5 Munster, Titi II, 6-10 a többi.

III. Őszi díj. Díj 10.000 korona. Táv 2000 m. 1. Mautner V. 4é sk Palma 54 kg (Aylin). 2. Egyedi L. 3é pk Gracieuze 50 kg (Miles). 3. Szemere M. 5é pm Lángoló 65 és fél kg (Carlslake). Futottak még: Maufelle (Bullock), Vörös király (Janek), Boncompagno (Jones), Duhaj (Baumgartner). Nyakhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot: 10:80, 20:39, 41, 30. Könyvfogadások: 1 és háromnegyed Lángoló, 3 és fél Palma és Gracieuze, 4-12 a többi.

IV. Nyeretlen kétévészek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mr. C. Wood. sk Soudan 54 és fél kg (Schersin). 2. Péchy A. sk Villafranca 49 és fél kg (Baumgartner). 3. Dávid E. sk Annexion 47 és fél kg (Sinka). Futott még: Minister (Tredcr). Három hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot: 10:30, 20:32, 26. Könyvfog.: Háromnegyed reá Villafranca, 2 és fél Soudan, 10 Minister, 12 Annexion.

V. Nursery handicap. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Milne F. pm Edison 53 és fél kg (Carlslake). 2. Mr. Lincoln sk Sweet 49 és fél kg (Bullock). 3. Lossoczky Gy. sm Wadelspanner 57 kg (Janek). Futottak még: Menkő (Dyck), Noroc (Aylin), Locarno (Fries), Oberbayer (Hewitt), Bombardon (Blades), Volga (Cockeram), Lady Love (Jones), Viránka (Miles), Pica (Vivian), Ellipse (Broadwood), Dummer Kerl (Peschka), Geri (Pretzner), Gyémánt (Gulyás), Berettyó (Lukács), Sógor (Fetting), Bogár (Izményi). Két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot: 10:94, 20:61, 43, 42. Könyvfog.: 3 Sweet, 6 Pica és Wadelspanner, 7 Edison, 8 Berettyó, 10-33 a többi.

VI. Kétévészek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Gróf Teleki L. pm Rascal 57 kg (Janek). 2. Gradići ménes stpm *Damascener* 54 és fél kg (Bullock). 3. Báró Springer sm *Welcome* 54 és fél kg (Carlslake). Tíz hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot: 10:36. Könyvfogadások: 2 reá *Damascener*, 2 és egynegyed Rascal, 5 *Welcome*.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Finson-féle lámpa fűrdők
szívás és veredényel-
meszedés ellen.

Elektromágnesesgyógyítás
Röntgen sugarakkal való
kezelés.

Magas feszültségű áram-
mal való kezelés (Arson-
valisatio).

Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfűrdők (Elek-
trotherm).

Villamos fényfűrdők.
Villamos massage (Vib-
ratio).

Salván, Farad és Franklin
árammal való kezelés.
Villamos vízfűrdők.

Szénasavas fűrdők.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át

Főbb javallatok:

Általános Idgesség (neu-
rasthenia, hysteria).

Idgengyengeségi állapotok.
Almatlanság. Fejfájás.

Hűdésok (Paralysis).
Idégtájdalmak, Idégtérhák
(Neuralgiák, ischiás).

Görnyövelésorvadás (Ta-
bes).

Szívbetegségek.
Veredényelmeszesedés.

Köszvény és csusz, reuma,
Ízületi és onstbajok.

Szókredés. Daganatok.
Anyagcserebajok (Elhízó
csukorhaj, verszegénység)

Bőrbajok. Bőrviszketeg.
Lupus.
Hajhullás, kopaszág.
Szörtelenítés (nőknél az
arcon).

Aranyeros csomók.

Szén, koksz, téli fűtéshez
briket és antracit

a pontos szállítás érdekében későbbi ha-
taridőkre már most rendelendő.
Telefon: detail: { 164 interurban.
75-26.
26-27.

Radnay Károly
Budapest, Uaczi-körút 78. 3
Sürgönyözim: ANTRACIT Budapest

KÖZGAZDASÁG.

Kavarodás a pozsony-bécsi villamosvasut körül. Minél jobban kialakulnak a Pozsony és Bécs kö-
zött építendő villamos vasut ügyei, annál jobban
igazat adnak az események az *Egyetértésnek*, mely
mindig e vasut ellen harcolt, mert tartott attól,
hogy Pozsony városa, melynek a magyarság vég-
várának kellene lennie, nem lesz képes ellentá-
lani a vasut révén újabb erőre kapó bécsi befo-
lyásnak. Éveken át tartó huza-vona után, sajnos,
e vasutat engedélyezte a törvényhozás. Ma már
aztán ott állunk, hogy az osztrák érdekeltség még
nyilvánvaló törvénysértésekbe is beleviszi a tör-
vényhatóságot. Ismeretes ugyanis, hogy a magyar
vonalrész engedélyezésével, a Ganz és Társa-
czéggel kötendő szerződésbe a város egy olyan
pont felvételét követelte, amely a magyar vonalat
is teljesen kiszolgáltatta az osztrák érdekeltség-
nek. Ezt a határozatot a hazafias magyar érzelmi
bizottsági tagok megfölebbezték a belügyminisz-
terhez. A miniszter döntése, alig egy hónapi idő-
ről lévén szó, még nem érkezett le a városhoz.
Érthető tehát, hogy az osztrák érdekeltség, Tau-
ber vállalkozóval az élén, nagy aggoda-
lommal várja a belügyminiszteri döntést, mely
más, mint a magyar álláspont érvényesítése, nem
lehet. Pozsonyban már nem is csinálnak titkot
abból, hogy a városatyák jelentékeny csoportja
egyenesen pártot csinált az osztrák érdekek tá-
mogására. Ezt a pártot Tauber-pártnak nevezik.
Ez a Tauber-párt tegnap aztán igen súlyos lé-
pésre ragadtatta magát és Pozsony város köz-
gyűlésén a jogügyi bizottság és a tanács ellen-
zése dacára elfogadta *Kumlik* polgármester-
helyettes indítványát a pozsony-országhatári vil-
lamos vasut ügyében, megtoldva azt *Marsó* bizot-
tsági tagnak, a Tauber-párt vezetőjének in-
dítványával. Ezek szerint a város megerősíti
augusztus 26-iki határozatát s felir a miniszterhez,
hogy kész arra az esetre, ha a Ganz és Társa-
czég a részvénytársaságot — természetesen azzal
a szakaszszal, mely a vasutat osztrák kézre
jársza — november 1-ig meg nem alakítja, a
megalakítást maga eszközölni, továbbá megsürgeti
a miniszter döntését, mely ha október 14-ig meg
nem történik, az október 15-én tartandó rendki-
vüli közgyűlésen intézkedik a részvénytársaság
megalakításáról. Az elnöki főispán a határozat
utolsó részét, mely a felebbezés alatti határozatot
vélre akarja hajlani, *törvényellenesnek nyilvání-
totta, azt hivatalból megfölebbezte s a miniszteri
döntés beérkezéig annak végrehajtását megtiltotta.*
A Tauber-párt tehát már egyenesen törvénysér-
tésre ragadtatta a várost, mire bizonynyal meg-
kapja majd a méltó választ a belügyminisztertől
is. Az azonban bizonyos, hogy az a feltűnő ide-
gesség éppen nem erősíti meg azokat a nyilatko-
zatokat, melyekkel annak idején a város eláraszt-
totta a vasutat ellenzőket. Hogy egyébként a
vasutért az osztrák érdekeltség mennyire aggódik
és mennyire várja a magyar határszél emez újabb
kiaknázását megkönnyítő közlekedési vonal meg-
nyitását, arra jellemző az az interpelláció, melyt
az alsóausztriai tartománygyűlésen Huberth
és Parcer képviselők intéztek *Sturn* vasuti elő-
adóhoz illetéknépen:

Utóbbi időben különösen a pozsonyi lapok
közölték azt a hírt, hogy a Siemens-Schuckert-
művek osztrák czég a Ganz és Társa magyar
czéggel szövetkezett és megkísérelte az alsó-
ausztriai tartománygyűlés bizottságának a bécs-
pozsonyi vasutépítés, illetve a bécs-országhatári
vonalrész megrendelésére vonatkozó határozatá-
nak meghíúsítását, hogy Magyarországon a Ganz
és Társával kötött megállapodás által résztvehes-
sen a vasutépítésben. Minthogy a Siemens-Schuck-
ert-czég különös eljárása, ha a valóságnak meg-
felel, kockázthatatja a bécs-pozsonyi vasut
építését, a nevezett képviselő az összes ér-

dekeltek nevében kérdi a vasutügyi előadótól,
vajjon hajlandó-e felvilágosítani a tartomány-
gyűlést arról, vajjon ezen újsághírek megfe-
lelnek-e a valóságnak és ha igen, mit szándékozik
az előadó tenni, hogy a Siemens-czég eme nem
egykönnyen jellemezhető eljárásával erélyesen
szembeszálljon és meggátolja azt, hogy a bécs-
pozsonyi vasut kiépítése hátráltatassék. Hajlandó-e
továbbá a tartománygyűlési bizottság azon nem
várt esetben, ha ezen üzelmek mégis késleltették
a magyar vonalrész építését, biztosítani a bécs-
hainburgi föltétlenül jövedelmező és a lakosság
számára életkérdést képező vonal kiépítését.

Ez az interpelláció a legjobb tükre az egész
vasuti dolognak. Ha ilyen nagy érdeke az a vasut
az osztrák lakosságnak — a magyar lakosságra
nézve alighanem éppen az ellenkezője igaz!

Az új német bortörvény és a vegyvizsgálati bizo-
nyítványok. Az új német birodalmi bortörvény értel-
mében minden oly bor, bormust és törkölyös must
(szőlőcsefre), mely a német birodalomba bevitelre
kerül, vegyi vizsgálat alá esik, abból a szempont-
ból, hogy az új német bortörvénynek megfelel-e?
Ez alól a vizsgálat alól csak azok a küldemények
mentesek, amelyeket a termelő ország és a német
kormány között egyezményileg megállapított tudomá-
nyos intézetek vegyvizsgálati bizonyítványai ki-
sérnek. Az új borforgalom módosítási te-
kintetében szükséges könnyítések és a vég-
leges szabályozás iránt a magyar és az
osztrák kormányok megbízottai legközelebb szó-
beli tárgyalásokat fognak folytatni a német birod-
almi kormány képviselőivel. Addig is a földmive-
lésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel
egyetértőleg a *budapesti országos chemiai intéze-
tet, továbbá a debreczeni, kassai, keszthelyi, ko-
lozsvári és a magyarvári mezőgazdasági vegy-
kísérleti állomásokat* a bizonyítványok kiállítására
vonatkozó ideiglenes utasításokkal látta el. A horvát-
szlavon országok területén fekvő tudományos
intézetek közül a horvát országos kormány a *zágrábi*
és a *kőrösi* vegykísérleti intézeteket bizta meg a
vizsgálatok eszközzésével.

Harc a cukorkartell ellen. A cukorkartell
meghosszabbítása alkalmából — mint már jelen-
tettük — a cukorfinomítók új kötlevelészoveget
állapítottak meg a cukorkereskedők részére,
amely az eladást nagyon megköfi és súlyos terhe-
ket ró a kereskedőkre. A cukornagykereskedők
további állásfoglalása tárgyában újabb értekezlet
volt, amelyen egyhangulag az a felfogás jutott
érvényre, hogy a cukorkartell részéről ért táma-
dást erélyesen vissza kell verni, mert a megadott
kedvezmények a cukorkereskedőket ki nem él-
gítik. Nem fogadják el a 2% os rabatot sem,
mert ezt sokszor csak 14-15 hónap
mulva kapják meg. Hosszas vita után a
cukornagykereskedők a következő határo-
zatot hozták: 1. A kötleveleket mai formá-
jukban el nem fogadják. 2. Ot tagu bizottságot
választanak, amely megállapítja a cukornagyke-
reskedők követeléseit és közvetlen tárgyalásokat
indít a cukorkartellel elfogadható megegyezés
létrehozására. Ezután határozati javaslatot fogad-
tak el, amely szerint az október 3-án Prágában
tartott értekezlet a cukorkartell részéről megálla-
pított feltételeket, amelyek a kereskedelmi szabad-
ságot sértik és a gyakorlatban kivihetetlenek, el
nem fogadják. Az értekezlet résztvevői kötelezik
magukat, hogy új vásárlásoknál csakis a régi köt-
levelek formáit használják és más fogalmazásu
kötlevelet visszautasítanak. Erről a határozatról
tudatják a finomítók szövetségét és fölkérlik, hogy
állítsa vissza a régi kötlevelek érvényét.

Felolvasás az annektált tartományokról. Az Ország-
os Iparegyesület tegnap délután lovag Falk Zsig-
mond elnöktele alatt ülést tartott, amelyen dr. To-
nelli Sándor tartott előadást az annektált tartomá-
nyok gazdasági viszonyairól és Magyarország boszniai
érdekeiéről. A felolvasó vázolta az elmúlt 30
év gazdasági történetét és ennek nyomán Bosznia-
ban előállott gazdasági helyzetet. Részletesen is-
merlette a boszniai forgalmi viszonyokat, a bos-
nyák külkereskedelmét és ipart és számszerűleg
állapította meg Magyarország szerény részesedését
ugy a kereskedelmi forgalomban, mint az ipari
befektetésekből. Kiemelte, hogy az annexió óta
számos új alapítási terv van forgalomban és álta-

lában igen erős fellendülés tapasztalható, amelyből Magyarországnak ki kellene vennie a részét. Megemlékezett még az osztrákok bosnyák akcióiról. Ismertette a kormány, Bécs városa, a kamarák és egyéb gazdasági érdekképviseletek és magánosok működését. Ezzel szemben a magyar társadalmat erősebb tevékenységre hívta fel. Az előadást a nagyszámú közönség élénk tetszéssel fogadta.

Új papír a tőzsdén. Az északi Első Horvát-Szlavon Cukoripar Részvénytársaság a részvényeknek jegyzése iránt folyamodott a tőzsdetanács-hoz. Szó van arról is, hogy a papírt Bécsben is bevezetik. A társaság alapitőkéje négy millió korona, amely 8000 darab 500 korona névértékű részvényre oszlik.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Wen-wirt Félix kereskedő, Szeged; Kaufmann Móricz kereskedő, Munkács; Molnár Dezső kereskedő, Szatmár.

Szivák Imre és a Szápári Kőszénbánya. Megírtuk, hogy a Szápári Kőszénbánya R.-T. legutóbb tartott közgyűlésén Spitzer Ignác igazgatósági tagot elmozdította állásából és helyébe Szivák Imrét választotta meg. Szivák Imre most azt közli velünk, hogy tudta és beleegyezése nélkül választották be a Szápári Kőszénbánya R.-T. igazgatóságába és így a választást nem hajlandó elfogadni.

Az Iparügyi Minisztérium ülése. Az Országos Iparügyi Minisztérium elnöksége ma délelőtti Matlekovits Sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen Gelléri Mór igazgató jelentést tett a múlt közgyűlés óta előfordult fontosabb ügyekről. A jelentések során tudomásul vette a bizottság az iparosok és kereskedők boszniai kirándulása dolgában történt intézkedéseket és a tanulmányuton az egyesület képviselőiben való részvétellel az igazgatót bízta meg. Ugyancsak az igazgató előterjesztésére elhatározta a bizottság, hogy a török kereskedők ünnepi fogadásának rendezésében részesívesz. Egy gyáros panaszára az egyesület felszólalt amiatt, hogy a boszniai annexió emlékérmek megrendelésénél a magyar ipart mellőzni szándékoznak. A felszólalás eredményeképpen a körmöczbányai pénzverő hivatal az éremszalagok egy részét magyar gyárnál rendelte meg, amit a bizottság örvendetes tudomásul vett. Ezután a kereskedelemügyi miniszternek több megkeresése került bemutatásra és elintézésre. A védőjegyek oltalmáról alkotandó törvény előadói tervezetét a bizottság dr. Sente Lajosnak adta ki véleményadásra végett. Egy budapesti gyáros a gyárában létesítendő inas-otthon számára állami támogatást kért és a kereskedelemügyi miniszter felhívta az egyesületet, hogy készítsen tervezetet azokról a feltételekről, amelyek az inas-otthon támogatása esetén kikötendőek volnának. A bizottság ez ügyben Thék Endre alelnököt, Gaul Károly igazgatósági tagot és Kemény Dávidot, az Izz. Kézmű- és Földművelésügyi Egyesület titkárát kérte fel véleményadásra, akinek megokolt véleménye alapján részletes javaslatot terjeszt a miniszter elé. A székesfőváros tanácsa néhány újonnan építendő barakk-iskola beszerzésénél olyan rendszert kívánt alkalmazni, amelynek megfelelő házak csak külföldön készülnek. Az Országos Iparügyi Minisztériummal szemben figyelmeztette a tanácsot, hogy hordozható házakat magyar gyár is készíti. A tanács most értesítette az egyesületet, hogy a beszerzésnél a magyar ipar érdekeire figyelemmel lesz. — A budapesti kamarában az osztrák tarifareform dolgában tartandó értekezletre a bizottság dr. Soltész Adolf titkárát küldte ki. Dr. Radányi László javaslatára elhatározta a bizottság, hogy felkéri a székesfőváros hatóságát, hogy a hirdetésűre vonatkozó szabályrendelet életbe lépése előtt az ipari érdekeltégek véleményét hallgassa meg. Thék Endre alelnök javaslatára az egyesület felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez aziránt, hogy a budapesti építő ipar-otlet által kiadott ipari szakkönyveket az ipari oktatási intézetek könyvtárai számára leendő beszerzésre ajánlja. Végül lovag Falk Zsigmond alelnök előterjesztésére a bizottság dr. Tonelli Sándor

másodfokúknak Bosznia közgazdasági jelentőségéről tartott előadásáért köszönetet és elismerést szavazott.

Egy kőszénbányavállalat csődje. Lapunk egyik előző számában hírt adtunk arról, hogy a Golubováci Kőszénbánya R.-T., amelynek székhelye Zágrábban van, csődbe jutott. A csőd előzményeiről most az alábbiakat közlik velünk: A vállalat mindjárt megalakulása után anyagi zavarokba jutott, mert 1.400.000 korona értékű befektetéseket eszközölt a bánya üzembelhelyezésére. Ehhez járult azután az a körülmény, hogy a társaság nem folytatott okszerű bányászatot. A társaság passzívái 220.000 koronára rugnak. Ebből 130.000 korona telekkönyvi betáblázás. A Golubováci Kőszénbánya R.-T. vagyona 80 adományozott bányatelekből és 50 zárkutatmányból állott. Az üzemi napi 10-15 vagon kőszén szolgáltatására volt berendezve.

Az osztályosorsójáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 16456.
5000 koronát nyertek: 43746 55668 58088 84562.

2000 koronát nyertek: 4324 4482 7053 13327 17406 19448 25911 28162 30472 32394 41152 45596 47098 52940 60028 63020 67999 84477 100904 101958 104726 105047 107792.

1000 koronát nyertek: 430 245 11642 12003 14713 15493 16227 16451 17227 19296 19692 21417 24799 28810 31818 32898 33024 33581 35495 38957 41585 51336 53088 53933 54199 56890 57328 57759 61296 68485 72301 72889 73446 74014 75394 81320 82415 82919 89933 94655 94758 96849 101690 105628 107102.

500 koronát nyertek: 3819 4931 5344 6299 7940 9245 9259 9557 9893 10098 10204 13463 13487 19280 19649 21064 21683 23296 23703 25078 28456 28858 28918 29278 34362 41375 43067 45413 45609 46185 47173 55341 58837 60540 61263 61584 65996 68706 69612 70860 71870 71897 76943 78854 79023 80445 81456 83770 84346 87825 88031 88140 91272 92093 94522 95160 99824 101640 103311 103542 105252 106570 107634 108569.

— **Vásároljunk!** osztályosorsójegyet Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V., Fürdő-utca 10. sz.

A magyar iparfelügyelők tevékenysége 1908-ban. A kereskedelemügyi minisztérium most adta ki egy vas-kötetben a magyar királyi iparfelügyelők tevékenységének ismertetését. E szerint az ipari felügyelők 1908. évben 8864 (1907-ben 7102) gyárvizsgálatot végeztek, 7365 (1907-ben 5888) gőzkazánon viznyomási próbát, 10152 (1907-ben 8088) gőzkazánon belső szerkezeti vizsgálatot, 10572 (1907-ben 9564) gőzkazánon üzem közben szemlélt, 362 acetylenfejlesztő-készüléken azonosító vizsgálatot; részt vettek 249 (1907-ben 291) telepengedélyezési, 765 (1907-ben 53) balesetvizsgálati tárgyaláson és vezettek 6 (1907-ben 35) békeltető tárgyalást; 1259 (1907-ben 720) esetben szálltak ki iparfejlesztési ügyekből folyó eljárások foganatosítására céljából és végül 185 (1907-ben 780) ipartelepeken végeztek termelési statisztikai felvételt. Mindezeknek a munkáknak elvégzése céljából uton, tehát székhelyükön kívül fejenként átlag 135 napot, székhelyükön, de hivatalon kívül átlag 18 napot töltöttek.

A postakarakékpénztár szeptemberi forgalma. A takarékpénztár 104.440 tételben elhelyeztetett 5.373.818 korona 25 fillér, 53.420 tételben visszafizetett 5.319.156 korona 89 fillér, s így a betétek összege 54.661 korona 35 fillérrel haladta túl a visszafizetések összegét. A betevők száma e hónapban 3046-al gyarapodott s összes számuk e hónap végén 718.224. Zárta nyilvántartott 903 betétkönyvecse. A csekk- és kliring-üzletben 963.988 tételben elhelyeztetett 277.415.231 korona 84

fillér és 153.049 tételben visszafizetett 274.578.910 korona 76 fillér, ennél fogva a betétek összege 2.836.321 korona 8 fillérrel multa felül a visszafizetések összegét. A csekkzámla tulajdonosok száma e hónapban 134-el növekedett s a fennálló csekkzámlák száma e hónap végén 18.474. A magyar királyi postakarakékpénztár havi összforgalma a két üzletágban 1.274.897 tétel s 562.687.117 korona 74 fillér, teljes betétálladéka pedig a hónap végén 162.297.321 korona 33 fillér. Az értékpapír-üzletben szeptember végéig kiállított 5055 járadékkönyvecse, melyekre összesen 16.556.626 korona névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve. A részjáradék-üzletben vásároltatott szeptember hó végéig 359.500 korona névértékű 4 százalékos korona részjáradék.

Zavarok Trieszt vasúti forgalmában. Az osztrák kereskedelmi tengerészet rezidenciájában sem olyan rózsásak a forgalmi viszonyok, mint azt föl szokták tüntetni. A bajok szanalása érdekében az osztrák importőrök mindent elkövetnek s nem restek véleményüket az érdekelt kormánykörök tudomására adni. Így például az osztrák importőrök most azért panaszkodnak, hogy az 1909-ben életbelépett vasútforgalmi szerződés a trieszti szabadkikötőre nézve kedvezőtlen feltételeket állapít meg. A kikötő nagy hajóforgalmával össze nem egyeztethető az a feltétel, hogy a szükséges vasúti kocsikat 24, illetőleg 36 órával előbb kell bejelenteni. A trieszti kamara méltányolta az érdekeltek panaszát és föliratban fordult az osztrák kereskedelmi kormányhoz, hogy a régi alkalmas gyakorlatot a vasúti forgalmat illetőleg állítsa vissza.

A Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek húzása. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület nyeremény kötvényeinek 1909. október hó 5-én d. u. 4 órakor megtartott sorsolásánál a 600.000 koronás főnyeremény a 3098 sor 33 számú sorsjegyre, az 50.000 koronás nyeremény a 2367 sor 11 számú sorsjegyre és a 20.000 koronás nyeremény a 2567 sor 42 számú sorsjegyre esett.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával. Kereskedelmi szerződésünknek Szerbiával való megkötése ugylátszik már nem sokáig fog kérsni. Gróf Forgách nagykövetünk, mint nekünk Belgrádból jelentik, ma délelőtti látogatást tett Milovanovics szerb külügyminiszternél és hosszabb ideig időzött nála. A nagykövet kereskedelmi szerződésünk tárgyalásainak újrafelvételéről tanácskozott a szerb külügyminiszterrel, aki annak eredményéről a legközelebbi minisztertanácson fog beszámolni.

Forgalmunk Ausztriával. Az Ausztria és Magyarország közti 1909. augusztus havi áruforgalomról szóló statisztikai kimutatás szerint Magyarországról kivitele Ausztriába 107.7 millió, Ausztria kivitele Magyarországra 125.7 millió korona értékű volt. A folyó évi január-augusztusi időben Magyarországról kivitele Ausztriába 709.4 millió volt, ami 38.7 millió koronával több, mint a múlt év ugyanezen időszakában. Ausztria kivitele Magyarországra 826.9 millió korona értékű volt (+55.6). A január-augusztusra szóló ideiglenes kereskedelmi mérleg e szerint a folyó évben 117.5 millió korona aktívumot tüntet fel Ausztria javára a múlt év ugyanezen időszakában előállott 100.6 millió koronával szemben.

A német birodalmi bank kimutatása. Berlinből jelentik, hogy a birodalmi bank heti kimutatása a váltóállományról 56 millió márkával való emelkedést tünteti föl, holott tavaly hasonló időszakban 4 millió márka volt a csökkenés. Az érczkészlet a tavalyinál nagyobb csökkenést mutat, a bankjegy-forgalom 43 millió márkával apadt, míg tavaly ugyanebben az időszakban csak csekély-séggel csökkent. Ilyen körülmények között nincs kizárva a kamatláb fölemelése.

HETI MŰSOR.

Október	Nemzeti Színház	N. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Föv. Városligeti Színház	Várszínház	Uránia
7. Csütörtök	Nóra	A hegyek alján	Buridán szamara	Az elvált asszony	A tőkiflókó	Szerelmi keringő	—	Az élet komédiája
8. Péntek	Laczkovics kapitány	A bűvös vadász	Buridán szamara	Tilos a csók	Pádua hercegnője	Az erdészleány	A kiskirályok	Japán
9. Szombat	A kiskirályok	Walkür	Buridán szamara	Tilos a csók	A szűz	Szerelmi keringő	—	—
10. Vasárnap délután este	Francillon Páros-bugyellária	A sevillai barbély Táncgyűgyelegg	Zsiros ügy Buridán szamara	Janoska Tilos a csók	A sasiok A szűz	A talu rossza Szerelmi keringő	A vadkacsa	—

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatözsde.

Budapest, október 5.

A készáru piacra ma lanyha volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és a tegnapiaknál rosszabb árakat ígértek, míg az eladók nehezen határozták el magukat azokat elfogadni. Ezért nehézkesen indult a forgalom, amely később sem nagyon élénkült. Mindössze mintegy 32.000 mm. buza kelt el, a tegnapiaknál 10-20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 29 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 28.50 korona 80 kilós romániai búzáért. Egyéb gabonafajták közül a rozs 20 fillérrel, a tengeri 10 fillérrel olcsóbb, a zab és az árpa ártartó. Forgalmomba került: 1000 mm. rozs 19.30-19.40 koronás áron, 300 mm. árpa 14.25-14.40 koronás áron és 200 mm. zab 15.70-16.00 koronás áron. A határidőpiacon a mai tüzet csendesen és a tegnapi zárlatnál csekélyeséggel magasabb jegyzésekkel indult meg, mivel azonban mindjárt kezdetben csak igen csekély vételkezdés mutatkozott, hamar ellanyhult az irányzat. A forgalom folyamán pedig, amely ma különben sem volt valami nagyon élénk, egyre intenzívebb realizálási hajlam mutatkozott, minek folytán a kínálat egyre jobban fokozódott, ami aztán jelentékeny árcsökkenést idézett elő. Az üzlet további folyamán az erősen visszaszorult jegyzések valamivel jobb vélekedést idéztek elő, mire aztán csekélyeséggel följavultak az árfolyamok. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 28.42 koronán indult, gyorsan 28.08-ig hanyatlott, később 28.20-ig javult és zárlatkor 28.12 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza huszonhat fillérrel, az áprilisi buza huszonnégy fillérrel, az októberi rozs tizenkét fillérrel, az áprilisi rozs nyolcz fillérrel, az októberi zab tíz fillérrel, az áprilisi zab nyolcz fillérrel, a májusi tengeri huszonnégy fillérrel csökkent.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 78 k 100 q 79.5 k 100 q 29 K, 200 q 78 k 28.80 K.

Bácskai: 19.20-76.3 28.30 K.

Becskei: 25000 q 76.5 k 1500 q 77.5 k 28.50 K.

Román: 4100 q 80 k 28.50 K, 5003 q 80.4 28.50, 6100 q 80 k 28.70 K, 5000 q 80 k 28.85 K, 5000 q 80 k 28.85 K.

Tolnai: 250 q 78 k 28.50 K.

Árpa: 200 q 14.25 K kpf par X. 4-ről. 100 q 14.40 K kpf par.

Zab: 100 q 16.- K kpf., 100 q 15.70 K kpf.

Ros: 500 q 19.40, 300 q 19.80 par.

A készáru jegyzése a mai tozsden a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	28.60-29.10	79	28.60-29.10
"	76	28.60-29.10	80	28.60-29.10
"	77	28.05-28.40	81	28.05-28.40
"	78	28.25-28.60	82	28.25-28.60
Fejérmegyei	75	28.40-28.75	79	28.40-28.75
"	76	28.60-29.00	80	28.60-29.00
"	77	27.85-28.20	81	27.85-28.20
"	78	28.05-28.40	82	28.05-28.40
Pestvidéki	75	28.50-28.80	79	28.50-28.80
"	76	28.70-29.10	80	28.70-29.10
"	77	28.05-28.35	81	28.05-28.35
"	78	28.15-28.50	82	28.15-28.50
Bánsági	75	28.60-28.90	79	28.60-28.90
"	76	28.80-29.20	80	28.80-29.20
"	77	28.05-28.40	81	28.05-28.40
"	78	28.20-28.60	82	28.20-28.60
Bácskai	75	28.60-29.00	79	28.60-29.00
"	76	27.70-28.20	80	27.70-28.20
"	77	28.05-28.40	81	28.05-28.40
"	78	28.20-28.60	82	28.20-28.60
Ros I-rendű uj		19.35-19.60		19.35-19.60
" középminőségű uj		19.15-19.25		19.15-19.25
Árpa takarmány I-rendű		14.75-15.05		14.75-15.05
" II-rendű		14.40-14.60		14.40-14.60
Zab I-rendű		15.60-16.-		15.60-16.-
" II-rendű		15.10-15.30		15.10-15.30
Tengeri belföldi uj		15.10-15.10		15.10-15.10
Korpa				
Köles				

A határidőüzletben kötött:

Dél előtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza okt. 28.42-44-08-20-10-16.
Buza ápr. 28.12-10-16-27.98-28.08-27.90.
Rozs ápr. 19.92-20.04-19.96.
Rozs októberre 19.20-28-16.
Tengeri májusra 13.90-92-74.
Zab októberre 14.96-90.
Zab ápr. 15.28-82.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	28.12-28.14
Buza ápr. 19.92-20.04-19.96	27.92-27.94
Rozs októberre	19.18-19.20
Rozs ápr. 19.92-20.04-19.96	19.94-19.96
Tengeri májusra	13.74-13.76
Zab októberre	14.90-14.92
Zab ápr. 15.28-82	15.22-15.24

Budapesti gabonaforgalom.

1909. október 3-tól 1909. október 4-ig.

	Erkezett	Elszállított
	méter mázsa	
Buza	171470	9871
Rozs	10481	5268
Árpa	8672	112
Zab	26754	13959
Tengeri	212	352
Liszt	2912	5162
Korpa	200	1679

Értéktözsde.

A politika ma is erősen befolyásolta a tőzsdét. Nem biznak a békés kibontakozásban s ezért lanyha volt az irányzat, mi mellett a forgalomba került értékek 2-3 kivételével, valamennyi meglehetősen árvészteségeket szenvedtek. Valamivel jobb érdeklődés csak a Magyar cukoripar iránt mutatkozott, amely érték általános lanyhaság közepette is, 5 koronával emelkedett. Különösen a helyi értékek piacán folyvást igen élénk kínálat mutatkozik a legkülönbözőbb értékekben, ahol ennek folytán meglehetősen nagyarányú forgalom fejlődik ki, mi mellett az árfolyamok egyre jobban visszaszorulnak. A tegnapi zárlatához viszonyítva, olcsóbbodott ma: az Osztrák hitel 2 koronával, a Magyar hitel 2.75 koronával, az Államvasut 1.50 koronával, a Rima 1.50 koronával, a városi villamos vasut 4 koronával, a Közuti 1.50 koronával, a Drasche 2 koronával, a Salgó 3 koronával. Az alább jegyzet értékeken kívül forgalomba került ma még: Hazai bank 286-286.50 koronán, Magyar aszfalt 180.50-182 koronán, Salgó 627-626 koronán, Adria 431 koronán, Magyar villamosági 356-356.50 koronán, Vasuti forgalmi r.-t. 400 koronán, Danubius 330 koronán, Kereskedelmi r.-t. 621 koronán, Ujlaki 334 koronán, Magyar cukoripar 2310 koronán, Drasche 547 koronán, Agrárbank 438 koronán.

A elötözsden előfordult kötések:

Osztrák hitel 665-664.50-664.75, Magyar hitel 768.50-769.-767.75-768.-, Osztrák-magyar államvasut 752.25-754.-, Leszámitolóbank 486.50, Városi villamosvasut 301.50-299.-, Közuti vaspálya 601.-, Déli vasut 128.-128.25 koronán.

A déli tözsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 664.25-664.- Magyar hitel 767.50, Osztrák-magyar államvasut 753.-752.-, Leszámitoló-bank 486.50, Jelzálogbank 459.25, Rimamurányi 678.50, Városi villamosvasut 298.-297.-, Közuti vasut 600.50, Déli vasut 127.50 K.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 4-5 korona, nyolcz napra 6-8 korona, okt. hónap végére 20-22 korona.

Utötözsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 662.-, Magyar hitel 666.-, Államvasut 749.50, Leszámitoló 481.50, Rimamurányi

677.-, Jelzálog 449.-, Városi vasut 297.50, Közuti vasut 599.50 koronán.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, október 5. (Saját tudósítónktól.) A forgalom szűk keretek között maradt és az irányzat a magyarországi terményjelentésre való tekintettel határozottan bágyadt lett. Buza és zab 5 fillérrel emelkedett, árpa nyugodt és ártartó, rozs és tengeri ára változatlan.

Jegyzetelt: buza: tiszavidéki 14.93-15.35. bánáti 14.10-15.05. mosoni 14.-14.25. tótfelvidéki 14.-14.35. déli vasuti 14.-14.40. marchfeldi 13.80-14.20. romániai 14.45-14.60. orosz 14.05-14.45 korona.

Ros: tótfelvidéki 9.95-10.15. csepeli 9.90-10.05. pestmegyei 10.-10.15. déli vasuti 9.90-10.10. különféle magyar 9.90-10.05. osztrák 9.90-10.15 korona.

Árpa: Morvaországi 8.10-9.-, marchfeldi 7.50-8.20. csepeli 7.30-8.-, győri 7.-7.70. közpudunai állomások 7.10-7.50. déli vasuti 7.40-8.60. észak-magyarországi 6.90-7.70. tiszavidéki 6.90-7.20. mála 7.25-7.50. takarmány 7.-7.25. korona.

Magyar tengeri: 7.80-8.10. Cinquantin 10.55-10.95 korona.

Magyar zab 7.30-8.50. válogatott 8.40-8.70 korona.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, október 5. Az előtözsden a magyarországi politikai válság miatt az árfolyamok gyengültek. Némi érdeklődés mutatkozott Dunagőzhajózási és Poldi-kohó részvényei iránt.

Az általánosan kedvelten irányzat, mely a gyengülésre hajlott, a déli tőzsde megnyitásakor is tovább tartott. A forgalom későbbi során az árfolyamok hanyatlottak, mivel Berlin is gyengülést jelentett.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 674.50, Länderbank 492.50, Union 560.-, Anglo 310.50, Államvasut 754.-, Déli vasut 127.-, Apesi 737.50, Rimamurányi 682.-, Prágai vasut 2860, Poldi-kohó 502, Dunagőzhajózás 1032 korona.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 662.50, Magyar hitel 768, Anglo 310.-. Bankgyűlés 541.75, Laenderbank 491, Union 578.50, Magyar jelz. g. 449, Államvasut 751.50, Déli vasut 126.75, Dunagőzhajózás 1030, Apesi 734.-, Prágai vasut 2842, Rimamurányi 679.50, Orosz járadék 100.50, Török sorsjegy 201.50 korona.

Bécs, okt. 5. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 113.05, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 145.75, Magyar hitelbank részvény 764.75, Magyar leszámitoló és váltó részvény -, Rimamurányi 678.-, Magyar cukoripar -, Adria hajózási részvénytársaság 430.-, Magyar koronajáradék 91.90, 4 százalékos magyar földterem. kötvény -, Magyar nyerm.-kötv. sorsjegy 210.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény -, Magyar jelzálogbank 448.- Magyar kereskedelmi bank -.

Bécs, okt. 5. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.-, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.70, 1860-as sorsjegy 164.25, Osztrák hitel-sorsjegy 512.-, Angol-osztrák bank részvény 309.60, Bécsi Bankverein 540.60, Osztrák magyar bank 1770, Déli vasut 125.95, Dunagőzhajózási társ. 1027.-, Dohány részv. 307.50, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.50, Osztr. Lloyd 598.-, 4.2 száz. ezüst jár. 94.95 80.-, Osztr. koronajáradék 94.90, 1864-es sorsj. 313.-, Osztrák hitelintézeti részvény 664.75, Union-Bank 578.-, Osztrák Länderbank 490.-, Osztrák-magyar államvasut 749.50, Elbe völgyi vasut -, Alpesi részvény 731.-, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.87, Lipótkohó 500.-, Török sorsjegyek 200.75 K. Nyomott.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, október 5. (Tőzsdei jelentés.) Nyugodt megnyitás után ismét általános realizációs törekvés érvényesült, amelynek az árfolyamok további lemorzsolódása járt nyomában. Ennek következményeként különösen a bányapiac szenvedett, de a esőkkenések itt is csak elszórva mentek túl az 1%-on. A tőzsde kedvetlen irányzatát ismét Newyork magatartása és a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok okozták. Keresve voltak bányarészvények és német tengerentúli részvények, némileg javultak továbbá Canada-Pacific részvények. Járadékok renyhe irányzatúak voltak. A további folyamatban a külföldi piacokról érkezett kedvezőtlen jelentésekre az uralkodó kedvetlen hangulat még erősebbé vált, ami különösen a bányaeértékek piacán további és részben jelentékeny esőkkenésekre vezetett. Hohenloherészvények 2%-al alacsonyabban zárultak. Az utótözsden a esőkkenő irányzat további folytatást nyert, amihez a spanyol-marokkói viszony kedvezőtlen megítélése is hozzájárult. A készpénzpiaci ipari értékek túlnyomóan gyengébbek voltak. Napipénz 4%, magánleszámitolási kamatláb 3 1/8%.

Berlin, (Zárlat) okt. 5. (Saját tudósítástól.)
 Zárkalkor jegyzeték: 4,2 százalékos papírpárjádék
 —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99,40, osztrák
 hitelrészvény 208,70, Déli vasút 24,80, orosz bankjegyek
 217,30, 4 százalékos új orosz kölcsön 87,70, Disconto
 Commandit 199,50, Dinamittruszt 174,50 Harpeni 206,40,
 Unifikált török jádék 93,75. 4,2 százalékos ezüst jár.
 —, 4 százalékos magyar aranyjádék 95,10, Magyar
 koronajádék 92,20, Osztrák-magyar államvasút 161,20
 Bécsiváltóár 85,05, Olasz jádék 104,50; Alt. villamos-
 sági Edison 241,75, Gelsenkircheni 214,10, Laurakohó
 195,20, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) okt. 5. 4,2 száz.-os papírpárjádék
 —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99,60, Magy. ar.-jár.
 95,20, Osztrák hitelrészv. 209,40, Osztrák-magyar
 államvasút 161.—, Északnyugati vasút —, Bustiehradi
 vasút —, Londoni váltóár 203,95, Bécsi Bank-
 vereim 137,90, Villamos részvény —, 3 százalékos
 magyar aranykölcsön —, 4,2 százalékos ezüstjádék
 98,90, Osztrák koronajádék —, Magyar koronajá-
 rádék 92,25, Osztrák-magyar bank 137.—, Déli vasút
 részvény 124,75, Elbévölgyi vasút —, Bécsi váltóár
 550,83, Párisi váltóár 812,16, Union bankrészvény —,
 Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) okt. 5. 4,2 százalékos ezüst
 jádék —, 1860. sorsjegy 166.—, Déli vasút 24,85,
 4 százalékos aranyjádék 99.—, Osztrák hitelrészvény
 208,80, Osztrák-magyar államvasút 161.—, Olasz jára-
 dék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjádék 95,80,
 Nyugodt.

London, okt. 5. Angol consol 88 1/8.

Páris, (Zárlat) okt. 5. 3 százalékos francia já-
 rádék 97,45, Osztr. aranyjádék 99,80, Magyar arany-
 jádék 97.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről
 505.—, 3 3/4 százalékos Olasz jádék —, Déli
 vasút elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói
 jádék 522.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön
 96,50, 4 százalékos kons. amort. román jár. 92,10. 4
 százalékos amort. román jádék —, 5 százalékos
 orosz jádék 104,52 4 és fél százalékos 1909.
 orosz jár. 97,40, 4 százalékos spanyol jár. 94,95
 4 százalékos unifikált török jár. 93,65, Török sorsjegy
 192,50, Török dohányrészvény 390.— Osztrák földhite-
 lintézet 12,52 Osztr. Länderbank 532, Magyar jelzálog-
 bank 476.—, Banque de Paris 173,1, Banque Ottomane
 734.— Osztrák-magyar államvasút — Déli vasút
 —, Meridionalvasút 697.—, Hartman gépgyár 592.—,
 Rio Tinto 19,52, Sucerie d'Égypte 38.—, Tula 335,
 Uríkányi közsén 174, Chartred 52.—, De Beers 473,50,
 East Rand 141,50, Lagerstontenp 197.—, Trans. Land
 Comp. 81,50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207,68, Váltó
 német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid)
 164,68, Váltó Belgiumra (rövid) 13 3/8, Olasz aranyváltó
 rövid) 9/16, Váltó Svájcra (rövid) 3/8, Csekk Londonra
 251,25, Magánkamatláb 2 1/4. Bányadt.

Minden nap

vegyen magához egy pohárka Dr. Hom-
 mel-féle Haematogent, közvetlenül a fő
 étkezés előtt. Ez által étvágya helyre
 áll, idegrendszere megerősödik, bányadtá-
 sága elmúlik és közérzete a leggyor-
 sabbban megjavul. — Ovási! A Dr.
 Hommel nevet hangsúlyozni kell!! —

Uzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbérlőhid igaz-
 gatósága) Október 5-én. Előző napieladafian marad-
 vány 360 drb sertés, 24 drb süldő, 0 drb malac,
 Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő, 0 drb mal-
 lac. Mai felhajtás 555 drb sertés, 3 drb süldő, 0
 drb malac, összesen 895 drb sertés, 27 drb süldő,
 0 drb malac. Eladott 821 drb sertés, 7 drb
 süldő, 0 drb malac. Mai maradvány 74 drb sertés,
 20 drb süldő, 0 drb malac.

Következő árak jegyzetettek: Zsirterés: Öreg I.
 rendű 350 kilogrammon felül életsulyban 118—127 fill.
 életsulylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilo-
 grammig 110—112 fill., életsulylevonással — fillér,
 súly — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon
 felül élős. — fillérig, életsulylevonással 138—158
 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. élet-
 sulylevonással 145—158 fill.-ig, fiatal könnyű 120
 kilogrammig — fillérig, levonással 136—158.
 Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill-
 ér, könnyű 140—300 kilogrammig — fill.-ig,
 életsulylevonással — fillérig, belföldi süldő
 116— fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malac
 — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilo-
 grammokint, életsúlyban értendő. A vásár irányzata
 közepes. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertés piac.

Budapest, okt. 5. Hízott sertésárak. Magyar
 elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felül)
 — fillér, Öreg közép (páronként 300—400 klg.)
 — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon
 felül sulyban) 144—147 fillér. Fiatal közép (páronként
 251—320 klgig terjedő sulyban, 146—148 fillér,
 könnyű (páronként 250 klgig) — fillér. Magyar
 szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felül) —
 fillérig. Közép (páronként 240—280 klg.) 146—148
 fillérig, könnyű (páronként 240 klg.) 146—148 fillérig.

Budapesti szarvasmarhavasár.

Budapest, okt. 5. Felhajtott 523 darab élő
 borjú, (közte 65 rugott), 0 drb leölt borjú, — drb nőve-
 dékmarha, 0 drb élő bárány. Árjegyzék: elsőrendű élő
 borjúkért 110—120 fillérig, kivételesen 122—133 fillér, köz-
 zép minőségű élő borjúkért 96—108 fillérig, leölt bor-
 júkért — fillér, súly és rugott borjúkért 40—80
 fillérig, növendékmarháért — fillérig kilogrammon-
 ként (lev. nélkül). Elő bárányokért — K., leölt bárá-
 nyokért — K. páronként. Az irányzat élenkebb volt,
 az árak elsőrendű minőségeknél 12—16, gyenge minő-
 ségeknél 6—8 fillérrel gkgént emelkedtek.

VIZÁLLÁS.

		okt. 6. okt. 4.				okt. 6. okt. 4.	
		m é t e r				m é t e r	
Inn	Schäring	1.19	1.06	Tisza	M.-Sziget	0.06	0.08
Duna	Pasu	2.07	2.08		Tekeháza	0.06	0.04
	Linz	0.67	0.51		V.-Namény	1.03	0.84
	Bécs	0.49	1.01		Toka	0.85	0.80
	Pozsony	1.43	1.07		Tiszafüred	0.88	0.44
	Komárom	3.60	3.16		Szolnok	0.86	0.84
	Budapest	2.24	2.64		Csongrád	0.—	0.74
	Paks	2.—	1.56		Szeged	0.85	0.12
	Mohács	2.90	1.88		T.-Becse	0.09	0.18
	Gombos	3.28	0.—		Titel	1.67	1.24
	Ujvidék	2.09	1.89	Ondava	Hoór	1.04	0.16
	Pancsova	0.82	0.58	Tapoly	Bártfa	0.30	0.60
	Orsova	1.94	1.24	Bodrog	Ladócz	0.13	0.18
Morva	Morvafalu	0.56	0.42	Sajó	Zsolca	1.35	1.32
Vág	Zsolna	0.14	0.34	Hernád	H.-Németi	0.16	0.15
	Trencsén	0.15	0.23	Berettyó	Margitta	0.23	0.28
	Szered	0.48	0.44	B.-Ujfalu	Causca	0.81	0.—
Rába	Szt.-Gotthard	0.24	0.22	Kőrös	N.-Várad	0.28	0.40
	Sárvar	0.21	0.37		Bélnyes	0.22	0.25
	Győr	2.26	2.78		Tenke	0.30	0.80
Dráva	Varasd	2.—	1.65		Gurahonc	0.82	0.84
	Zákány	0.22	0.32		Borosjenő	0.62	0.56
	Barcs	0.89	1.52		Békes	0.38	0.29
	Eszék	2.25	2.24	Maros	Gyoma	0.22	0.22
Mura	M.-Szerdah	1.40	0.—		Gy.-Fehérvár	0.18	0.00
Szava	Zágráb	0.86	0.10		Branyicska	0.10	0.20
	Sziszék	0.64	0.04		Soborsin	1.06	0.84
	Mitrovicza	1.42	1.19		Arad	0.03	0.36
Szamos	Décs	0.43	0.41		Makó	0.15	0.25
	N.-Majány	0.01	0.03		K.-Kostály	0.48	0.52
Kraszna	N.-Majány	0.—	0.—	Temes	K.-Kostály	0.15	0.25
Laboreza	Munkács	0.02	0.01	Bega	Kiszéle	0.48	0.52
Latorca	Homonna	0.20	0.30		Temesvár	0.94	1.16
	Perecseny	0.—	0.02		Becskepek	1.19	1.22

Feloldó szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Buzza	Műt.	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		K. 101	K. 102	K. 101	K. 102
Heszavideki új	77	28.40	29.10	28.80	29.30
" " " " " "	76	28.80	29.30	28.80	29.30
" " " " " "	77	28.00	28.40	28.40	29.75
Lenyémegyei új	75	28.40	29.75	28.40	29.75
" " " " " "	76	28.40	29.75	28.40	29.75
" " " " " "	77	27.85	28.20	28.10	28.50
pestvidéki új	75	28.00	28.40	28.00	28.40
" " " " " "	76	28.00	28.40	28.00	28.40
" " " " " "	77	28.00	28.40	28.00	28.40
hántási új	78	28.15	28.50	28.15	28.50
" " " " " "	79	28.15	28.50	28.15	28.50
" " " " " "	78	28.05	28.40	28.05	28.40
" " " " " "	79	28.20	28.60	28.20	28.60
" " " " " "	78	28.05	28.40	28.05	28.40
" " " " " "	79	28.05	28.40	28.05	28.40
" " " " " "	77	28.05	28.40	28.05	28.40
" " " " " "	78	28.20	28.60	28.20	28.60

Allamadósság közkölcsönök		Pozit	Agó
Magyar aranyjádék 4%	112.95	113.43	
koronajádék 3 1/2%	92.25	89.29	
koronajádék 4%	91.85	92.05	
koronajádék 4%	78.—	79.—	
AV. köv. Vaskapu céljár. 4.3%	110.—	115.—	
1870. nyeresémi kölc. 100 frt	110.—	115.—	
Hov.-szlav. reg. kár. k. 1 1/2%	92.—	93.—	
M. földterherment. köv. 4%	94.—	94.50	
Hov.-szlav. 4%	118.—	118.50	
Tiszai szegedi nyer. kölc. 4%	95.—	95.50	
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%	68.16	68.60	
Ugyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%	68.16	68.60	
Osztrák aranyjádék 4%	116.50	117.—	
koronajádék 4%	95.—	95.50	
All.-sors. 1880. 100K 4%	183.—	184.—	
1880-ből 200K 4%	212.—	213.—	
1884-ből 200K 4%	314.—	318.—	
1884-ből 100K 4%	314.—	318.—	
Bosz.-herc. orsz. k. 1889. 4%	60.25	60.75	
vasúti 1888. 4 1/2%	60.25	60.75	
1902. 4 1/2%	61.—	61.50	
Bpest székes-főv. kölc. 4%	90.80	91.60	
Orosz államkölcsön ost. 7 1/2%	100.25	100.75	

Bankok részvényei		Pozit	Agó
Angol-osztrák bank	310.—	312.—	
Budapesti bankgyűjtemény	24.—	27.—	
Első magyar iparbank 5%	400.—	402.—	
Haza bank okt. k. 5%	296.—	286.50	
Hermes magy. áll. váltózálog	340.—	335.—	
Magy. agr. és tar. b. r.-t. 5%	458.—	439.—	
M. áll. hitelbank okt. k. 5%	766.—	768.50	
M. jelzáloghitelb. okt. k. 5%	449.50	450.—	
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%	622.—	623.—	
Magy. k. sz. osztályos r.-t. 5%	1570.—	1575.—	
M. iez.-és p.-b. okt. k. 5%	484.50	485.—	
M. pénzüi k. p. h. d. r.-t.	10.00	10.60	
M. tsk. közp. jelzálog	214.—	220.—	
Magyar telephit és parca. bank	849.—	850.—	
Osztrák-hung. okt. k. 5%	662.70	663.25	
Osztrák-magyar bank 5%	1770.—	1775.—	
Pesti m. keresk. bank 5%	3475.—	3480.—	
Unionbank 5%	580.—	582.—	

Bankok részvényei

Takarékpénztárak

Biztosító társaságok

Gőzmalomok

Külföldi vállalatok

Ujlaki tegla es meszöge

Sorsjegyek

Pénznekem és váltók

4 száza-
 di kölcsön
 ny 764,75.
 Rima-
 Adria hajó-
 onajádék
 vény —,
 Oderbergi
 s.— Magy.
 4,2 száza-
 trák arany-
 trák hitel-
 bank 1770,
 —, Dohány
 net banky.
 jár. 94,95
 orsi. 313.—
 bank 578.—,
 államvasút
 rény 731.—
 Lipótkohó
 t.
 Nyugodt
 iós törek-
 k további
 vetkezmé-
 tett, de a
 k tul az
 mét New-
 zügyi vi-
 részvények
 mlig ja-
 részvények.
 k. A to-
 kokról ér-
 kodó ked-
 i különö-
 s részben
 hohlenlo-
 rultak. Az
 folytatást
 ny kedvez-
 zpnzpiaci
 ltak. Nap-
 3 1/8 %.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hajts fel a gyönyörből.

Gyöngyöző borból hajts fel egy pohárral,
Kóstold meg a szerelem bűnös mézét,
Szerelmes ifju forró ölelését
Viszonzd és ne törődj a világgal.

Szived, ha érzi, hogy igazán szeretnek,
Adj száz tüzes csókot egy ellenébe,
S büszkén kacagva a világ szemébe
Valld meg bátran, hogy örülten szeretlek. —

Kóós József.

(Egy menekülés emléke.) Epineuseben a napokban emléket állítottak föl annak emlékeztetőre, hogy Gambetta 1870. október 7-én az „Armand-Barbés” léghajóval szerencsésen kimenekült Párisból s az epineusei erdőben leszállt. A léghajót Trichet, egy professzionátus léghajós vezette, ki hozzá volt szokva ahhoz, hogy lelkesült tömeg éljenzése közt szálljon föl s nyomban leszálljon, mielőtt eltűnt a szem elől. Alig mentek tehát keresztül az argenteuili ellenséges vonalon, Trichet Gambettának nem is szólva, le akart szállni. Szerencsére parasztlakosok oda s figyelmeztették őket, hogy a környék tele van poroszokkal. Nyomban kidobáltak minden fölösleges terhet s ruhaneműt, mire a léghajó egyszerre 2200 méter magasba szökött fel s a légáramlat tovább vitte. Beauvais vidékén Trichet néhány katonát látott s azt hívén, hogy francia nemzetőrök, ismét leereszkedett. A katonák azonban sortűzet adtak a léggömbre s egy golyó át is furta. Azok a katonák is poroszok voltak. Ismét kidobáltak minden nélkülözhető tárgyat a gondolából s ismét 800 méternyire emelkedett föl a hajó, de a golyó fűtőre résen gyorsan illanni kezdett a gáz, úgy hogy az epineusei erdőben le kellett szállniok. A polgármester azonnal a helyszínén temett s kocsit kerített, melylyel Gambetta gyorsan elsietett. Éppen ideje volt, mert nemsokára ott temettek a porosz ulánusok is. Kiket üldözésére küldtek ki. De Gambetta akkorára már messze járt s megmenekült.

(Földalatti vasúti Newyorkban) Newyork forgalmának óriási fejlődése mindegyre oly tervekhez hoz felszínre, melyek az egész világon nem tudják párjukat felmutatni. Be sincsen egészen fejezve a vizalatti alagut, már is oly vállalat áll

előkészítés alatt, melynek a város forgalmának lebonyolítására még az alagutnál is sokkal nagyobb jelentősége lesz.

A földalatti villamos teherszállító vasút fővonalára az eddigi tervek szerint végig fut majd a partokon és a város üzleti negyedét megkerülve, visszalér kiindulása pontjára. Számos mellékág van ezenkívül tervbe véve, melyek közvetlen összeköttetést létesítenek az összes pályaudvarokkal, a kikötőkkel és azon áruházakkal, melyeknek érdekében áll, hogy pinczájukban saját teherfelvételi és leadási állomásuk legyen. Összeköttetésbe hozzák e földalatti vasutat a vizalatti alaguttal is úgy, hogy az áruknak hosszadalmas átrakása a teherkocsikra, melyek az utcai forgalmat megbénítják, meg lesz takarítva. Így a vasútra és hajóra való feladás jóval egyszerűbb és olcsóbb lesz, de az utcai forgalomból is kiesnek a nehéz teherkocsik. Természetes, hogy ezen közlekedési eszközt az amerikai posta is igénybe fogja venni a felvívó és kézbesítő postahivatalok, a kikötő és pályaudvarok között való forgalomban és így a főbb postahivatalok pinczájében is ott lesz a vasúti állomás.

Amilyen érdekes maga a terv, épp olyan érdekes annak a háttere. A newyorki központi vasútnak a kikötővel csak egyetlen összeköttetése van egy igen forgalmas utcán, melyet a nép már régen „Halálút”-nak nevez. A farsaság 30-40 kocsi-ból álló gözzel vontatott tehervonatai a pályaudvartól a kikötőig épp úgy, mint a villamos kocsik ezen nyílt utcán haladnak végig, melyen sehol földfeletti, vagy földalatti átjáró nincsen. Még a tolatás is a nyílt utcán történik. Az egyedüli óvintézkedés ezen a népes utcán, ahol még a gyerekek is ide-oda ugrálva szászámra játszanak, abban áll, hogy a lokomotív előtt egy vörös zászlót lengető lovas vágat, így nem csoda, ha majdnem naponként történik baleset. A lakosság élénk tiltakozása ezen az állapoton főleg azért nem tudott változtatni, mivel a farsaságnak a kikötővel más összeköttetése nem volt. Most azonban az hallatszik, hogy a város a farsaságnak 1910 júliusában lejárt engedélyét nem fogja meghosszabbítani és így lefűrdéke a farsaságnak, hogy a kikötővel való összeköttetést más módon biztosítsa, mert enélkül a konkurrens vállalatok tönkre teszik. Hogy innen indult ki a terv, mutatja az a körülmény, hogy az engedélyt kérő farsaság élén Wilgus W. áll, ki azelőtt a newyorki központi vasút alelnöke volt és hogy az új vasút kezelését az a farsaság óhajtja átvenni. Az engedélyt kérők kijelentették, hogy az óriási terv kivételéhez szük-

séges számtalan millió rendelkezésükre áll és mielőtt a közlekedésségi hatóságok engedélyt megnyerték, azonnal hozzáfognak az építéshez.

(A szerelmesek hársfája.) Laekenben a szerelmesek hársfáját utólréte végezte. A fergek megették, kiszáradt s bár még zöldel itt-ott, csak szomorú romja az egykori nagyságnak. Már V. Károly császár korában megvolt s némelyek szerint a császár tiszteletére ültették. A századok folyamán oly terebélyesre nőtt, hogy törzsének hat méter volt az átmérője, vagyis közel husz méter a kerülete a földig lenyúló rengeteg lombátora alatt előszeretettel vonták meg magukat a szerelmesek. Nemcsak Laekenből, de Brüsszelből s egyéb helyekről is zarándokoltak hozzá párok, kik azt hitték, hogy ennek a hársfának virágaiból főzött tea a leghidegebb imádottnak szívét is megpuhítja s a szerelmi bánatot okvetlenül eloszlatja. Ezelőtt tizenöt évvel hatalmas törzsén széles repedés támadt, s ekkor kitűnt, hogy a belseje már teljesen üres. Akkor volt az odva, mint egy szoba, s a szerelmes párok, kiknek még a lombátora sem volt elég sötét, ide vonultak be. Ettől kezdve a fa egyre korhadt, belsejét egerek, patkányok, fergek rágták s ágai leszáradtak, letöredeztek. Most meg akarják menteni, ami még megmenthető s erre kegyeletos bizottság alakult.

(Egy igazi selfmademan.) A napokban halt meg Sydneyben az ausztráliai Egyesült-Államok legelőkelőbb politikusa, sir Thomas Bent, volt viktoriai miniszterelnök, aki állatfenyészőből és tejkereskedőből lett miniszter és egyike volt a viktoriai parlament legeredetibb alakjainak. A tudományokat és a művészeteket teljesen ignorálta, sőt a helyesírásról és a nyelvtan szabályairól is állandóan hadilábon állt, mindamellett természetesen eszejárásával mindig fején találta a szöveget és könnyű szerrel emelkedett az ország legnagyobb méltóságai közé. Később nemessé lett, de akkor is megtartotta egyszerű népies szokásait és egyáltalán nem törekedett arra, hogy műveltsége hiányait valahogy kipótolja. Szónoklatai közepette gyakran felszólította halgatóságát egy-egy dal eléneklésére, sőt sokszor ő maga is elénekelte egyet. Ez a fogás tette őt Viktória állam legnépszerűbb szónokává. Bent többször volt miniszter és 1904-ben miniszterelnök is volt.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

86

— Tehát csakugyan igaz volna, kérdé a herceg átható tekintettel nézve Du Charras szeméi közé, hogy az ön népszerűségének hatalma, és hűsége a dinasztia iránt, máris elejét vette egy óriás katasztrófának? Hogy ha ön közbe nem lép, ezekben az órákban már harcban állnánk a fölkelőkkel?

— Rossz dolgot művelt, aki ezt elárulta! válaszolt Kamill minden zavar nélkül. Nem tudom, ezek után van-e valami sulya a szavamnak? Mert a jó szolgálat dacára, amit tettem, magam is bünrészes vagyok, akivel nem tanácskozunk, hanem törvényszék elé állítják.

— Nem gondolnám, hogy ő felsége ezt a vastag politikai hibát elkövetné, válaszolt a herceg mosolyogva. A magam részéről előre is megnyugtatom önt, sőt azt hiszem, ha a császár az ön előterjesztéseit elfogadja, azt egyedül ennek a körülménynek fogjuk köszönhetni.

— Fenséged közölni akarja azt ő felségével is? — kérdé Du Charras.

— Nem látom át, hogy miért ne tenném? Ez által nem válik ön lehetetlenné. Ellenkezőleg, a császár olyan embert fog látni önben, aki bebizonyította azt, hogy uralkodni bír a legveszedelmesebb elemek fölött. Amilyent épen keres. Mit gondol, elhinné a császár valakinek, hogy olyanra képes, amit ön ma tett, ha csak megtörtént tény nem állt a szemé elé? Nos, itt nincs helye az érzékenykedésnek. Minden jel arra mutat, hogy önben mind a két irányban megbízhatunk; én legalább meg vagyok győződve róla, hogy ön őszinte híve

marad a dinasztiajának, s emellett a népszerűségét sem veszíti el. És azt hiszem, hogy a császár is így fog gondolkozni ön felől, s ahelyett, hogy czéltalan üldözésnek tegye ki, alkalmat fog nyújtani önnek hasznos szolgálatok tehetésére.

— Fenséged tehát abban bizik, hogy ő felsége a legutóbbi időkben tanúsított kezes magatartásom dacára is szívesen fogadna?

— Annyira bizonyos vagyok benne, hogy az elfogadás óráját is közölhetem önnel. Holnapután délelőtt 11 órakor jelenjen meg az udvarmestéri hivatalban. A császár várni fogja. Addig azon fogok igyekezni, hogy utjából minden akadály el legyen hárítva.

— Fenség, egy dolog mindezek dacára is nyugtalanít. Nem is sejttem, ki árulhatta el fenségednek szereplésem titkát, s így afelől sem vagyok tájékozva, hogy a közlés megfelel-e a valóságnak?

— Szóval ön tudni akarja, hogy én mit tudok? Olvassa el e levelet, aztán tegye meg észrevételeit, válaszolt a herceg átnyújtva az imént kapott levelet. Kamill csodálkozva olvasta az ismeretlen kéz írta sorokat, melyek a Ponthieu ház pinczájében lefolyt események hű képét adták. Greppo leszúrásán kívül minden pontosan el volt azokban mondva; írójuk egész közvetlen forrásból merithette adatait, ha ugyan személyesen jelen nem volt az események színhelyén.

De ki lehet e rejtélyes áruló?

A levél nem volt aláírva. Vajon a herceg tudja-e, hogy kitől származik? A szolgától nem kérdezte, erre azonban egyéb oka is lehetett. Aki ilyen levelet ír s nevét titokban akarja tartani, annak száz módja van czélja biztos elérésére. A herceg tehát valószínűleg azért nem tudakozódott utána, mert czéltalannak tartotta.

Ha pedig a kérdezősködés nem czéltalan, hanem csak fölösleges volt, akkor a névtelenség egyenesen neki szól s a hercegtől nem szabad kérnie, hogy bizalmas embere titkát

Kamill újból átfutja a levelet s mindinkább meggyőződik róla, hogy az nem rosszakarátu kéz műve lehet. Egyetlen összeesküvő neve sincsen közölve benne, a vitát pedig úgy írja le a közlő, mintha csak az lebegett volna a szemé előtt, hogy Du Charras Kamill loyaltásáról adjon bizonyítékot.

— Nos, kérdé a herceg, van önnek valami kifogása e levél ellen?

— Elismerem fenség, válaszolt Du Charras, hogy ha a kísérelt koczkatatott voltától eltekinthetnék, a levél íróját jóakarómnak nevezhetném. Ami mellettem szól, mindazt kiemelve találom benne. Mindez azonban még fenséged biztató szavai dacára sem oszlathatja el egy aggodalmamat.

— Közölheti velem?

— Kétségkívül, fenség. E levélben ugyanis oly emberekről van szó, akik a dinasztia s a fennálló rend veszedelmes ellenségeiül tűnnek föl. Nekem azok személyiségéről tudomással kell bírnom. Nem tarja fenséged lehetőnek, hogy ő felsége addig fogadni sem lesz hajlandó, míg ezek neveit el nem árulom?

— Én azt hiszem, ha egyszer a császár paktálni akar egy néposztálylyal, nem azon fogja a dolgot kezdeni, hogy annak vezetőit kinyomoztassa. S aztán mi végre? Hogy nyomban megkegyelmezzon nekik? Ez czéltalan fontoskodás volna s legfeljebb félreértésekre adna alkalmat. Aztán az ön népszerűségének is ártana. Szóval én, aki ismerem a császár gondolkodásmódját, teljesen megnyugtathatom önt. Ő felsége nagyon jól tudja, hogy bizonyos körülmények közt bizonyos dolgokra szemet kell hunyni. Ezt csak azok az uralkodók nem értik, kik isten kegyelméből ülnek a trónon. Aki maga magát tette császárrá, a nép akaratából, az a nép akaratának törvénytelen nyilatkozataival is meg tud békülni. Főképen — ha szüksége van rá; — fejezé be a herceg az eszmecserét.

(Folvt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 5. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Küzdyné Rissányi Anna okleveles tanítónőt a zayugróczyi állami elemi népiskolához, Benedek Mária okleveles tanítónőt a perlaki állami elemi népiskolához, rendes tanítónővé Biró Ferenc okleveles tanítót az aninai állami elemi iskolához, rendes tanítónővé, Adler Gizella okleveles tanítónőt a magyarszentmihályi állami elemi népiskolához, rendes tanítónővé, Okolicsányi Anna eddigi kiegészítő kisdudóvónót a lipótszentmiklósi állami kisdudóvodához kisdudóvónővé;

a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Burghardt József okleveles fémkohómérnököt a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskolához tanársegéddé, Pfeilmayer Ernő bányamérnöki szakot végzett főiskolai hallgatót ideiglenes minőségben bányagyakornokká;

a földmiveltésügyi miniszter az állami jószágok és telepítési szolgálat létszámába Nagy Lajos, Jezierszky Mihály és Zathureczky Elemér okleveles gazdákat ideiglenes minőségű fizetéstelen gazdasági segédtisztékké, Nagy Sándor, Prókay István okleveles tanítókat és Winkler Anna okleveles tanítónőt a mezőhegyesi mészintézet elemi népiskoláihoz, rendes tanítókká, illetve tanítónővé, Parragh Ákos gazdasági ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká;

a honvédelmi miniszter Lénárt Dezső altiszti igényjogsultsági igazolvánnyal ellátott nyug. czimzetes csendőrszervezőt, valamint Hölgye Vinczét és Perne Lajost a honvédelmi minisztériumnál alkalmazott segéd-szolgálat hivatalszolgákká;

a kolozsvári pénzügyigazgatóság Gráf Gyula kolozsvári lakost a kolozsvári fővárm hivatalhoz díjtalan vámgyakornok-jelöltté;

a csikszeredai törvényszék elnöke a gyergyószentmiklósi járásbírósnál üresedésben levő III-ad oszt. hivataliszolgai állásra Incze László csikszeredai törvényszéki napidíjas szolgát nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Földes Ferencz temesvármegyei és Laczak Kálmán biharvármegyei segédtanfelügyelőket kölcsönösen, Kocsis Janka perlaki állami elemi iskolai tanítónőt a zalaegerszegi állami elemi iskolához, Blum Károly tomesi állami elemi iskolai tanítót a gavosdai, Székely István aninai állami elemi iskolai tanítót a tomesi állami elemi iskolához eddigi minőségükben, Medzihradskyné Bencsurik Margit zayugróczyi állami elemi iskolai tanítónőt a garamszécsi, Plósz Erzsébet garamszécsi állami elemi iskolai tanítónőt a mörizföldi állami elemi iskolához, Heteyi Gabriella csorvási és Turcsányi Katalin kidei állami elemi iskolai tanítónőket eddigi minőségükben kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. Temesvár mérnöki hivatalánál egy építési rajzoló és több ügyesen rajzoló fiatal ember október 25-ig; a gyulai pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtitkári állásra 2 hét alatt; a váci siketnémák intézeténél gondnoki állásra október 12; az ország különböző főszolgabirodáiban a mai hivatalos lapban; a tomai pénzügyigazgatóságnál számtisztviselői állásra 2 hét alatt; Magyargyeromonostoron (Kolozm.) postamesteri állásra október 29-ig; a kékesi főszolgabírói hivatalnál járási számvévi állásra 2 hét alatt lehet beadni pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható helyenkint — inkább csak északon — esővel. Sürgöny prog.: Enyhe, elvélve csapadék.

Állomás	Újnyomás mm 100 +	A. hőmérséklet jelölés szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Szlátina	63.4	10.8	SE	3	0	25	9	
Ungvár	61.3	12.6	N	1	0	24	10	
Késmárk	61.4	8.5				20	6	
Losonca	61.6	9.2				20	9	
Ógyalla	60.3	12.5				21	11	
Budapest	61.1	13.2	SW	1	1	23	13	
Herény	60.5	12.5				19	12	
Keszthely	61.2	13.4				12	11	
Pécs	62.1	13.0				12	12	
Zágráb	61.9	12.2	NNE	1	0	11	11	
Fiume	61.0	14.9				13	11	
Szeged	62.0	13.2	W	1	0	11	11	
Temesvár	62.2	12.0	SE	1	0	11	11	
Nagyvárad	61.5	14.4	SE	2	0	11	11	
Kolozsvár	63.5	11.0	SE	1	0	10	10	
Vajdahunyad	63.0	10.5	SE	1	0	10	11	
Nagyzeben	63.8	6.0	SE	0	0	10	10	
Szatmár	—	14.8	SE	1	1	22	10	
Eger	—	10.8	N	1	1	11	10	
Arvavárja	—	11.0	E	3	4	19	8	
Selmeczbánya	—	13.0	N	1	0	20	10	
Komárom	—	13.6	W	1	4	23	12	
Magyar-Ovár	—	14.0	N	1	4	18	6	
Sopron	—	12.0				24	11	
Eszék	—	13.9				25	12	
Cirkvenica	—	12.0				24	10	
Debrecen	—	12.0				23	10	
Kecskemét	—	12.0	WN	2	0	21	10	
Orosháza	—	10.4	SE	2	0	22	13	
Arad	—	14.1	W	0	0	24	12	
Zsombolya	—	11.5	SW	1	1	23	12	
Versecz	—	13.8	MN	1	1	20	12	
Orsova	—	15.0						

„EGYETERTÉS” politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei megvannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas szintű hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hulygcső-, hólyag-, ideg- és hátgerincbajokat, az ünfertőzés és szifilisz-ubajait, magömlést, elyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérhajókat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevelet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

100.000! Most került forgalomba!

Zilahy Ágnes szakácskönyvének

100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv jószágát, hasznavehetőségét.

Ara szép kötésben 3 korona 60 fillér.

Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Ingyen! Ingyen!
Kérjük a „HAZAI DIVATLAP”-ot.
György és Sebestyén
Országos Központi Divatruháza
Budapest,
VII., Rákóczi-ut 28. szám.

Ingyen és bérmentve küldi vidékre 1000 ábrával ellátott HAZAI Divatlapját, mely blúz, aji, pongyola, costüm, özi és téli felöltő, gyermekruha, ari és női fehérneműket legújításosabb árak vetblúz kor. 2.90 mellett nagy választékban tartalmaz.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház betegszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és ünfertőzésből támadt idegbajokat.)

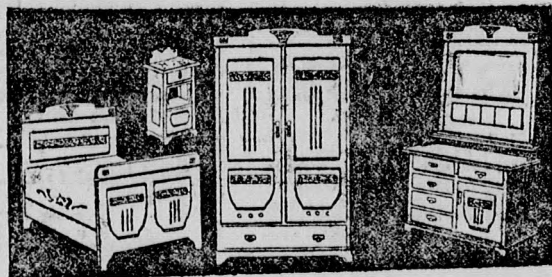
Megleppő az eredmény térftul gyengességből (Impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Rendelés délelőtti 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A járóbeteg, a Pannónia szállóval szemben.) Jópószéki kórház. — Külön várószobák.

Újrendszerű butorhitel!

Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőben.

Balázs és Társa butorraktára Budapest, VI., Révay-utca 3., a Foncière-palota mellett.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel esetén készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszeköttetések lévén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán

6% fizetendő 1/4 évenként mindig csak a hátralékos csökkenő tartozás után. (Részjegy vagy mellékköltség nincs.)

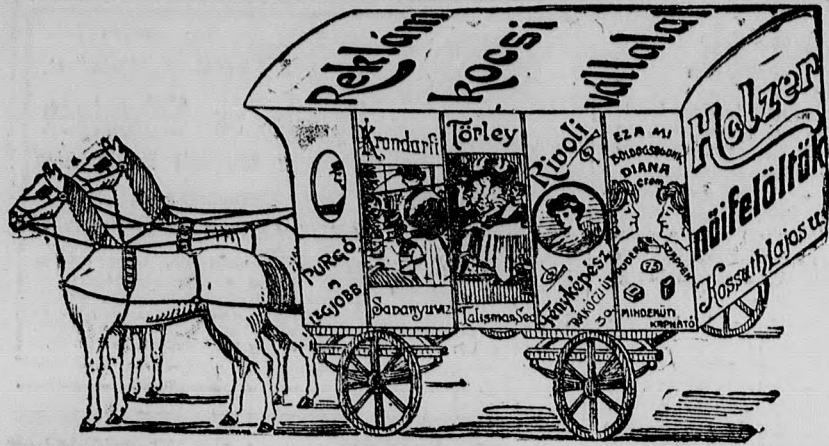
Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona vagy " 100 " " 1/4 évi 9 "

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK
HÁZASJÁNDÉK-
TÁRGYAS
A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZTES MŰHELY
üzletében szerezhetik be
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTT FORDÍTÓK. ÁRTÉGYÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

UJ! UJ! UJ!

Egész nap és este 10 óráig kivilágítva az utcákon fel és alá jár a célra építet reklám-kocsikra plakát-hirdetéseket napokra, helekre, hónapokra, mérsékelt díjazás mellett felvesz a

MOZGOKOCSI REKLAMVÁLLALAT Budapest, Erzsébet-körút 20. Telefon 5-73.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825. ALAPÍTTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel	36.638.000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170.000.000 "
Vagyon	297.600.000 "
Halálesetek folytán kifizetve	648.560.000 "

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világkötvények. — Kötvények érvényben tartása díjfelzetések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtablázatok kívánatra küldetnek.

LUSER L.-féle turista-tapasz

Birtosan és gyorsan ható szer
gyógyászati szempontból a talp,
valamint a serok bőrké-
ménédekel, továbbá
mindennemű bőrfel-
szarusodás ellen.
A hatásért jót-
állás vállal-
tatik.

Központi
székhely:
SCHWENK L.
gyógyász. Mo. d. l. g. — Bécs.

Csak
akkor valódi, ha minden ház-
nálani utasítás és minden tapasz
a mellékelt vadgyógyászati és alírásai
el van látva, azért is erre ügyelni kell.
Egy doboz ára 1 kor. 20 fill., vidékra 1 kor.
25 fill. előzetes beküldés mellett bérmentve.

Magyarországi fiókai:
Török József gyógyszer. Budapest. Király-utca 12. és
Andrássy-ut 20.

Lekéssett!

mert minos jó órája, pedig megbízható, pontos járása órák

POLGÁR KÁLMÁN

művészeti
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szige-
ruan szabott áru.
Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Mely képez arjegyeké ingyen és bérmentve küldetnek

BUTOR

részletfizetésre
vagy meghatározott időre szóló
árak és legkedvezőbb fizé-
tési feltételek mellett.

Földművelésügyi szolgálat
Liszt István
Budapest.
Most IV., Kilyó-tér 4. sz.
butor raktárban.
Több mint 500 kőpellel ellátott
árjegyzőket bárkinek 80 fillér
ellen frankó elküldjük

Temetkezési
állalkozók, intézetek, gy-
letek, társulatok részére
képes nagy árjegyzéket
kívánatra ingyen küld a
Budapesti Ravatalgyár
Részv. társ. Nagyzsók-ú.
E. 46.

Hol van a gyermekek barátja a Tányértalpu Koma?

A repülőgépen Lathammal
átrepül a tengeren, Zeppelin-
nel elmev Berlinbe, Blériot-
tal eljön Budapestre és Az
ÉN UJSÁGOM-ban meséli
el mulatságos kalandjait.

Az Én Ujságom
kiadóhivatala
Bpest, Andrássy-ut 10.

Előfizetési díj:
Negyedévre . K. 2.50
Félévre . . K. 5.—

A gyermekek barátja a **TÁNYÉRTALPU**
KOMA az októberben meginduló új negye-
dében kezdi meg világraszóló utazását

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktárban.

A Browning-pisztoly tökéletesítése
6.35 mm. Browning-patronok haszná-
latára készült. Legjobb előnye, hogy
szabadkézzel minden szerzem nél-
kül egy fogással szétszedhető, ennek
következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan
működő biztosíték következtében, mely a kalasra irányul, ki van zárva. A
mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. **Havirészlet 4 Kor.**
12 havi egyenlő részletre 72 Korona.

Levegandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt — korona árban, fizé-
tendő — kor. havi részletekben — től kezdve,
Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költsé-
geket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot
esedékesé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

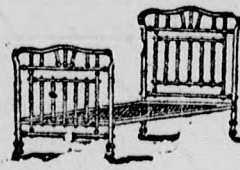
Kézimunka

hímzésekhöz, butorhoz,
függönyökhöz, lakásberen-
dezéshez, zsinórok, rojtok,
bojtok képes nagy árjegy-
zékét kívánatra ingyen
küldi: Budapesti Paszo-
márgyár, Nagyzsók-utca
W. szám.

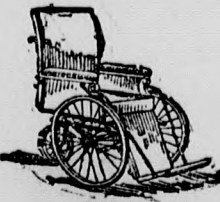
FELSŐ-RÁKOSIMÁRIA

FÖLDES-VASAS KIVÁLÓ GYÓGYVIZI
LÉGCSÖHURUT ELLEN

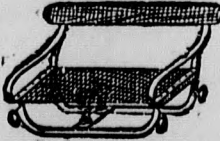
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.
FÖLÉRÁKAT!
MAGYARÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI RZ.
BÁTHORY-Ú 5. TELEFON: 162-84.

Réz és vasbutor minden
kivitelben.

Botegytoldkocsik.

Fedronyos kocsik
minden méretben.

ÁGY és ÁGY BETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asz-
talok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők,
kártyozott butor, paplan, matracz stb. nagy
választékban készpénzért, valamint

részletfizetésre

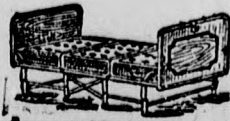
is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

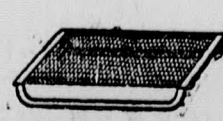
GYÁRÁBÓL:

Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz

Arjegykelet bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Összeosztható vasbutorok
legjobb minőségben.

Sodrony-ágybetétek bár-
mely nagyságban.

Gyermekkoszik nagy
választékban.

Bolcsők, Jungsok és más
és más méretben minden
mértékben kapható.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1909. október 6-án

Nemzeti Színház

Az ember tragédiája
Dramai költemény 10 képben.
Irt: Madách Imre. Színpadalkalmata: Paulay Ede. Zenejét szerkesztte: Erkel Gy.

Magyar Színház

Hivatalnok urak
Színmű 8 felvonás irta Földes I.
Színészek: Brohser, Vágó, Barna Gábor, Sebestyén, René, a felesége, Báthory G., Müller, Papp, Feliski, Lóráz, Herzog, Káthy, Vedres, Dobi, Roth, raktárnok, Hatkai, Ella, leánya, Tóth L., Kozma, gyakornok, Tarnai, Vamosiné, Forrai R., Dossó, fia, Z. Molnár

M. kir. Operaház

Nemo.
Opera 3 felvonásban és 1 előjátékban. Irt és szövegét szerkesztte gróf Zichy Géza.

Vigszínház

Ocskay brigadéros.
Történelmi színmű 4 felvonásban. Irt: Herceg Ferenc

Király-színház

Jánoska
Fantasztikus zenés vígjáték 8 felvonásban. Irt: Martos Ferenc és Jacobi Viktor.

Várszínház

Zárva

Uránia-színház.

Megölt országok

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

A király és a kard.
A trollháttani viszesés.
Az amatőr detektív.

Föv. Városligeti Színház

A Smokk-család
Bóhozat 3 felvonásban.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révai-utca 18. sz.
TELEFON 14-22.
„FRANCIÁUL”
SERENISSIMUS - JELENET.
MAISON ARABELLA

PARISIANA ORFEUM

Ma és minden este 1/9 órákor
Kállay Jolán vendégfellépéssel
MARYA látványos keleti operett.
SZÖKE SZAKÁL kabaré-író saját műsorával.

STEINHARDT-MULATÓ

A FEKETE FRANZL.
CSINGILINGI!
Továbbá: Steinhardt mint COOK az északkeleti utazó és gyarlás teljesen új magánzámakban.

MOSKOVITS
anatomiai cipőgyár

Budapest, Rákóczi-ut 6. szám. (Kerepesi-bazár).
Csak kizárólag a közüzem szerint készült (nem anatomiai)
cipők árusítása!
leszállított egységárakban folyó évi december 31-ig maradnak érvényben.
Valódi sevró-v. boxbőrből
Amerikai Goodyear
Gyermek-cipők

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
A műsorok műsora.
Jos. Sabel. — Mac. Bans.
— Lesslie. — Brothers. —
Jean Paul stb.

ROYAL ORFEUM

Minden este 8 órákor
a szenzációs sikeri októberi műsor.
BARRISON LONA
szenzációs sikert aratott műsorával.
BUDAPESTI CABARET BONBONIERE
Bálint Dezső igazgatása alatt.

NAGY ENDRE CABARETJA

Andrássy-ut 69. (MODERN SZINPAD) Telefon 93-16.
CHANTECLER
Fellépnek: Nagy Endre, Németh Juliska, Hadik Anna, Pálly R., Nádor Lilly, Vidor Feri, Sajó Géza, Garas, Huszár, Bárony Boldizsár, Papp János stb.

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezése 360 frtért,
Nagy Imre lakberendezési vállalata

ÖNBÉREK

egy ócska zongorát vagy pianót és
KIDOB
HA FIZET
„MUSICA” részvény-társaság

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!
BALASSA ES RÓNA
Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.

hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre...

Tauber VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

K. Tizenegyedikén utazom Bor... ba. Utazhatok-e akkor? Utirányom arra venném, addig választ!

Automobil-bérlés! Elegáns luxus autók bérelhetők sofőrrel, órákra, félnapokra, napokra, sétakocsizásra...

Remek téli-almát 24 koronáért szállít, ingyen csomagolással, utánvét nélkül, bérmentelenül Dácsok, Felsőbánya. 5825

Réz és vasbutor gyári áron, réz házhoz való berendezések a legújabb amerikai módszer szerint készíttve...

Csemegegyűjtő remek szép nagyszemű chesest muskotálylyal, vagy válogatott legszébb ószi barackot 5 kilót 2 1/2 koronáért...

Pénzelőleget azonnal nálam bizományba beraktározott butor, zongorá, varrógép és kereskedelmi árukra...

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás...

Pénzszekrények és amerikai íróbutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron...

Gyümölcsfa disza stb. árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békésmegyeren.

Ne fogadjon el pemetesű csokorkát Réthy név nélkül. Ara 60 fill.

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, réz- és mahagoni butorok...

Csemegegyűjtő téli elakásra postakosaránként 2.80, mázsánként 2.80, kisfőzőt 2.80...

Ószi barackot étkezésre és befőzésre postakosaránként 2.20 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Baracklekvár mézdes különlegesség gígéként 2.40, cukorédes szilvalekvár 1 K. Papirhéjú ujdíó postakosaránként 2.80...

Zálogszedulákat veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen...

Vasbutor. Rézgy 35 fill, gyertyaágy 11, öszecsukható vaságy 5, ágybetét vaskerettel 5.50...

Légszusz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetőek be Kutasár Sándor bronzár- és csillárgyárban...

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és foglalat veszek az eladók. Kérésre árajegyzék Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefon 95-48.

Singer női varrógép 27 forintért karika-hajtású 40 forintért. Centrálnál 45 forintért. Írószekrények legelőnyösebben szerezhetőek...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Békéscsaba ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzben árakon a legújabb rendszerű...

Zongorát, pianinót, ozimbalmot, hegedőt készpénzben árakon a legújabb rendszerű...

bankhitel úján kifizetésre csak REMÉNYI nagy magyar hangszertelepe Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

Tankönyveket és Segédkönyveket vegyen Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében...

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fia) részvénnytársaság Budapest, VI., Andrassy-ut 24. Itt kapható...

SCHILLER IZIDOR ékezetkereskedő Budapest, Sip-utca 6. szám. Vasbutor. Rézgy 35 fill, gyertyaágy 11, öszecsukható vaságy 5...

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmessé, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környéki levő birtokokra I. R. III. helyen 15-60 évig törleszthető. Személyi hitelt tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-kört 1/a

Egyedül pontos teljes levelezése összes hirdetéscímek Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék árajegyzéket kérni.

Soványáság! Az egyedül eredményes kísérlet háziasztalra dr. William Harley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. Hölgyek remek kóbit. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodást értek el. Versenyesség, gyengeség, idegesség, elfogyás és gyomorfájásoknak nélkülözhetetlen tápszere. Kiküldetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készletek minden országban. Dobozonként 1 fill 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Békéscsaba ut 11, E/1.

Zálogszedulákat veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltoz és teljes értékét kifizetem.

Singer, Jakob ékezetkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarok. 8753

Saját gyártmányú fűrdőházak 14 kor-tól felebe; fűthető padok 60 kor-tól felebe. Elválasztó mindenféle kátszerviznyak és házi vízvezeték-berendezéseket legelőnyösebben árón.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuras rúdoszatok, kertkorlátok, keramillapok, kőhalmi lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór épület-bontós vállalkozónál Budapest, Rádor-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Neu Samu és Fia szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyvertézet VÁCZ. Gyárt: mindenemű fa- és vasliteszköz, kő- és kézköcs, szerszámok, emelőgépeket, kőtűs áttétellel, fűzfűrészesasztalokat kerti és locomobilfeeszkendőköt stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 28. Telefon: 161-27. Kérjen árajegyzéket!

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dúsz raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. GROSZ SÁNDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-utca 8. szám, ezülett Gyár-utca. Telefon 14-08.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3. lételelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-18.

Ingyenes gépirás-tanítás. Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiráskönyvben okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt hivatásos gyorsíró- és gépirás tanfolyamok; egyszerű és kottás könyvvitell kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és gépirás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórak reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosított és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségében kizárólag: Rákóczi-ut 60. l. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabb megnevezésű névvel utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgató.

Technikum Wittweida. Igazgató: A. Helz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektrotechnika és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépművelő laboratóriumok. Gyári tanulmányok. 3610 hallgató. A 33. iskolai évet. Program: szept. 15. Január a tizkötéséggel.

Német-bonno 41 éves, állást keres nagyobb gyermek mellett, katolikus családnál, csak vidéken vagy falun, ahol a gazdaságban is segítségül lehet. Címe: Marie Padonik, Marburg, Allerheiligengasse 11. I. St.

Pótvizsgálatra javítóra, póterítésre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szentúdiei Tanfolyam” Garay-utca 5. II. 12/a.

Legjobb likőrök és rum készíthető kivonattal. Egy liter ára 60 fillér. 10 literet 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Usaba. 27180

Nevelőneket német, angol, francziákat zene és nyelvismerettel minden nemzetiségű bonno, kat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismeret okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegheőné S. Liza, Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27687

Új költeménykötet! Emlékek és Emlékezések Irta ZALÁR JÓZSEF :: Ara 2 korona. :: Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fia) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítése összes temetkezési cikkek képei, árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénnytárs., Nagymező-utca E. 46. sz.

Bouvet-Ladubay legjobb és legolcsóbbi francia nyelvű. Vezetékviselettség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Pensionat international négy és tizenegy éves gyermekek számára. Fiúk a 12-ik évig. Német, angol és franczia; kívánatra magyar. 60-70 K. Miss Wurm. Muekendorf bei Zeiselmauer Alsó-Austria (Bécsből 1/2 órányira) 5820

Technikum Wittweida. Igazgató: A. Helz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektrotechnika és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépművelő laboratóriumok. Gyári tanulmányok. 3610 hallgató. A 33. iskolai évet. Program: szept. 15. Január a tizkötéséggel.